

අභිධානප්පදීපිකා

ධම්මවිචය

පටුන

1. සග්ගකණ්ඩ	2
2. භූකණ්ඩ	21
1. භූමිවග්ග	21
2. භූකණ්ඩ	23
2. පුරවග්ග	23
3. නරවග්ග	26
4. චතුර්විංශකණ්ඩ	37
5. අරඤ්ඤවග්ග	59
6. අරඤ්ඤාදිවග්ග	66
7. පාතාලවග්ග	71
3. සාමඤ්ඤකණ්ඩ	75
1. විසෙසායාධිනවග්ග	75
2. සංකිණ්ණවග්ග	82
3. අනෙකත්ථවග්ග	85
3. සාමඤ්ඤකණ්ඩ	122
4. අබ්‍යයවග්ග	122
නිගමන	130

“ධම්මා සුතා ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිදා.”

(මහා සුඤ්ඤත සුත්තං; මජ්ඣිම නිකායො, උපරිපණ්ණාසකො, සුඤ්ඤත වග්ගො.)

පටුන සංස්කරණය - භික්ඛු ධම්මවිහාරි

(ජවය සංගායනා ත්‍රිපිටක වැඩසටහනින් උපුටා සකසන ලදී)

අභිධානප්පදීපිකා

බුද්ධඡ්පණාමො

1. තථාගතො යො කරුණාකරො කරො,
පයාත'මොසජ්ජ සුඛජ්ජදං පදං;
අකා පරත්ථං කලිසම්භවෙ භවෙ,
නමාමි තං කෙවලදුක්කරං කරං.

ධම්මජ්ජණාමො

2. අසුප්පුං යං මුනිකුඤ්ජරා ජරා,
රුජාදිමුත්තා යහිමුත්තරෙ තරෙ;
ධීතා තිවට්ඨමිබුනිධිං නරානරා,
තරිංසු තං ධම්මමසජ්ජහං පහං.

සඬ්ඝජ්ජණාමො

3. ගතං මුනින්දො'රසසුනුතං නුතං,
සුපුඤ්ඤබෙත්තං භුවනෙ සුතං සුතං;
ගණම්පි පාණිකතසංවරං වරං,
සදා ගුණොසෙන නිරන්තර'න්තරං.

පටිඤ්ඤා

4. නාමලිඬිගෙසු කොසල්ල, මත්ථනිච්ඡයකාරණං;
යතො මහබ්බලං බුද්ධ, වචනෙ පාටචත්ථිතං.
5. නාමලිඬිගාන්ත්‍ය'තො බුද්ධ, භාසිතස්සා'රභාන්ත්‍ය'හං;
දස්සයන්තො පකාසෙස්ස, මභිධානප්පදීපිකං.

පරිභාසා

අභිධානප්පදීපිකා

- 6. හියොයා රූපන්තරා සාහ, වරියෙන ව කන්ඵවි;
ක්වවා' හව්වවිධානෙන ඛෙදයාං ටීපුන්තපුංසකං.
- 7. අභින්තලිඛිගානංයෙව, ද්වන්දො ව, ලිඛිගවාචකා;
ගාලාපාදන්තමජ්ඣධා, පුබ්බං යන්ත්‍යපරෙ පරං.
- 8. පුමිත්ථියං පදං ද්වීසු, සබ්බලිඛිගෙ ව තීස්විති;
අභිධානන්තරාරම්භෙ, ඛෙදයාං ක්ව'න්ත මථාදි ව.
- 9. හියොයා පයොග මාගම්ම, සොගතෙ ආගමෙ ක්වවි;
නිසංඝ්චු යුත්ති ඤ්චානිය, නාමලිඛිගං කථියතිති.

1. සග්ගකණ්ඩ

- 1. බුද්ධො දසබලො සත්ථා, සබ්බඤ්ඤා ද්විපදුත්තමො;
මුනින්දො හගවා නාථො, චක්ඛුම'ඛිගිරසො මුනි.
- 2. ලොකනාථො' නධිවරො, මහෙසි ව විනායකො;
සමන්තවක්ඛු සුගතො, භූරිපඤ්ඤො ව මාරජි.
- 3. නරසිභො නරවරො, ධම්මරාජා මහාමුනි;
දෙවදෙවො ලොකගරු, ධම්මස්සාමී තථාගතො.
- 4. සයම්භු සම්මාසම්බුද්ධො, වරපඤ්ඤො ව නායකො;
ජිනො, සක්කො තු සිද්ධත්ථො, සුද්ධොදනි ව ගොතමො.
- 5. සකාසිභො තථා සකාස, මුනි වාදිච්චබන්ධු ව;
- 6. මොක්ඛො නිරොධො නිබ්බානං, දීපො තණ්හක්ඛයො පරං;
තාණං ලෙණ මරුපඤ්ච, සන්තං සච්ච මනාලයං.

අභිධානප්පදිපිකා

7.

අසඬිඛතං සිව මමතං සුදුද්දසං,
පරායණං සරණ මනීතිකං තථා;
අනාසවං ධුව මනිදස්සනා' කතා,
පලොකිතං නිපුණ මනන්ත මක්ඛරං.

8.

දුක්ඛක්ඛයො ඛ්‍යාඛජ්ඣඤ්ච [\[ඛ්‍යාපජ්ජං \(ටීකා\)\]](#), විචට්ටං ඛෙම
කෙවලං;
අපවග්ගො විරාගො ච, පණිත මච්චුතං පදං.

9.

යොගක්ඛෙමො පාර මපි, මුත්ති සන්ති විසුද්ධියො;
විමුත්තා' සඬිඛතධාතු, සුද්ධි නිබ්බුතියො සියුං.

10.

බීණාසවො ත්ව'සෙක්ඛො ච, චීතරාගො තථා' රහා;
දෙවලොකො දිවො සග්ගො [\[නාකො \(සී.\)\]](#),
තිදිවො තිදසාලයො.

11.

තිදසා ත්ව'මරා දෙවා, විබුධා ච සුධාසිනො;
සුරා මරු දිවොකා චා, මතපා සග්ගවාසිනො.

12.

නිජ්ජරා' නිමිසා දිබ්බා, අපුමෙ දෙවතානි ච [\[දෙවතා ඵච දෙවතානි,
සකත්ථෙ නිපච්චයො \(ටීකා\)\]](#);

13.

සිද්ධො භූතො ච ගන්ධබ්බො, ගුය්භකො යක්ඛ රක්ඛසා;
කුම්භණ්ඩො ච පිසාවා'දී, නිද්දිට්ඨා දෙවයොනියො.

14.

පුබ්බදෙවා සුරරිපු, අසුරා දානවා පුමෙ;
තබ්බිසෙසා පහාරාදො, සම්බරො බලීආදයො.

15.

පිනාමහො පිනා බුහ්මා, ලොකෙසො කමලාසනො;
තථා හීරඤ්ඤගබ්හො ච, සුරපෙට්ඨො පජාපති.

16.

අභිධානප්පදීපිකා

වාසුදෙවො හරි [හරි (ටිකා)] කණ්හො, කෙසවො චක්කපාණ්‍ය'ථ;
මහිස්සරො සිවො සුලී, ඉස්සරො පසුපත්‍ය'පි.

17.

හරො චුත්තො කුමාරො තු, ඛන්ධො සත්තිධරො භවෙ;

18.

සක්කො පුරින්දදො දෙව, රාජා චජීරපාණි ච;
සුජම්පති සහස්සක්කො, මහින්දො චජීරාවුධො.

19.

වාසවො ච දසසත, නයනො තිදිවාධිභු;
සුරනාථො ච චජීර, හත්ථො ච භුතපත්‍ය'පි.

20.

මසවා කොසියො ඉන්දො, චත්‍රභු පාකසාසනො;
විධොජො ථ සුජා තස්ස [සුජාතා'ස්ස (ටිකා)], හරියා ථ පුරං භවෙ.

21.

මසක්කසාරා [මසක්කසාරො (සි.)] වස්සොක, සාරා වෙවා' මරාවතී;
වෙජයන්තො තු පාසාදො,
සුධම්මා තු සභා මතා.

22.

වෙජයන්තො රථො තස්ස,
චුත්තො මාතලී සාරථී;
ඵරාවණො ගජො පණ්ඩු, කම්බලො තු සිලාසනං.

23.

සුවීරොච්චාදයො පුත්තා, නන්දා පොක්ඛරණි භවෙ;
නන්දනං මිස්සකං චිත්ත, ලතා ඵාරුසකං වතා.

24.

අසනි ද්වීසු කුලිසං, චජීරං පුන්තපුංසකෙ;
අච්ඡරායොත්ථියං චුත්තා, රම්භා අලම්බුසාදයො;
දෙචිත්ථියො ථ ගන්ධබ්බො, පඤ්චසිබ්බොති ආදයො.

25.

විමානො නිත්ථියං බ්‍යම්භං, පීයුසං ත්වමතං සුධා;
සිනෙරු මෙරු තිදිවා, ධාරො නෙරු සුමෙරු ච.

අභිධානප්පදිපිකා

26.

යුගන්ධරො ර්සධරො, කරවිකො සුදස්සනො;
නෙමින්ධරො විනතකො, අස්සකණ්ණො කුලාවලා.

27.

මන්දාකිනී තථා'කාස, ගඬිගා සුරනදී පාඨ;

28.

කොවිලාරො තථා පාරි, ච්ඡත්තකො පාරිජාතකො;
කප්පරුක්ඛො තු සන්තානා, දයො දෙවද්දුමා සියුං.

29.

පාවී පතීඤ්ඤා' දිවි'ත්ථී, පුබ්බ පච්ඡිම උත්තරා;
දිසාඨ දක්ඛිණා' පාවී, විදිසා'නුදිසා භවෙ.

30.

ඵරාවතො [ඵරාවණො (සී.), අමරකොසෙ පන ඵරාවතො ඵච අත්ථී]
පුණ්ඩරිකො, වාමනො කුමුදො' ඤ්ජනො;
පුප්ඵදන්තො සබ්බභූමිමො, සුප්පතීකො දිසාගජා.

31.

ධතරවියො ච ගන්ධබ්බා, ධිපො, කුමිහණ්ඩසාමී තු;
විරුළ්භකො, විරුපක්ඛො, තු නාගාධිපතීරිතො.

32.

යක්ඛාධිපො වෙස්සවණො, කුචෙරො නරවාහනො;
අලකා [අලකා (අමරකොස)] ළකමන්දාස්ස, පුරී, පහරණං ගදා;
චතුද්දිසාන මධිපා, පුබ්බාදීනං කමා ඉමෙ.

33.

ජාතවෙදො සිඛී ජොති, පාවකො දහනො' නලො;
භුතාවහො' චිචිමා ධුම, කෙත්ඵ'ග්ගි ගිනි භානුමා.

34.

තෙජො ධුමසිඛො වායු, සඛො ච කණ්ඨවත්තනී;
වෙස්සානරො භුතාසො ථ, සිඛාජාල'චිචි වාපුමෙ.

35.

විජ්ජුලිඬිගං චුලිඬිගඤ්ච, හස්මා ['හස්මා' තිපදං රාජාදිගණෙ
පරියාපන්තං (රූපසිද්ධි-උණාදි), හස්මං (සී.)] තු සෙට්ඨි ඡාරිකා;

36.

කුක්කුළො තු'ණ්හහස්මස්මි, මඬිගාරෝලාත මුම්මුකං [තිකං
දිත්තකට්ඨාදිත්ඨනෙ (ටීකා)];
සමිධා ඉදුමං චෝධො, උපාදානං තථිත්ඨනං.

37.

අථො'භාසො පකාසො වා,
'ලොකො'ජ්ජොතා'තපා සමා;
මාලුතො පවනො වායු, වාතො'නිල සමීරණා;
ගන්ධවාහො තථා වායො, සමීරො ච සදාගති.

38.

වායුහෙදා ඉමෙ ඡු'ද්ධ, ඩිගමො වාධොගමො තථා;
කුච්ඡිට්ඨො ච කොට්ඨාසයො, අස්සාසඬිගානුසාරිනො.

39.

අථො අපානං පස්සාසො,
අස්සාසො ආන මුච්චනෙ.

40.

චෙගො ජචො රයො ඛිජ්ජං, තු සීසං තුරිතං ලහු;
ආසු තුණ්ණ මරං වාවි, ලම්බිතං තුචටංපි ච.

41.

සතතං නිච්ච මචිරතා, නාරත සන්තත මනවරතඤ්ච ධුචං;
භුස මතිසයො ච දළ්භං, තිබ්බෙ'කන්තා'තිමත්ත, බාළ්භානි;
ඛිජ්ජාදී පණ්ඩකෙ දබ්බෙ, දබ්බගා තෙසු යෙ තිසු.

42.

අචිග්ගහො තු කාමො ච, මනොභු මදනො භචෙ;
අන්තකො චසචත්තී ච, පාපිමා ච පජාපති.

43.

පමත්තබන්ධු කණ්හො ච, මාරො නමුචි, තස්ස තු;
තණ්හා'රතී රගා ඩිතු, හත්ථී තු ගිරිමෙඛලො.

44.

යමරාජා ච චෙසාසී, යමො'ස්ස නයනාචුධං;
චෙපචිත්ති පුලොමො ච, කිම්පුරිසො තු කිත්තරො.

45.

අභිධානප්පදිපිකා

අන්තලික්ඛං ඛ'මාදිච්ච, පථො'බ්භං ගගන්'ම්බරං;
වෙභාසො වානිලපථො, ආකාසො නික්ථියං නභං.

46.

දෙවො වෙභායසො තාරා,
පථො සුරපථො අඝං.

47.

මෙසො වලාහකො දෙවො, පච්ඡන්තො'ම්බුධරො සනො;
ධාරාධරො ච ජිම්බනො, වාරිවාහො තථා'ම්බුදො.

48.

අබ්භං තීස්වථ වස්සඤ්ච, වස්සනං වුට්ඨි නාරියං;
සතෙරතා'ක්ඛණා විජ්ජු, විජ්ජුතා වාචිරජ්ජහා.

49.

මෙසනාදෙ තු ධනිතං, ගජ්ජිතං රසිතාදි ව;
ඉන්ද්‍රවුධං ඉන්ද්‍රධනු, වාතක්ඛිත්තම්බු සීකරො.

50.

ආසාරො ධාරා සම්පාතො,
කරකා තු සනොපලං;
දුද්දිනං මෙඝවිජන්තාහෙ, පිධානං ත්වපධාරණං.

51.

තිරොධාන'න්තරධානා, පිධාන ඡාදනානි ව;
ඉන්දු වන්දො ච නක්ඛත්ත, රාජා සොමො නිසාකරො.

52.

ඔසධිසො හිමරංසි, සසඬිකො වන්දිමා සසී;
සීතරංසි නිසානාථො, උච්චරාජා ච මා පුමෙ.

53.

කලා සොළසමො භාගො, බිම්බං තු මණ්ඩලං හවෙ;
අඬිථො ත්වද්ධො උපඬිථො ච, වා බණ්ඩං සකලං පුමෙ.

54.

අද්ධං වුත්තං සමෙ භාගෙ, පසාදො තු පසන්තතා;
කොමුදි වන්දිකා ජුණ්හා, කන්ති සොභා ජුති විජවි.

55.

අභිධානප්පදීපිකා

කලඬකො ලඤ්ජනං ලක්ඛං, අඬකො'භිඤ්ඤාණ ලක්ඛණං;
විහනං වාපි සොභා තු, පරමා සුසමා ට ව.

56.

සීතං ගුණං, ගුණිලිඬගා, සීත සිසිර සීතලා;
හිමං තුහින මුස්සාවො, නීහාරො මහිකා පාඨ.

57.

නක්ඛත්තං ජොති හං තාරා, අපුමෙ තාරකො'ඨ ව;

58.

අස්සයුජො හරණිත්ථී, සකත්තිකා රොහිණී පිච;
මිගසිර [මගසිර (සි.)] මද්දා ච පුනඛිඛසු, චුස්සො [චුස්සො (ටි.)]
වාසිලෙස'පි.

59.

මාසා [මස (සි.)] ච එග්ගුනී ද්වෙ ච, හත්ථා විත්තා ච ස්වාතිපි;
විසාඛා' නුරාධා ජෙට්ඨා, මුලා' සාළ්භා දුචෙ තථා.

60.

සචණො ච ධනිට්ඨා ච, සතභිසජො පුඛිඛු'ත්තරහද්දපදා;
රෙචත්තාපිති කමතො, සත්තාධිකච්චිසනක්ඛත්තා.

61.

සොඛිභානු කථිතො රාහු, සුරාදී තු නචග්ගහා;
රාසි මෙසාදිකො හද්ද, පදා පොට්ඨපදා සමා.

62.

ආදිච්චො සුරියො සුරො, සතරංසි දිවාකරො;
චෙරොචනො දිනකරො, උණ්භරංසි පහඬකරො.

63.

අංසුමාලී දිනපති, තපනො රචි භානුමා;
රංසිමා භාකරො භානු, අක්කො සහස්සරංසි ච.

64.

රංසි ආභා පභා දිත්ති, රුචි භා ජුති දීධිති;
මරිචි ද්විසු භාන්චං'සු, මයුඛො කිරණො කරො.

65.

පරිධි පරිචෙසො ට, මරිචි මිගතණ්හිකා;

66.

කාලො' ද්ධා සමයො වෙලා,
තඛ්ඛිසෙසා ඛණාදයො;
ඛණො දසච්ඡරාකාලො,
ඛණා දස ලයො භවෙ.

67.

ලයා දස ඛණලයො,
මුහුත්තො තෙ සියා දස;
දස ඛණමුහුත්තො තෙ, දිවසො තු අහං දිනං.

68.

පහාතඤ්ච විහාතඤ්ච, පච්චුසො කල්ල මපාථ;
අභිදොසො පදොසො ථ,
සායො සඤ්ඤා දිනච්චයො.

69.

නිසා ච රජනී රත්ති, නියාමා සංවරී භවෙ;
පුණ්භා තු චන්දිකායුත්තා, තමුස්සන්තා තිමිසිකා.

70.

නිසිථො මජ්ඣමා රත්ති, අඛිච්චරත්තො මහානිසා;
අන්ධකාරො තමො නිත්ථි, තිමිසං තිමිරං මතං.

71.

චතුරභගතමං ඵචං, කාලපක්ඛචතුද්දසි;
චනසණ්ඨො සනො මෙස, පටලං චා'ඛිච්චරත්ති ච.

72.

අන්ධතමං සනතමෙ, පහාරො යාම, සඤ්ඤිතො;
පාට්ඨපදො තු දුතියා, තතියාදි තිථි [තිථි], තායති පාලෙතීති තිථි, තා+ඉති
(ණ්වාදි) ද්විසු.

73.

පන්තරසි පඤ්චදසි, පුණ්ණමාසි තු පුණ්ණමා;
අමාවසි පාමාවාසි, ථියං පන්තරසි' පරා.

74.

අභිධානප්පදිපිකා

සටිකා සටියා' භොරත්තො, පක්ඛො තෙ දස පඤ්ච ව;
තෙ තු පුබ්බාපරා සුක්ක,
කාලා, මාසො තු තෙ දුවෙ.

75.

චිත්තො වෙසාබ, ජෙට්ඨො වා, සාල්භො ද්වීසු ව සාවඤ්ඤා;
පොට්ඨපාද' ස්සයුජා ව, මාසා ද්වාදස කත්තිකො.

76.

මාගසිරො තථා චුස්සො, කමෙන මාස ඵග්ගුණා;
කත්තික' ස්සයුජා මාසා, පච්ඡිම පුබ්බකත්තිකා.

77.

සාවඤ්ඤා නික්ඛමනීයො,
චිත්තමාසො තු රම්මකො.

78.

චතුරො චතුරො මාසා, කත්තිකකාලපක්ඛතො;
කමා හෙමන්ත ගිම්හාන, වස්සානා උතුයො ද්වීසු.

79.

හෙමන්තො සිසිර මුතු,
ජ වා වසන්තො ව ගිම්හ වස්සානා;
සරදොති කමා මාසා, ද්වෙ ද්වෙ චුත්තානුසාරෙන.

80.

උණ්භො නිදාසො ගිම්හොථ,
වස්සො වස්සාන පාචුසා;
උතුහි තීහි වස්සානා, දිකෙහි දක්ඛිණායනං.

81.

උත්තරායන මඤ්ඤෙහි, තීහි වස්සායනද්වයං;
වස්ස සංචච්ඡරා නිත්ථි, සරදො භායතො සමා.

82.

කප්පක්ඛයො තු සංචට්ටො, යුගන්ත පලයා අපි;
අලක්ඛි කාලකණ්ණිත්ථි, අථ ලක්ඛි සිරි'ත්ථියං.

83.

දනු දානවමාතා ථ, දෙවමාතා පනා'දිති;

84.

පාපඤ්ච කිබ්බිසං වෙරා, සං දුච්චරිත දුක්කටං;
අපුඤ්ඤා' කුසලං කණ්භං, කලුසං දුරිතා'ගු ව.

85.

කුසලං සුකතං සුක්කං, පුඤ්ඤං ධම්ම මනිත්ථියං;
සුවරිත මථො දිට්ඨි, ධම්මිකං ඉහලොකිකං.

86.

සන්දිට්ඨික මථො පාර, ලොකිකං සම්පරායිකං;
තක්කාලං තු තදාත්ථං වො,
ත්තරකාලො තු ආයති.

87.

භාසො' ත්තමනතා පීති, විත්ති තුට්ඨි ව නාරියං;
ආනන්දො පමුදා'මොදො, සන්තොසො නන්දි සම්මදො.

88.

පාමොජ්ජඤ්ච පමොදො ට, සුඛං සාතඤ්ච ඵාස්ච'ට;
හද්දං සෙය්‍යො සුභං බෙමං, කල්‍යාණං මඬිගලං සිවං.

89.

දුක්ඛඤ්ච කසිරං කිච්ඡං, නීසො ව බ්‍යසනං අසං;
දබ්බෙ තු පාපපුඤ්ඤානි, තීස්වාකිච්ඡං සුඛාදි ව.

90.

භාග්‍යං නියති භාගො ව, භාගධෙය්‍යං විධි'රිතො;
අථො උජ්ජත්ති නිබ්බත්ති, ජාති ජනන මුඛභවො.

91.

නිමිත්තං කාරණං යානං, පදං බීජං නිබන්ධනං;
නිදානං පභවො හෙතු, සම්භවො සෙතු පච්චයො.

92.

කාරණං යං සමාසන්තං, පදට්ඨානන්ති තං මතං;
ජීවො තු පුරිසො'ත්තා ට, පධානං පකතිත්ථියං.

93.

පාමණා සරීරී භූතං වා, සත්තො දෙහී ව පුග්ගලො;
ජීවො පාණී පජා ජන්තු,

ජනො ලොකො තථාගතො.

94.

රූපං සද්දො ගන්ධ රසා, එස්සො ධම්මො ච ගොචරා;
ආලම්බා විසයා තෙ ඡා, රම්මණා ලම්බණානි ච.

95.

සුක්කො ගොරො සිතො'දාතා,
ධවලො සෙත, පණ්ඩරා;
සොණො තු ලොහිතො රත්තො,
තම්බ මඤ්ජීට්ඨ රොහිතා.

96.

නීලො කණ්භා'සිතා කාලො,
මෙචකො සාම සාමලා;
සිතපිතෙතු පණ්ඩු'ත්තො, ඊසංපණ්ඩුතු දුසරො.

97.

අරුණො කිඤ්චිරත්තො ට,
පාටලො සෙතලොහිතො;
අපො පිතො හලිදාහො,
පලාසො හරිතො හරි.

98.

කළාරො කපිලො නීල, පිතෙ ට රොචනප්පහෙ;
පිඨිගො පිසඨිගො පාඨවා, කළාරාදී තු පිඨිගලෙ.

99.

කම්මාසො සබලො විත්තො,
සාවො තු කණ්භපිතකෙ;
වාච්චලිඨිගා ගුණිනොසතෙ, ගුණෙ සුක්කාදයො පුමෙ.

100.

නච්චං නට්ටඤ්ච නටනං, නත්තනං ලාසනං හවෙ;
නච්චං තු වාදිතං ගීත, මිති නාචුමීදං තයං.

101.

නච්චට්ඨානං සියා රඨිගො, හීනයො සුච්චාසුචනං;
අඨිගහාරො'ඨිගවික්ඛෙපො, නට්ටකො නටකො නටො.

102.

සිඬිගාරො කරුණො වීර, බිභුත භස්ස භයානකා;
සන්තො බිභවිෂ රුද්දානි, නව නාට්‍යරසා ඉමෙ.

103.

පොසස්ස නාරියං පොසෙ, ඉත්ථියා සඬිගමං පති;
යා පිභා එස සිඬිගාරො, රතිකීළාදිකාරණො.

104.

උත්තම ජපකතිජපායො, ඉත්ථිපුරිසහෙතුකො;
සො සම්භොගො වියොගොති,
සිඬිගාරො දුවිධො මනො.

105.

භාසිතං ලපිතං භාසා, වොභාරො වචනං වචො;
උත්ති වාවා ගිරා වාණි, භාරතී කථිතා [කථා (කත්ථවි)] වචි.

106.

එකාඛ්‍යාතො පදවයො, සියා වාක්‍යංසකාරකො;
ආමෙඛිතන්ති විඤ්ඤෙය්‍යං, ද්වන්තික්ඛන්තු මුදිරණං.

107.

භයෙ කොධෙ පසංසායං, තුරිතෙ කොතුභලෙ'ච්ඡරෙ;
භාසෙ සොකෙ පසාදෙ ච, කරෙ ආමෙඛිතං බුධො.

108.

ඉරු නාරී යජු සාම, මිති වෙදා තයො සියුං;
එතෙ එව තයී නාරී, වෙදො මන්තො සුතිත්ථියං.

109.

අට්ඨකො වාමකො වාම, දෙවො චඬිගීරසො භගු;
යමදග්ගි ච වාසිට්ඨො, භාරද්වාපො ච කස්සපො;
වෙස්සාමිත්තොති මන්තානං, කත්තාරො ඉසයො ඉමෙ.

110.

කජ්ජො ඛ්‍යාකරණං ජොති, සත්ථං සික්ඛා නිරුත්ති ච;
ජන්දොච්චිති වෙතානි, වෙදඬිගානි වදන්ති ඡ.

111.

ඉතිභාසො පුරාවුත්ත, ජපඛන්ධො භාරතාදිකො;

අභිධානප්පදීපිකා

නාමප්පකාසකං සත්ථං, රුක්ඛාදීනං නිසන්ඬු සො.

112.

විතණ්ඩසත්ථං විඤ්ඤෙය්‍යං, යං තං ලොකායතං ඉති;
කෙටුභං තු ක්‍රියාකප්ප, විකප්පො කචිතං භිතො.

113.

ආඛ්‍යායිකොපලද්ධත්ථා, පඛන්ධකප්පනා කථා;
දණ්ඩනීත්‍ය'ත්ථසත්ථස්මිං, චුත්තන්තො තු පචත්ති ව.

114.

සඤ්ඤා, ඛ්‍යා, වීභා සමඤ්ඤා වා, භිධානං නාම මච්ඡයො;
නාමධෙය්‍යා' ධිවචනං, පටිවාකායං තු උත්තරං.

115.

පඤ්ඤො තීස්ච නුයොගො ව, පුච්ඡා ප්‍යථ නිදස්සනං;
උපොග්ගොතො ව දිට්ඨන්තො, තථො' දාහරණං භවෙ.

116.

සමා සඬ්ඛෙප සංභාරා, සමාසො සඬ්ඛගො ප්‍යථ;
සතං ධාරයසී ත්‍යාදා, ඛිභක්ඛානං තුච්ඡභාසනං.

117.

වොභාරො තු විවාදො ථ, සපනං සපථොපි ව;
යසො සිලොකො කිත්තිත්ථී,
සොසනා තු' ච්චසද්දනං.

118.

පටිසොසො පටිරවො, ථො' පඤ්ඤොසො වච්චුඛං;
කත්ථනා ව සිලාසා ව, වණ්ණනා ව නුති ත්ථුති.

119.

ථොමනඤ්ච [ථොමනං වා (කත්ථවි ථොමනං ථොමනා ද්විලිඬ්භෙ)]
පසංසාථ, කෙකා නාදො සිඛණ්ඩිනං;
ගජානං කොඤ්චනාදො ථ,
මතා භෙසා භයද්ධනි.

120.

පටියායො වෙචචනං, සාකච්ඡා තු ව සංකථා;
උපවාදො චු' පක්කොසා, වණ්ණවාදා' නුවාදො ව;

අභිධානප්පදීපිකා
ජනවාදා'පවාදාපි, පරිවාදො ච තුලාත්ථා.

121.

බෙපො නින්දා තථා කුච්ඡා, ජිගුච්ඡා ගරහා භවෙ;
නින්දාපුබ්බො උපාරම්භො, පරිභාසන මුච්චතෙ.

122.

අට්ඨානරියවොහාර, වසෙන යා පවත්තිතා;
අභිවාකාසං සියා වාචා, සා විතික්කමදීපනී.

123.

මුහුංභාසා නුලාපොථ, පලාපො නත්ථිකා ගිරා;
ආදොභාසන මාලාපො,
විලාපො තු පරිද්දවො.

124.

විජ්ජලාපො විරොධොත්ති, සන්දෙසොත්ති තු වාවිකං;
සම්භාසනං තු සල්ලාපො, විරොධරහිතං මිථු.

125.

ඵරුසං නිට්ඨුරං වාකාසං, මනුඤ්ඤං භදයච්ඡමං;
සංකුලං තු කිලිට්ඨඤ්ච, පුබ්බාපරවිරොධිනී.

126.

සමුදායත්ථරහිතං, අබද්ධමිති [අබන්ධ (ක.)] කිත්තිතං;
විතථං තු මුසා වාථ [ආභතං තු මුසාත්ථකං (කත්ථවි, අමරකොසෙ)],
ඵරුසාදී තිලිච්ඡිකා.

127.

සම්මා ඛ්‍යයඤ්චා විතථං, සච්චං තච්ඡං යථාතථං;
තබ්බන්තා තීස්ච ලීකං ත්ච, සච්චං මිච්ඡා මුසා ඛ්‍යයං.

128.

රවො නිනාදො නිනාදො ච සද්දො,
නිග්ගොස නාද ද්ධනායො ච රාවො;
ආරාව සංරාව විරාව සොසා,
රවා සුතිත්ථි සර නිස්සනා ච.

129.

විස්සට්ඨ මඤ්ඡු විඤ්ඤොයා, සචනියා විසාරිනො;

බිත්දු ගම්භීර නින්නාදී, තොව මට්ට්ටිගිකො සරො.

130.

තිරච්ඡානගතානඤ්භි, රුතං වස්සිත මුච්චතෙ;
කොලාභලො කලභලො,
භීතං ගානඤ්ච භීතිකා.

131.

සරා සත්ත තයො ගාමා, වෙකච්ඡති මුච්ඡනා;
තානා [යානානි (බහුසු)] වෙකුනපඤ්ඤාස, ඉච්චෙනං සරමණ්ඩලං.

132.

උසහො ධෙවතො වෙච, ඡජ්ජ ගන්ධාර මජ්ඣමා;
පඤ්චමො ච නිසාදොති, සත්තෙ'තෙ ගදිතා සරා.

133.

නදන්ති උසභං ගාවො, තුරගා ධෙවතං තථා;
ඡජ්ජං මයුරා ගන්ධාර, මජා කොඤ්චා ච මජ්ඣමං.

134.

පඤ්චමං පරපුට්ඨාදී, නිසාදම්පි ච වාරණා;
ඡජ්ජො ච මජ්ඣමො ගාමා,
තයො සාධාරණොති ච.

135.

සරෙසු තෙසු පච්චෙකෙ, තිස්සො තිස්සො හි මුච්ඡනා;
සියුං තථෙච තානානි [යානානි (බහුසු)], සත්ත සත්තෙච ලබ්භරෙ.

136.

තිස්සො දුච්චෙ චතස්සො ච, චතස්සො කමතො සරෙ;
තිස්සො දුච්චෙ චතස්සොති, ද්වාච්ඡති සුතී සියුං.

137.

උච්චතරෙ රචෙ තාරො, ථාබ්‍යත්තෙ මධුරෙ කලො;
ගම්භීරෙ තු රචෙ මන්දො, තාරාදී තිස්චථො කලෙ;
කාකලී සුඛුමෙ චුත්තො,
ක්‍රියාදිසමතා ලයො.

138.

වීණා ච වල්ලකී සත්ත, තන්තී සා පරිවාදිනී;

අභිධානප්පදිපිකා

පොක්බරො දොණි වීණාය,
උපවීණො තු වෙයකො.

139.

ආතතඤ්චෙව විතත, මාතතවිතතං සනං;
සුසිරං වෙනි තුරියං, පඤ්චඛිගික මුදිරිතං.

140.

ආතතං නාම වම්මාව, නද්ධෙසු හෙරියාදිසු;
තලේකෙකයුතං කුම්භ, උණ දද්දරිකාදිකං.

141.

විතතං වො'භයතලං, තුරියං මුරජාදිකං;
ආතතවිතතං සබ්බ, විනද්ධං පණවාදිකං.

142.

සුසිරං වංසසඬ්ඛාදි, සම්මතාලාදිකං සනං;
ආතොජ්ජං තු ව වාදිත්තං, වාදිතං වජ්ජ මුච්චතෙ.

143.

හෙරී (හෙරී) දුන්දුහි චුත්තො ට,
මුද්ධිගො මුරජොස්ස තු;
ආලිඬ්ඛ, ඬිකොයා, ද්ධකා හෙදා,
තිණවො තු ව ඬිණ්ඬිමො.

144.

ආලම්බරො තු පණවො, කොණො වීණාදිවාදනං;
දද්දරී පටහො හෙරී, ජපහෙදා මද්දලාදයො.

145.

ජනජපියෙ විමද්දුට්ඨෙ, ගන්ධෙ පරිමලො භවෙ;
සො ත්වා මොදො දුරගාමී, විස්සන්තා තීස්විතො පරං.

146.

ඉට්ඨගන්ධො ව සුරහී, සුගන්ධො ව සුගන්ධි ව;
පුතිගන්ධි තු දුග්ගන්ධො, ට විස්සං ආමගන්ධි යං.

147.

කුඬිකුමඤ්චෙව යවන, පුජ්චඤ්ච තගරං තථා;
තුරුක්ඛොති වතුජ්ජාති, ගන්ධා එතෙ පකාසිතා.

148.

කසාවො නිත්ථියං නිත්තො, මධුරො ලවණො ඉමෙ;
අමිබ්ලො කටුකො වෙනි, ඡ රසා තබ්බතී තිසු.

149.

සියා එස්සො ච ඵොට්ඨබ්බො,
විසසී ත්චක්ඛ මිත්ථියං;
නායනං ත්චක්ඛි නෙත්තඤ්ච, ලොචනං ච'ච්ඡි චක්ඛු ච.

150.

සොතං සද්දග්ගහො කණ්ණො, සචනං සුති නත්ථු තු;
නාසා ච නාසිකා සානං, ජිව්හාතු රසනා භවෙ.

151.

සරීරං චපු ගත්තඤ්චා, ත්තභාවො බොන්දි විග්ගහො;
දෙහං චා පුරිසෙ කායො, ථියං තනු කලෙවරං.

152.

විත්තං වෙතො මනො නිත්ථී, විඤ්ඤාණං භදයං තථා;
මානසං ධී තු පඤ්ඤා ච, බුද්ධි මෙධා මති මුති.

153.

භූරි මන්තා ච පඤ්ඤාණං, ඤාණං විජ්ජා ච යොනි ච;
පටිභාන මමොහො ථ, පඤ්ඤාහෙදා විපස්සනා.

154.

සම්මාදිට්ඨී පභුතිකා, වීමංසා තු විචාරණා;
සම්පජඤ්ඤං තු නෙපක්කං, වෙදයිතං තු වෙදනා.

155.

තක්කො විතක්කො සඬකජ්ජො,
ජ්ජනො' හා' යු තු ජීවිතං;
එකග්ගතා තු සමථො, අවික්ඛෙපො සමාධි ච.

156.

උස්සාහා' තජ්ජ පග්ගාහා, වායාමො ච පරක්කමො;
පධානං වීරියං වෙහා, උය්‍යාමො ච ධිති ත්ථියං.

157.

චත්තාරි වීරියඬගානි, තචස්ස ච නභාරුනො;

අභිධානප්පදිපිකා

අවසිස්සන මට්ඨිස්ස, මංසලොභිතසුස්සනං.

158.

උස්සොළ්භී ත්ව ධිමත්තොහා, සති ත්ව නුස්සති ත්ථිය;
ලජ්ජා හිරි සමානා ට, ඔත්තජ්ජං පාපහිරුතා.

159.

මජ්ඣන්තතා තු'පෙක්ඛා ච, අදුක්ඛමසුඛා සියා;
චිත්තාහොගො මනක්කාරො,
අධිමොක්ඛො තු නිච්ඡයො.

160.

දයා' නුකම්පා කාරුඤ්ඤං, කරුණා ච අනුද්දයා;
ථියං වෙරමණී වෙච, විරතායා' රති වාපාඨ.

161.

තිතික්ඛා ඛන්ති ඛමනං, ඛමා මෙත්තා තු මෙත්තා'ට;
දස්සනං දිට්ඨි ලද්ධිත්ථි, සිද්ධන්තො සමයො භවෙ.

162.

තණ්හා ච තසිණා එජා, ජාලිනී ච විසත්තිකා;
ජන්දො ජටා නිකන්තායා'සා, සිඛිඛිනී භවනෙත්ති ච.

163.

අභිජ්ඣා වනථො වානං, ලොහො රාගො ච ආලයො;
පිහා මනොරථො ඉච්ඡා, හිලාසො කාම දොහළා;
ආකඨ්ඛා රුචි චුත්තා සා, ත්වධිකා ලාලසා ද්විසු.

164.

වෙරං විරොධො විද්දෙසො, දොසො ච පටිසඤ්ච වා;
කොධා' සාතා කොප රොසා,
බ්‍යාපාදො' නහිරද්ධි ච.

165.

බද්ධවෙර මුපනාහො, සියා සොකො තු සොචනං;
රොදිතං කන්දිතං රුණ්ණං, පරිදෙවො පරිද්දෙවො.

166.

භීතිත්ථි භය මුත්තාසො, හෙරවං තු මහඛිභයං;

167.

අභිධානප්පදීපිකා

හෙරවං භීසනං භීමං, දාරුණඤ්ච භයානකං;
සොරං පටිභයං හෙස්මං, භයඤ්ච මීමෙ තීසු.

168.

ඉස්සා උසුයා මච්ඡෙරං, තු මච්ඡරිය මච්ඡරං;
මොහො'විජ්ජා තථා'ඤ්ඤාණං, මානො විධා ව උන්තති.

169.

උද්ධච්ච මුද්ධටං වාථ [උද්ධවංඋද්ධං ධාවති චිත්ත මෙතෙනාති උද්ධවං
(ටිකා)], තාපො කුක්කච්චමෙව ව;
පච්ඡාතාපො නුතාපො ව, විජ්ජටිසාරො පකාසිතො.

170.

මනොවිලෙඛ සන්දෙහා, සංසයො ව කථංකථා;
ද්වෙළ්භකං විචිකිච්ඡා ව, කභිඛා සභිකා විමත්තපි.

171.

ගඛිඛො භිමානො'භංකාරො, චිත්තාතු ඤාන මුච්චතෙ;
නිච්ඡයො නිණ්ණයො චුත්තො, පටිඤ්ඤා තු පටිස්සවො.

172.

අවමානං තිරක්කාරො, පරිභවො ප්‍ය' නාදරො;
පරාභවො ප්‍ය' වඤ්ඤා ථ, උම්මාදො චිත්තවිඛිභමො.

173.

පෙමං සිනෙහො ස්නෙහො ථ, චිත්තපිළා විසඤ්ඤිතා;
පමාදො සතිවොස්සග්ගො, කොතුභලං කුතුභලං.

174.

විලාසො ලලිතං ලීලා, භාවො හෙළා ව විඛිභමො;
ඉච්චාදිකා සියුං නාරි, සිඤ්ඤාරභාවථා කිරියා.

175.

භසනං භසිතං භාසො, මන්දො සො මිහිතං සිතං;
අට්ඨභාසො මහාභාසො,
රොමඤ්ඤො ලොමභංසනං.

176.

පරිභාසො දවො ඛිඤ්ඤා, කෙළි කීළා ව කීළිතං;
නිද්දා තු සුපිනං සොජ්ජං, මිද්ධඤ්ච පචලායිකා.

177.

ථියං නිකති කුටඤ්ච, දම්භො සාධායඤ්ච කෙතවං;
සභාවො තු නිස්සග්ගො ව, සරූපං පකතිත්ථියං.

178.

සීලඤ්ච ලක්ඛණං භාවො,
උස්සවො තු ඡණො මහො [මනො (ථී.)].

179.

ධාරෙන්තො ජන්තු සස්නෙහ, මභිධානප්පදීපිකං;
බුද්දකාදායත්ථජාතානි [බුද්දකාන්‍යත්ථජාතානි (ක.)], සම්පස්සති
යථාසුඛං.

සග්ගකණ්ඩො නිට්ඨිතො.

2. භූකණ්ඩ

1. භූමිවග්ග

180.

වග්ගා භූමි, පුරී, මච්ච, චතුඛ්ඛණ්ණ, වනාදිහි;
පාතාලෙන ච වුච්චන්තෙ, සඬිගො'පඬිගෙහි'ධ'ක්කමා.

181.

වසුන්ධරා ඡමා භූමි, පථවී මෙදනී මහී;
උඛ්ඛි වසුමතී ගො කු, වසුධා ධරණී ධරා;
පුථවී ඡගතී භූරී, භූ ච භූතධරා' වතී.

182.

බාරා තු මත්තිකා උභසො, උභසවා තුසරො තිසු;
ථලං ථලීත්ථී භූභාගෙ, ථද්ධලුඛමිහි ඡඬිගලො.

183.

පුඛ්ඛවිදෙහො වාපර, ගොයානං ඡම්බුදීපො ව;
උත්තරකුරු වෙති සිසුං, චත්තාරොමෙ මහාදීපා.

184.

පුම්බහුත්තෙ කුරු සක්කා, කොසලා මගධා සිවී;
කලිඬිගා'වන්ති පඤ්චාලා, වජ්ජී ගන්ධාර වෙතයො.

185.

වඩිගා විදෙහා කම්බොජා, මද්දා හග්ග'ඩිග සීහළා;
කස්මීරා කාසි පණ්ඩවාදී, සියුං ජනපදන්තරා.

186.

ලොකො ව භුවනං චුත්තං, දෙසො තු විසයො පාඨ;
මිලක්ඛදෙසො පච්චන්තො, මජ්ඣදෙසො තු මජ්ඣමො.

187.

අනුපො සලිලජපායො, කච්ඡං පුම නපුංසකෙ;
සද්දලො හරිතෙ දෙසෙ, තිණෙනා, හිනවෙන හි.

188.

නදාමිබුජීවනො දෙසො, චුට්ඨිනිජ්ජප්පසස්සකො;
යො නදීමාතිකො දෙව,
මාතිකො ව කමෙන සො.

189.

තීස්වනුපාදාසො වන්ද, සුරාදො සස්සතීරිතො;
රට්ඨං තු විජිතඤ්චාඨ, පුරිසෙ සෙතු ආලියං.

190.

උපාන්තභූ පරිසරො, ගොට්ඨං තු ගොකුලං වජො;
මග්ගො පන්ථො පථො අද්ධා, අඤ්ජසං වටුමං තථා.

191.

පජ්ජො [පජ්ජා.... (ක.)], යනඤ්ච පදවී, වත්තනී පද්ධතිත්ථියං;
තබ්බෙදා ජඩ්ඝ, සකට්, මග්ගා තෙ ව මහද්ධනි.

192.

එකපදොකපදිකෙ, කන්තාරො තු ව දුග්ගමෙ;

193.

පටිමග්ගො පටිපථො, අද්ධානං දීඝ මඤ්ජසං;
සුජ්ජථො තු සුපන්ථො ව, උජ්ජථං ත්වපථං භවෙ.

194.

ජත්තිංසපරමාණුන, මෙකො ණු ව ජත්තිංස තෙ;
තජ්ජාරී තාපි ජත්තිංස, රථරෙණු ජත්තිංස තෙ.

195.

අභිධානප්පදිපිකා

ලික්ඛාතා සත්ත උභකා තා, ධඤ්ඤමාසොති සත්ත තෙ;
සත්ත ඩගුල' මමු ද්විච්ඡ, විදන්ථී තා දුචෙ සියුං.

196.

රතනං තානි සත්තෙව, යට්ඨි තා වීසතු සහං;
ගාචුක මුසභාසිති, යොජනං චතුගාචුතං.

197.

ධනුපඤ්චසනං කොසො, කර්ථසං චතුරම්බණං;
අඛිභන්තරං තු භත්ථාන, මට්ඨවීස පමාණතො.

භූමිචග්ගො නිට්ඨිතො.

2. භූකණ්ඩ

2. පුරවග්ග

198.

පුරං නගර මිත්ථී වා, යානීයං පුට්ඨෙදනං;
ථීයං තු රාජධානී [රාජධානී (ථී.)] ච, ඛන්ධාවාරො භචෙ ඵ ච.

199.

සාඛානගර මඤ්ඤත්තු, යං තං මූලපුරා පුරං;
බාරාණසී ච සාවත්ථී, චෙසාලී මිථීලා, ළථී.

200.

කොසම්බු, ජ්ජෙන්නියො තක්ක, සීලා චම්පා ච සාගලං;
සුසුමාරගිරං [සංසුමාර (ථීකා)] රාජ, ගභං කපිලවත්ථු ච.

201.

සාකෙත, මින්දපත්ථඤ්චො, ක්කට්ඨා පාටලිපුත්තකං;
ජෙතුත්තරඤ්ච සඬකස්සං, කුසිනාරාදයො පුරී.

202.

රච්ඡා ච විසිඛා චුත්තා, රථිකා වීථී වාපාඨ;
බ්බුණො රච්ඡා අනිඛිඛිද්ධා, නිඛිඛිද්ධා තු පඨද්ධි ච.

203.

චතුක්කං චච්චරෙ මග්ග, සන්ධි සිඬසාටකං භචෙ;

204.

කුට්ටං තු භිත්ති නාරී ථ, ගොපුරං ද්වාරකොට්ඨකො;
එසිකා ඉන්දබ්බිලො ච, අට්ටො ත්වට්ටාලකො භවෙ.

205.

තොරණං තු බහිද්වාරං, පරිබාතු ච දීපිකා;
මන්දිරං සදනා, ගාරං, නිකායො නිලයා, ලයො.

206.

ආවාසො භවනං වෙස්මං, නිකෙතනං නිවෙසනං;
සරං ගහඤ්චා, වසථො, සරණඤ්ච පතිස්සයො.

207.

ඔකං සාලා බයො වාසො, ටීයං කුට්ඨි වසනා'පි;
ගෙහඤ්චා, නිත්ථි සදුමං, චෙතියා, යතනානි තු.

208.

පාසාදො චෙච යුපො ථ, මුණ්ඩච්ඡදො ච හම්මීයං;
යුපොතු ගජකුම්භම්භි, හත්ථීනබො පතිට්ඨිතො.

209.

සුපණ්ණච්ඡිකච්ඡදන, මඩ්ඞියොගො සියා ථ ච;
එකකුට්ඨුතො මාලො,
පාසාදො චතුරස්සකො.

210.

සභායඤ්ච සභා වාථ, මණ්ඩපං වා ජනාලයො;
අථො ආසනසාලායං, පටික්කමන මීරිතං.

211.

ජිනස්ස වාසභවන, මිත්ථි ගන්ධකුට්ඨි පාථ;
ටීයං රසවතී පාක, ට්ඨානඤ්චෙච මහානසං.

212.

ආවෙසනං සිප්පසාලා, සොණ්ඩා තු පානමන්දිරං;
වච්චට්ඨානං වච්චකුට්ඨි, මුනීනං යාන මස්සමො.

213.

අභිධානප්පදිපිකා

පණ්ණවික්කයසාලා කු, ආපණො පණ්ණවිලීකා;
උදොසිතො භණ්ඩසාලා, වඩිකමනං තු වඩිකමො.

214.

ජන්තාසරං ත්වග්ගිසාලා, පපා පානියසාලිකා;
ගබ්භො ඔවරකො වාසා, ගාරං තු සයනිග්ගහං.

215.

ඉත්ථාගාරං තු ඔරොධො, සුද්ධන්තො' ත්තෙපුරමිපි ව;
අසබ්බවිසයට්ඨානං, රඤ්ඤං කච්ඡන්තරං මනං.

216.

සොපානො වා'රොහණඤ්ච,
නිස්සෙණි සා, ධිරොහිණි;
වාතපානං ගවක්ඛො ව, ජාලඤ්ච සීභපඤ්ජරං.

217.

ආලොකසන්ධි චුත්තො ට, ලඬිගි'ත්ථි පලිසො භවෙ;
කපිසිසො, ග්ගලත්ථමිහො, නිබ්බං තු ඡද්දකොට්ඨං.

218.

ඡදනං පටලං ඡද්ද, මජ්ජරං වච්චරො, ඩිගණං;
පසානො පසනා, ලින්දො, පමුඛං ද්වාරඛන්ධනං.

219.

පිට්ඨසඬිසාටකං ද්වාර, බාහා කුටං තු කණ්ණිකා;
ද්වාරඤ්ච පටිභාරො ට, උම්මාරො දෙහනී, ත්ථියං.

220.

ඵලකො ඉන්දබ්බිලො ට, ටම්භො ටුණො පුම්ත්ථියං;
පාටිකා, ඩිච්චන්ද්‍රපාසාණො, ගිඤ්ජකා තු ව ඉට්ඨකා.

221.

වලභිච්ඡාදිදාරුමිහි, වඩිකෙ ගොපානසී, ත්ථියං;
කපොතපාලිකායං තු, විට්ඨකො නිත්ථියං භවෙ.

222.

කුඤ්චිකාවිවරං තාළ, විජ්ග්ගලො පාඨ කුඤ්චිකා;
තාලො'වාපුරණං වාඨ, වෙදිකා වෙදි කථ්ඨතෙ.

223.

සඬිසාතො පක්ඛපාසො ච, මන්දිරඬිගා තුලා අපි;
ථියං සම්මුජ්ජනී චෙච, සම්මජ්ජනී ච සොධනී.

224.

සඬිකථිරං තු සඬිකාර, ථියානං සඬිකාරකුටකං;
අථො කචචරො, ක්ලාපො, සඬිකාරො ච කසම්බුපි.

225.

සරාදිභූමි තං චන්ද්‍ර, ගාමො සංචසථො ට සො;
පාකථො නිගමො හොග, මච්චාදිභොයා ඬි තුදිතො [‘අධිභූ’ති ඊරිතො
කථිතො (ටී.)].

226.

සීමා ච මරියාදා ට,
සොසො ගොපාලගාමකොති.

පුරචග්ගො නිට්ඨිතො.

3. නරචග්ග

227.

මනුස්සො මානුසො මච්චො, මානචො මනුජො නරො;
පොසො පුමා ච පුරිසො,
පොරිසො පාඨ පණ්ඨිතො.

228.

බුධො විද්චා විහාචී ච, සන්තො සජ්ජඤ්ඤ කොච්චො;
ධීමා සුධී කචී ඛ්‍යත්තො, චිචක්ඛණො විසාරථො.

229.

මෙධාවී මතිමා පඤ්ඤො, විඤ්ඤ ච විදුරො විදු;
ධීරො විපස්සී දොසඤ්ඤ, බුද්ධො ච දඬිච විද්දසු.

230.

ඉත්ථී සිමන්තිනී නාරී, ථී චධු චනිතා, ඬිගනා;
පමදා සුන්දරී කන්තා, රමණී දයිතා, බලා.

231.

මාතුගාමො ච මහීලා, ලලනා භීරු කාමිනී;

අභිධානජපදීපිකා
කුමාරිකා තු කඤ්ඤා ට, යුවතී තරුණී භවෙ.

232.

මහෙසී සාහිසෙකාඤ්ඤා,
භොගිනී රාජනාරියො;
ධවත්ථිනී තු සඬකෙතං, යාති යා සා, භිසාරිකා.

233.

ගණිකා වෙසියා වණ්ණ, දාසී නගරසොහිනී;
රුපුපථිවිනී වෙසී, කුලටා තු ව ඛන්ධකී.

234.

වරාරොහො, ත්තමා මත්ත, කාසිනී වරවණ්ණිනී;
පතිබ්බතා ත්වපි සතී, කුලිත්ථි කුලපාලිකා.

235.

විධවා පතිසුඤ්ඤා ට, පතිමිඛරා සයමිඛරා;
විජාතා තු පසුතා ව, ජාතාපච්චා පසුතිකා.

236.

දුතී සඤ්චාරිකා දාසී, තු වෙට්ඨි කුට්ඨාරිකා;
වාරුණී, ක්ඛණිකා තුලයා, ඛත්තියානී තු ඛත්තියා.

237.

දාරො ජායා කලත්තඤ්ච, සරණී භරියා පියා,
පජාපතී ව දුතියා, සා පාදපරිවාරිකා.

238.

සඬි ත්වා'ලී වයස්සා ට, ජාරී වෙචා'තිවාරිනී;
පුමෙ තු'තු රජො පුප්ඵං, උතුනී තු රජස්සලා.

239.

පුප්ඵවතී ගරුගඛිභා, පන්තසත්තා ව ගඛිනී;
ගඛිභාසයො ජලාඛුපි, කලලං පුන්තපුංසකෙ.

240.

ධවොතු සාමිකො භත්තා, කන්තො පති වරො පියො;
අථො පපති ජාරො ටා,
පච්චං පුත්තො'ත්තො පුතො.

241.

අභිධානප්පදිපිකා

තනුජො තනජො සුනු, පුත්තාදී ධිතරි'ත්ථියං;
නාරියං දුභිතා ධිතා,
සජාතො ත්ථො'රසො සුතො.

242.

ජායාපතී ජනිපතී, ජයම්පතී තු දම්පතී [දම්පතීති පදං පුල්ලිඛිත
බහුවචනන්තං ඉකාරන්තං, තුදම්පතී (ටී.)];
අථ චස්සවරො චුත්තො, පණ්ඩකො ච නපුංසකං.

243.

බන්ධවො බන්ධු සජනො, සගොත්තො ඤාති ඤාතකො;
සාලොභිතො සපිණ්ඩො ච,
තාතො තු ජනකො පිතා.

244.

අම්ම, මිඛා ජනතී මාතා, ජනෙත්ති ජනිකා භවෙ;
උපමාතා තු ධාති'ත්ථී,
සාලො ජායාය භාතිකො.

245.

නනන්දා සාම්භගිතී, මාතාමභී තු අයයිකා;
මාතුලො මාතුභාතා,ස්ස, මාතුලානී පජාපතී.

246.

ජායාපතීනං ජනතී, සස්සු චුත්තාථ තජ්ජිතා;
සසුරො භාගිනෙයොතු, පුත්තො භගිනියා භවෙ.

247.

නත්තා චුත්තො පපුත්තො ථ, සාම්භතා තු දෙවරො;
ධිතුපතී තු ජාමාතා,
අයාකො තු පිතාමහො.

248.

මාතුච්ඡා මාතුභගිතී, පිතුච්ඡා භගිතී පිතු;
පපිතාමහො පයාකො,
සුණ්භා තු සුණ්සා හුසා.

249.

සොදරියො සගඛිහො ච, සොදරො සභජො ප්‍යථ;
මාතාපිතු තෙ පිතරො, පුත්තා තු පුත්තධිතරො.

250.

සසුරා සස්සුසසුරා, භාතුහගිනී භාතරො;
බාලත්තං බාලතා බාලාං, යොබ්බඤ්ඤංතු ව යොබ්බනං.

251.

සුක්කා තු පලිතං කෙසා, දයො ට ජරතා ජරා;
පුච්චකො පිලිලකො ඡාපො, කුමාරො බාල පොතකා.

252.

අච්ච' ත්තානසයු'ත්තාන, සෙයාසකා ටනපොපි ව;

253.

තරුණො ව වයට්ඨො ව, දහරො ව යුචා සුසු;
මාණුවොදාරකොචාථ, සුකුමාරො සුබ්බෙධිතො.

254.

මහල්ලකො ව වුද්ධො ව, ටෙරො ජිණ්ණො ව ජිණ්ණකො;
අග්ගපො පුබ්බපො ජෙට්ඨො, කනියො කනිට්ඨො නුපො.

255.

වලිත්තවො තු වලිනො; තීසු'ත්තානසයාදයො;

256.

සීසො'ත්තමච්චගානි සීරො, මුද්ධා ව මත්ථකො භවෙ;
කෙසො තු කුන්තලො වාලො, ත්තමච්චගරුහ මුද්ධජා.

257.

ධම්මීල්ලො සංයතා කෙසා,
කාකපක්ඛො සිබ්බණ්ඩකො;
පාසො භත්ථො කෙසවයෙ;
තාපසානං තභීං ජටා.

258.

ථීයං වෙණි පවෙණි ව;
අථො වුලා සීබා සීයා;
සීමන්තො තු මනො නාරි, කෙසමජ්ඣමභි පද්ධති.

259.

ලොමං තනුරුහං රොමං, පම්භං පබ්බම මක්ඛිගං;
මස්සු වුත්තං පුමමුබ්බෙ, භූ ත්චිත්ථී හමුකො හමු.

260.

බජ්ජො [බජ්ජො (ටී.)] නෙත්තජල'ස්සුනී, නෙත්තතාරා කතීනිකා;
වදනං තු මුඛං තුණ්ඩං, වත්තං ලපන මානනං.

261.

ද්විජො ලපනජො දන්තො, දසනො රදනො රදො;
දායා තුදන්තහෙදස්මිං, අපාඨගො ත්වක්ඛිකොට්ඨු.

262.

දන්තාවරණ මොට්ඨො වා, පාය'ධරො දසනච්ඡදො;
ගණ්ඨො කපොලො හන්විත්ථී [ගණ්ඨත්ථී (ටී.) හන්වත්ථී=හනු+ඉත්ථී;
හන+උ (ණ්වාදි)],
චුඬුකං ත්ව' ධරා අධො.

263.

ගලො ව කණ්ඨො ගීවා ව, කන්ධරා ව සිරොධරා;
කම්බුගීවා තු යා ගීවා, සුවණ්ණාලිඨගසන්නිහා;
අඨකිතා තීහි ලෙඛාහි, කම්බුගීවා ටවා මතා.

264.

අංසො නිත්ථී භුජසිරො, බන්ධො තස්සන්ධි ජත්තු තං;
බාහුමුලං තු කච්ඡො, ධො, ත්ව'ස්ස පස්ස මනිත්ථීයං.

265.

බාහු භුජාද්විසු බාහා, හත්ථො තු කර පාණයො;
මණ්ඛන්ධො පකොට්ඨන්තො, කජ්ජරො තු කපොණ්ඨ'ථ.

266.

මණ්ඛන්ධ කනිට්ඨානං, පාණ්ස්ස කරහො,න්තරං;
කරසාබා, ඩගුලී තා තු, පඤ්ච, ඩගුට්ඨො ව තජ්ජනී;
මජ්ඣමා නාමිකා වාපි, කනිට්ඨා'ති කමා සියුං.

267.

පදෙසො තාලගොකණ්ණා, විදන්ථී,ත්ථී කමා තතෙ;
තජ්ජන්‍යාදියුතෙ'ඨගුට්ඨො, පසතො පාණි කුඤ්චිතො.

268.

රතනං කුක්කු හත්ථො ට, පුමෙ කරපුටො,ඤ්ජලී;
කරජො තු නබො නිත්ථී, බටකො මුට්ඨී ව ද්විසු.

269.

අභිධානප්පදිපිකා

බ්‍යාමො සහකරා බාහු, ද්වෙ පස්සද්වයවිත්ථතා;
උද්ධන්තන භුජපොස, ජ්ජමාණෙ ජොරිසං තිසු.

270.

උරො ච හදයං වාථ, ථනො කුච පයොධරා;
චුචුකං තු ථනග්ගස්මිං, පිට්ඨං තු පිට්ඨී නාරියං.

271.

මජ්ඣේ'නිත්ථී විලග්ගො ච, මජ්ඣමං කුච්ඡි [වතුක්කං උදරෙ; 944-
ගාථාපි පස්සිතබ්බා] තු ද්විසු;
ගහණීත්ථ්ථුදරං ගබ්භො, කොට්ඨොන්තො කුච්ඡිසම්භවෙ.

272.

ජසනං තු නිතම්බො ච, සොණී ච කට්ඨී නාරියං;
අභිගජාතං රහස්සභිගං, වත්ථගුය්හඤ්ච මෙහනං.

273.

නිමිත්තඤ්ච වරභිගඤ්ච, බීජඤ්ච ඵලමෙව ච;
ලිභිගං අණ්ඨං තු කොසො ච,
යොනි ත්ථිත්ථීපුමෙහගං.

274.

අසුචි සම්භවො සුක්කං, පායු තු පුරිසෙ ගුදං;
වා පුමෙ ගුථ කරීස, වච්චානි ච මලං ඡකං.

275.

උච්චාරො මීළ්භ මුක්කාරො, පස්සාවො මුත්ත මුච්චතෙ;
සුතිමුත්තඤ්ච ගොමුත්තෙ, ස්සාදීනං ඡකණං මලෙ.

276.

ද්විස්වධො නාහියා වත්ථී, උච්ඡභිග'භිකා තු'හො පුමෙ;
උරු සත්ථී පුමෙ උරු, පබ්බං තු ඡාණු ඡණ්ණු ච.

277.

ගොජ්ඵකො පාදගණ්ඨිපි, පුමෙ තු පණ්ඨි පාසණි;
පාදග්ගං පපදො පාදො, තු පදො වරණඤ්ච වා.

278.

අභිගංත්ථ'වයවො චුත්තො, ඵාසුලිකා තු ඵාසුකා;
පණ්ඨකෙ අට්ඨී ධාත්ථිත්ථී, ගලන්තට්ඨී තු අක්ඛකො.

279.

කප්පරො තු කපාලං වා, කණ්ඩරා තු මහාසිරා;
පුමෙ න්හාරු විත්ථි සිරා, ධමනී ට රසග්ගසා.

280.

රසහරණා'ථො මංස, මාමිසං පිසිතං භවෙ;
තිලිඬිගිකං තු වල්ලුර, මුත්තත්තං අථ ලොහිතං.

281.

රුධිරං සොණිතං රත්තං, ලාලා බෙලො ඵලා භවෙ;
පුරිසෙ මායු පිත්තඤ්ච, සෙම්භො නිත්ථි සිලෙසුමො.

282.

වසා විලීනස්නෙහො ට, මෙදො වෙච වපා භවෙ;
ආකප්පො වෙසො නෙපච්ඡං, මණ්ඩනං තු පසාධනං.

283.

විභූසනං වාහරණං, අලඬිකාරො පිලන්ධනං;
කිරිට මකුටා'නිත්ථි, චූළාමණි සිරොමණි.

284.

සිරොවෙඨන මුණ්භීසං, කුණ්ඩලං කණ්ණවෙඨනං;
කණ්ණිකා කණ්ණපුරො ච, සියා කණ්ණවිභූසනං.

285.

කණ්ඨභූසා තු ගීවෙයාං, භාරො මුත්තාවලි'ත්ථියං;
නියුරො වලයො නිත්ථි, කටකං පරිභාරකං.

286.

කඬිකණං කරභූසා ට, කිඬිකිණි [කිංකණි කිං කණිකා (ක.)]
බුද්දසණ්ඨිකා;
අඬිගුලියක මඬිගුලයා, භරණං, සාක්ඛරං තු තං.

287.

මුද්දිකා'ඬිගුලිමුද්දා ට, රසනා මෙබලා භවෙ;
කෙයුර මඬිගදඤ්චෙච, බාහුමුලවිභූසනං.

288.

පාදඬිගදං තු මඤ්ඡීරො, පාදකටක නුපුරා;

289.

අභිධානප්පදිපිකා

අලඬිකාරප්පහෙදා තු, මුඛචුල්ලං තලො'ණ්ණතං;
උග්ගත්ථනං ගිඬිගමක, මිච්චෙවමාදයො සිඤ්ඤං.

290.

වෙල මච්ඡාදනං වත්ථං, වාසො වසන මංසුකං;
අම්බරඤ්ච පටො නිත්ථී, දුස්සං වොලො ච සාටකො.

291.

බොමං දුකුලං කොසෙය්‍යං, පත්තුණ්ණං කම්බලො ච වා;
සාණං කොටම්බුරං භඬිග, න්තයාදි වත්ථන්තරං මතං.

292.

නිවාසන න්තරියාන්‍ය, න්තරමන්තරවාසකො;
පාවාරො තු'ත්තරාසඬිගො, උපසංඛ්‍යාන මුත්තරං.

293.

උත්තරිය මලො වත්ථං, මහතන්ති මතං නවං;
නන්තකං කප්පටො ජිණ්ණ, වසනං තු පටච්චරං.

294.

කඤ්චුකො වාරවාණං වා, ථ වත්ථාවයවෙ දසා;
නාලිපට්ටොති කථිතො, උත්තමඬිගමිහි කඤ්චුකො.

295.

ආයාමො දීසතා රොහො,
පරිණාහො විසාලතා.

296.

අරහද්ධජො ච කාසාය, කාසාවානි ච චීවරං;
මණ්ඩලං තු තදඬිගානි, විචට්ට කුසිආදයො.

297.

ඵල,ත්තව, කිමී, රොමා, නොයතා වත්ථස්ස යොනියො;
ඵාලං කප්පාසිකං තීඤ්ඤ, බොමාදී තු තවබ්භවා.

298.

කොසෙය්‍යං කිමීජං, රොම, මයං තු කම්බලං භවෙ;
සමානත්ථා ජවනිකා, සා තිරොකරණී ප්‍යථ.

299.

අභිධානප්පදිපිකා

පුන්නපුංසක මුල්ලොවං, විතානං ද්වය මීරිතං;
නභානඤ්ච සිනානෙ ටො, බ්බට්ටනු'ම්මජ්ජනං සමං.

300.

විසෙසකො තු තිලකො, ත්‍යුහො නිත්ථි ච විත්තකං;
චන්දනො නිත්ථියං ගන්ධ, සාරො මලයජො ප්‍යථ.

301.

ගොසීසං තෙලපණ්ණිකං, පුමෙ වා හරිචන්දනං;
තිලපණ්ණි තු පත්තඤ්ඤ, රඤ්ජනං රත්තචන්දනං.

302.

කාලානුසාරී කාලියං, ලොභං ත්වා'ගරු වා'ගඵ;
කාලාගරුතු කාලෙ'ස්මිං, තුරුක්ඛොතු ච පිණ්ඩකො.

303.

කත්ථුරිකා මීගමදො, කුට්ඨිං තු අජපාලකං;
ලච්චිගං දෙවකුසුමං, කස්මීරජං තු කුඬිකුමං.

304.

යක්ඛධුපො සජ්ජලසො, තක්කොලං තු ච කොලකං;
කොසඵල මටො ජාති, කොසං ජාතිඵලං භවෙ.

305.

සනසාරො සිතබ්භො ච, කජ්ජුරං පුන්නපුංසකෙ;
අලත්තකො යාවකො ච, ලාබා ජතු නපුංසකෙ.

306.

සිරිවාසො තු සරල, ද්දවො' ඤ්ජනං තු කජ්ජලං;
වාසචුණ්ණං වාසයොගො, චණ්ණකං තු විලෙපනං.

307.

ගන්ධමාලයාදිසඬ්ඛාරො, යො තං වාසන මුච්චතෙ;
මාලා මාලයං පුජ්ඵදාමෙ [පුජ්ඵං දාමං (ක.)], භාවිතං වාසිතං තිසු.

308.

උත්තංසො සෙඛරා' වෙළා, මුද්ධමාලො වටංසකො;
සෙය්‍යා ච සයනං සෙනං, පල්ලඬිකො තු ච මඤ්චකො.

309.

මඤ්චාධාරො පටිපාදො, මඤ්චඬිගෙ ත්වට්ඨී ත්ථියං,

310.

කුලීරපාදො ආහච්ච, පාදො වෙච මසාරකො;
චත්තාරො බුන්දිකාඛද්ධො, තිමෙ මඤ්චන්තරා සිග්ගං.

311.

බිබ්බොහනං වො' පධානං, පීඨිකා පීඨ මාසනං;
කොච්ඡං තු භද්දපීඨෙ ටා, සන්දී පීඨන්තරෙ මතා.

312.

මහන්තො කොඡවො දීස,
ලොමකො ගොනකො මතො;
උණ්ණාමයං ත්චත්ථරණං, චිත්තකං වානචිත්තකං.

313.

සනපුප්ඵං පටලිකා, සෙතං තු පටිකා ප්‍යථ;
ද්විදසෙකදසානුප්ඵ ද්ද,ලොමී එකන්තලොමීනො.

314.

තදෙච සොළසිත්ථිනං, නච්චයොග්ගඤ්ඤි කුත්තකං;
සීහඛ්‍යග්ගාදිරුපෙහි, චිත්තං චිකතිකා භවෙ.

315.

කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං රතන, පරිසිබ්බිත මත්ථරණං කමා;
කොසියකට්ඨිස්සමයං, කොසියසුත්තෙන පකතඤ්ච.

316.

දීපො පදීපො පජ්ජොතො, පුමෙ ත්වාදාස දජ්ජණා;
ගණ්ඤුකො කණ්ඤුකො තාල, චණ්ඨං තු බීජනීත්ථියං.

317.

චඬිකොටකො කරණ්ඨො ච, සමුග්ගො සම්පුටො භවෙ;
ගාමධම්මො අසද්ධම්මො, ඛ්‍යවායො මෙථුනං රති.

318.

විවාහො පයමා පාණි, ග්ගහො පරිණයො ප්‍යථ;
තිවග්ගො ධම්ම, කාම,ත්ථා, චතුචග්ගො සමොක්ඛකා.

319.

බුජ්ජො ච ගණ්ඤුලො රස්ස, වාමනා තු ලකුණ්ඨකො;
පඬිගුලො පීඨසජ්ජි ච, පඬිගු ඡිත්තිරියාපටො.

320.

පක්ඛො ඛඤ්ජො තු ඛොණ්ඛො ට,
මුගො සුඤ්ඤවචො භවෙ;
කුණි භත්ථාදිවචිකො ච, වලිරො තු ච කෙකරො.

321.

නික්කෙසසීසො ඛල්ලාටො,
මුණ්ඛො තු භණ්ඩු මුණ්ඛිකො;
කාණො අක්ඛින මෙකෙන,
සුඤ්ඤො අන්ඛො ද්වයෙන ට.

322.

ඛධිරො සුතිහිනො ට, ගිලානො ඛ්‍යාධිතා'තුරා;
උම්මාදවති උම්මත්තො, ඛුජ්ජාදී වාච්චලිචිගිකා.

323.

ආතචිකො ආමයො ඛ්‍යාධි, ගදො රොගො රුජාපි ච;
ගෙලඤ්ඤාකල්ල මාඛාධො,
සොසො තු ච ඛයො සීයා.

324.

පිනසො [පිනාසොතිපි පායො] නාසිකාරොගො,
සානෙ සිච්ඝානිකා ස්සවො;
ඤ්ඤායං ත්ව'රු වණො නිත්ථි, ථොටො තු පිලකා භවෙ.

325.

පුඛිඛො පුයො ට රත්තාති, සාරො පක්ඛන්දිකා ප්‍යථ;
අපමාරො අපස්මාරො, පාදථොටො විපාදිකා.

326.

වුච්චිරොගො තු වාතණ්ඩං, සීපදං භාරපාදතා;
කණ්ඩු කණ්ඩුති කණ්ඩුයා, ඛජ්ජු කණ්ඩුවනං ප්‍යථ.

327.

පාමං විතච්ඡිකා කච්ඡු, සොථො තු සයථු'දිතො;
දුන්තාමකඤ්ච අරිසං, ඡද්දිකා වමථු'දිතො.

328.

දවථු පරිතාපො ට, තිලකො තිලකාලකො;
විසුචිකා ඉති මහා, විරෙකො ට භගන්දලො [භගන්දරො (ක.)].

329.

මෙහො ජරො කාස සාසා, කුට්ඨං සුලාමයන්තරා;
චුත්තො වෙජ්ජො භිසක්කො ච, රොගහාරී තිකිච්ඡකො.

330.

සල්ලවෙජ්ජො සල්ලකත්තො, තිකිච්ඡා තු පතික්ඛියා;
හෙසජ්ජ මගදො වෙච්ච, හෙසජං මො'සධං පාඨ.

331.

කුසලා නාමයා රොගාං,
අථ කල්ලො නිරාමයොති,

නරවග්ගො නිට්ඨිතො.

4. චතුර්ඛණ්ණවග්ග

ඛන්තියවග්ග

332.

කුලං වංසො ච සන්තානා, භිජනා ගොත්ත මන්වයො;
ථීයං සන්තත්තා ටො චණ්ණා, චත්තාරො ඛන්තියාදයො.

333.

කුලීනො සජ්ජනො සාධු,
සහොයා වායොයා මහාකුලො;
රාජා භූපති භූපාලො, පත්ථිවො ච නරාධිපො.

334.

භූනාටො ජගතිපාලො, දිසම්පති ජනාධිපො;
රට්ඨාධිපො නරදෙවො, භූමිපො භූභූජො පාඨ.

335.

රාජඤ්ඤො ඛන්තියො ඛන්තං, මුද්ධාභිසිත්ත ඛාහුජා;
සබ්බභූමිමො චක්කචත්තී, භූපොඤ්ඤො මණ්ඩලිස්සරො.

336.

පුමෙ ලිච්ඡවි වජ්ජී ච, සකොයා තු සාකියො ට ච;
හද්දකච්චානා [හද්දා කච්චානා (ථී.)] රාහුල, මාතා බිම්බා යසොධරා.

337.

අභිධානප්පදිපිකා

කොට්ඨං හෙට්ඨිමන්තෙන, සතං යෙසං නිධානගං;
කභාපණානං දිවස, වළඤ්ජො චීසතමිඛණං.

338.

තෙ ඛත්තියමභාසාලා, සිති කොට්ඨනානි තු;
නිධානගානි දිවස, වළඤ්ජො ච දසමිඛණං.

339.

යෙසං ද්විජමභාසාලා, තදුපඨිඨෙ නිධානගෙ;
වළඤ්ජො ච ගභපති, මභාසාලා ධනෙ සියුං.

340.

මභාමත්තො පධානඤ්ච, මතිසජීවො මන්තිනී;
සජීවො සච්චා, මචීවො, සෙනානී තු වමුපති.

341.

නායාසාදිනං විවාදානං, අක්ඛදස්සො පදට්ඨරි;
දොචාරිකො පතීභාරො, ද්වාරට්ඨො ද්වාරපාලකො.

342.

අනීකට්ඨොති රාජුනං, අභිගරක්ඛගණො මනො;
කඤ්චුකී සොවිදල්ලො ච, අනුජීවී තු සෙවකො.

343.

අජීකකිකො ධිකතො වෙච,
හෙරඤ්ඤිකො තු නික්ඛිකො;
සදෙසානන්තරො සත්තු, මීත්තොරාජා තතො පරං.

344.

අමිත්තො රිපු වෙරී ච, සපත්තා රාති සත්ච'රි; (සත්තු+අරි)
පච්චත්ථිකො පරිපන්ථි, පට්ඨකො භිතාපරො.

345.

පච්චාමිත්තො විපක්ඛො ච, පච්චනීක විරොධිනො;
විද්දෙසී ච දිසො දිට්ඨො, ථා නුරොධො නුචත්තනං.

346.

මිත්තො නිත්ථි වයස්සො ච, සභායො [සුභජ්ජො (ටි.)] සුභදො සඛා;
සම්භත්තො දුල්භමිත්තො ට, සන්දිට්ඨො දිට්ඨමත්තකො.

347.

වරො ව ගුළ්භපුරිසො, පථාවී පථිකො' ද්ධගු;
දුතො තු සන්දෙසහරො, ගණකො තු මුහුත්තිකො.

348.

ලෙඛකො ලිපිකාරො ව, වණ්ණො තු අක්ඛරො ප්‍යථ;
හෙදො දණ්ඩො සාම දානා, න්‍යූපායා චතුරො ඉමෙ.

349.

උපජාපොතු හෙදො ව, දණ්ඩො තු සාහසං දමො;

350.

සාම්‍ය' මච්චො සබා කොසො, දුග්ගඤ්ච විජිතං බලං;
රජ්ජඩගානීති සත්තෙතෙ, සියුං පකතියො පිච.

351.

පහාචු'ස්සාහ, මන්තානං, වසා තිස්සො හි සත්තියො;
පහාවො දණ්ඩපො තෙපො,
පතාපො තු ච කොසපො.

352.

මන්තො ච මන්තනං සො තු, චතුක්කණ්ණො ද්විගොචරො;
තිගොචරො තු ජක්කණ්ණො, රහස්සං ගුය්හ මුච්චතෙ.

353.

තීසු විචිත්ත විජන, ඡන්තා, රහො රහො බ්‍යයං;
විස්සාසො තු ච විස්සමහො,
යුත්තං ත්වො'පායිකං තිසු.

354.

ඔවාදො වානුසිට්ඨිත්ථී, පුමචජ්ජෙ නුසාසනං;
ආණා ච සාසනං ඤෙය්‍යං, උද්දානං තු ච ඛන්ධනං.

355.

ආගු චුත්ත [මන්තු (ක.)] මපරාධො, කරො තු බලී මුච්චතෙ;
පුණ්ණපත්තො තුට්ඨිදායො, උපදා තු ච පාහනං.

356.

තථො'පායන මුක්කොවො, පණ්ණාකාරො පහෙණකං;
සුඛිකං ත්වනිත්ථී ගුම්බාදී, දෙය්‍යො ථා'යො ධනාගමො.

357.

ආතපත්තං තථා ඡත්තං, රඤ්ඤං තු හෙමමාසනං;
සීභාසනං අථො වාළ, ඛ්ඡනීත්ථි ච වාමරං.

358.

බග්ගො ච ඡත්ත මුණ්භීසං, පාදුකා වාලඛ්ඡනී;
ඉමෙ කකුධහණ්ඨානී, භවන්ති පඤ්ච රාජුනං.

359.

හද්දකුම්භො පුණ්ණකුම්භො, හිඬිකාරො ජලදායකො;
හත්ථි, ස්ස, රථ, පත්තී තු, සෙනා හි චතුරඬිගිනී.

360.

කුඤ්ඤපරො වාරණො හත්ථි, මාතඬිගො ද්විරදො ගජො;
නාගො ද්විපො ඉහො දන්තී,
යුථපෙට්ඨො තු යුථපො.

361.

කාළාවක ගඬිගෙයා, පණ්ඨර තම්බා ච පිඬිගලො ගන්ඨො;
මඬිගල හෙමො'පොසථ,
ඡද්දන්තා ගජකුලානී ඵතානී.

362.

කලහො චෙච හිඬිකොථ, පහින්තො මත්ත ගජ්ජිතා;
හත්ථිසථා තු ගජතා, හත්ථිනී තු කරෙණුකා.

363.

කුම්භො හත්ථිසිරොපිණ්ඨා, කණ්ණමුලං තු චූලිකා;
ආසනං බන්ධදෙසම්භි, පුච්ඡමුලං තු මෙචකො.

364.

ආලාන මාළ්භකො ථම්භො, නිත්ථිතු නිගලො'න්දුකො;
සඬිබලං තීස්චථො ගණ්ඨො,
කථො දානං තු සො මදො.

365.

සොණ්ඨො තු ද්විසු හත්ථො ථ,
කරග්ගං පොක්ඛරං භවෙ;
මජ්ඣම්භි බන්ධනං කච්ඡා, කජ්ජනො තු කුථාදයො.

366.

ඔපවස්ථො රාජවස්ථො, සජ්ජිතො තු ව කජ්ජිතො;
තොමරො නිත්ථියං පාදෙ, සියා විජ්ඣනකණ්ටකො.

367.

තුත්තං තු කණ්ණමුලමිහි, මත්ථකමිහි තු අඛිකුසො;
හත්ථාරොහො හත්ථිමෙණ්ඩො,
හත්ථිපො හත්ථිගොපකො.

368.

ගාමණියො තු මාතඤ්ඤ, හයාද්දාචරියො භවෙ;
හයො තුරඤ්ඤො තුරගො,
වාහො අස්සො ව සිත්ඨවො.

369.

හෙදො අස්සතරො තස්සා,
ජාතියො තු කුලීනකො;
සුඛවාහි විතීතො ථ,
කීසොරො හයපොතකො.

370.

සොටකො තු ඛච්චිකො ථ, ජවනො ව ජවාධිකො;
මුඛාධානං ඛලීනො වා, කසා ත්ව ස්සාහිතාලීනී.

371.

කුසා තු නාසරජ්ජුමිහි, වළවා'ස්සා බුරො සථං;
පුච්ඡ මනිත්ථි නඤ්ඤචයං, වාලහත්ථො ව වාලධි.

372.

සන්දනො ව රථො චුස්ස, රථො තු නරණාය සො;
වම්මාවුතො ව වෙයග්ගො,
දෙජ්ජො ඛාග්ගස්ස දීපිනො.

373.

සිවිකා යාප්පායානඤ්චා, නිත්ථි තු සකටො පා'නං [(සකටො
සි+අනං)];
චක්කං රථඤ්ඤ මාඛ්ඤානං, තස්සන්තො නෙමී නාරියං.

374.

තම්මජ්ඣෙ පිණ්ඩිකා නාහි, කුඛ්ඛරො තු යුගන්ධරො;

අක්ඛග්ගකීලෙ ආඝ්ඤ්ථී, වරුටො රථගුත්තා'ථ.

375.

ධුරො මුඛෙ රථස්සඛිගා, ත්ච ක්ඛො පක්ඛරආදයො;
යානඤ්ච වාහනං යොග්ගං, සබ්බහත්ථායාදිවාහනෙ.

376.

රථචාරී තු සුතො ච, පාජිතා වෙච සාරථී;
රථාරොහො ච රථිකො,
රථී යොධො තු යො භටො.

377.

පදාති පත්තී තු පුමෙ, පදගො පදිකො මනො;
සන්තාහො කඛිකටො වම්මං, කචචො වා උරච්ඡදො.

378.

ජාලිකා ථ ච සන්තද්ධො, සජ්ජො ච වම්මිකො භවෙ;
ආමුක්කො පටිමුක්කො ථ, පුරෙචාරී පුරෙචරො.

379.

පුබ්බඛිගමො පුරෙගාමී, මන්දගාමී තු මන්ථරො;
ජවනො තුරිතො වෙගී, ජෙතබ්බං ජෙය්‍යා මුච්චනෙ.

380.

සුර වීරා තු වික්කන්තො, සභායො නුචරො සමා;
සන්තද්ධප්පභුතී තීසු, පාඨෙය්‍යං තු ච සම්බලං.

381.

වාහිතී ධජ්තී සෙතා, වමු චක්කං බලං තථා;
අතීකො වා ථ වින්‍යාසො,
බ්‍රහ්මහො සෙතාය කථායනෙ.

382.

හත්ථී ද්වාදසපොසො,ති,
පුරිසො තුරගො, රථො;
චතුපොසොති එතෙන, ලක්ඛණොධා ධමන්තනො.

383.

හත්ථානීකං හයානීකං, රථානීකං තයො තයො;
ගජාදයො සසත්ථා තු, පත්තානීකං චතුජ්ජනා.

384.

සට්ඨිවංසකලාපෙසු, පච්චෙකං සට්ඨිදණ්ඩිසු;
ධුලිකතෙසු සෙනාය, යන්තියා ක්ඛොහනී [අක්ඛොහිණී (ක.)] ත්ථියං.

385.

සම්පත්ති සම්පදා ලක්ඛී, සිරි විපත්ති ආපදා;
අපා වුධඤ්ච [ආයුධන්තිපි පායො] හෙති'ත්ථී, සත්ථං පහරණං භවෙ.

386.

මුත්තාමුත්ත මමුත්තඤ්ච, පාණිතො මුත්තමෙව ච;
යන්තමුත්තන්ති සකලං, ආයුධං තං චතුඛ්ඛිධං.

387.

මුත්තාමුත්තඤ්ච යට්ඨායාදි, අමුත්තං ඡුරිකාදිකං;
පාණිමුත්තං තු සත්තාදි, යන්තමුත්තං සරාදිකං.

388.

ඉස්සාසො ධනු කොදණ්ඩං, වාපො නිත්ථී සරාසනං;
අපො ගුණො ජියා ජයා ථ,
සරො පත්ති ච සායකො.

389.

වාණො කණ්ඩ මුසු ද්විසු, චුරප්පො [උරප්පො (ක.)] තෙජනා'සනං;
තූණිත්ථියං කලාපො ච, තූණො තූණිර වාණධි.

390.

පක්ඛො තු වාපො දිද්ධො තු, විසජ්ජිතො සරො භවෙ;
ලක්ඛං වෙජ්ඣං සරඛාඤ්ච, සරාභායාසො තු'පාසනං.

391.

මණ්ඩලග්ගො තු නෙත්තිංසො, අසි ඛග්ගො ච සායකො;
කොසිත්ථී තඛ්ඛිධානෙ පො, ථරු ඛග්ගාදිමුට්ඨියං.

392.

බෙටකං ඵලකං චමමං, ඉල්ලී තු කරපාලිකා;
ඡුරිකා සත්ත'සිපුත්තී, ලගුලො තු ච මුග්ගරො.

393.

සල්ලො නිත්ථී සඬිකු පුමෙ, වාසී තු තච්ඡනීත්ථියං;
කුයාරී [කුයාරී (ථී.)] ත්ථීඵරසුසො, ටඬිකො පාසාණදාරණො.

394.

කණයො භින්දිවාලො ව, වක්කං කුන්තො ගදා තථා;
සත්තා'දී සත්ථහෙදා ඵ,
කොණො'ස්සො කොටි නාරියං.

395.

නියානං ගමනං යාත්‍රා, පට්ඨානඤ්ච ගමො ගතී;
චුණ්ණො පංසු රජො වෙව, ධුලී'ත්ථී රෙණු ව ද්විසු.

396.

මාගධො මධුකො චුත්තො, වන්දී තු ටුතිපායකො;
වෙනාලීකො බොධකරො,
වක්කිකො තු ව සණ්ටිකො.

397.

කෙතු ධජො පටාකා ව, කදලී කෙතනං පාඨ;
යො'භංකාරො'ඤ්ඤමඤ්ඤස්ස, සා' හමහමීකා හවෙ.

398.

බලං ටාමො සභං සත්ති, වික්කමො ත්වතිසුරතා;
රණෙ ජිතස්ස යං පානං, ජයපානන්ති තං මතං.

399.

සඬිගාමො සම්පභාරො වා, නිත්ථියං සමරං රණං;
ආජිත්ථී ආහවො යුද්ධ, මායොධනඤ්ච සංයුගං.

400.

හණ්ඨනං තු විවාදො ව, විග්ගහො කලහ මෙධගා;
මුච්ඡා මොහො ඵ පසය්හො,
බලක්කාරො හයො හවෙ.

401.

උප්පාදො [උප්පාතො (ක.)1027-ගාථා පස්සිතබ්බා] භූතවිකති, යා
සුභාසුභසුචිකා;
ඊති ත්විත්ථී අපඤ්ඤඤ්ච, උපසග්ගො උපද්දවො.

402.

නිබ්බද්ධං [නියුද්ධං (ක.)] මල්ලයුද්ධමහී, ජයො තු විජයො හවෙ;
පරාජයො රණෙ හඬිගො, පලායන මපක්කමො.

403.

මාරණං භනනං සාතො, නාසනඤ්ච නිසුදනං;
භිංසනං සරණං භිංසා, වධො සසන සාතනං.

404.

මරණං කාලකිරියා, පලයො මච්චු අච්චයො;
නිධනො නිත්ථියං නාසො, කාලො'ත්තො චචනං භවෙ.

405.

තීසු පෙතො පරෙතො ච,
මතො ථ චිතකො චිතො;
ආලභනං සුසානඤ්චා, නිත්ථියං කුණපො ඡවො.

406.

කඛන්ධො නිත්ථියං දෙහො, සිරොසුඤ්ඤො සහක්‍රියො;
අථ සිවථිකා වුත්තා, සුසානස්මිඤ්ඤි ආමකෙ.

407.

චන්දිත්ථියං කරමරො, පාණො ත්ව'සු පකාසිතො;
කාරා තු ඛන්ධනාගාරං, කාරණා තු ච යාතනා.

ඉති ඛත්තියචග්ගො.

408.

බ්‍රහ්මඛන්ධු ද්විජො විජ්ජො, බ්‍රහ්මා හොවාදී බ්‍රාහ්මණො;
සොත්තියො ඡන්දසො සො ථ,
සිස්ස' න්තෙවාසිතො පුමෙ.

409.

බ්‍රහ්මචාරී ගහට්ඨො ච, චනප්පත්ථො ච භික්ඛුති;
භවත්ති චත්තාරො ඵතෙ, අස්සමා පුත්තපුංසකෙ.

410.

චරන්තා සහ සීලාදී, සබ්‍රහ්මචාරිනො මිථු;
උපජ්ඣායො උපජ්ඣා ථා, චරියො නිස්සයදාදිකො [නිස්සයදායකො
(වී.)].

411.

උපනීයා ථවා පුඛිඛං, වෙද මජ්ඣාපයෙ ද්විජො;
යො සඛිගං සරහස්සඤ්චා, චරියො බ්‍රාහ්මණෙසු සො.

412.

පාරම්පරිය මෙතිහාං, උපදෙසො තථෙ'තිහා;
යාගො තු කතු යඤ්ඤො ට, වෙදිත්ථි භු පරික්ඛතා.

413.

අස්සමෙධො ච පුරිස, මෙධො වෙච නිරග්ගලො;
සම්මාපාසො වාජපෙය්‍ය, මිති යාගා මහා ඉමෙ.

414.

ඉත්ථිජො [ඉදිත්ථිජො (ටි.)] යාජකො වාථ,
සභොසා සාමාජිකො ප්‍යථ;
පරිසා සහා සමජ්ජා ච, තථා සමිති සංසදො.

415.

චතස්සො පරිසා භික්ඛු, භික්ඛුනී ච උපාසකා;
උපාසිකායොති ඉමා, ටවා ටිඨ පරිසා සිද්ධං.

416.

තාවතිංස, ද්විජ, ක්ඛත්ත, මාර, ග්ගහපතිස්ස ච;
සමණානං චසා වාතු, මහාරාජික, බ්‍රහ්මුතං.

417.

ගායත්තිජ්ජමුඛං ඡන්දං, චතුච්ඡිස්කරං තු යං;
වෙදාන මාදිභුතං සා, සාවිත්ති තිපදං සියා.

418.

හඛ්‍යපාතෙ චරු මතො, සුජා තු හොමදබ්බියං;
පරමන්තං තු පායාසො, හඛ්‍යං තු හවි කථායතෙ.

419.

යුපො ටුණායං නිම්මන්තා, දාරුමහි ත්ච'රණි ද්විසු;
ගාහජ්ජචවා'හවනීයො, දක්ඛිණග්ගි තයො' ග්ගයො.

420.

වාගො විස්සජ්ජනං දානං, වොස්සග්ගො වාපදෙසනං;
විස්සාණනං විතරණං, විහායිතා පචජ්ජනං.

421.

පඤ්ච මහාපරිච්චාගො, චුත්තො සෙට්ඨ, ධනස්ස ච;
චසෙන පුත්ත දාරානං, රජ්ජස්ස' ධිගාන මෙච ච.

422.

අන්තං පානං සරං චත්ථං, යානං මාලා විලෙපනං;
ගන්ධො සෙය්‍යා පදීපෙය්‍යං, දානචත්ථු සියුං දස.

423.

මතත්ථං තදහෙ දානං, තීස්වෙන මුද්ධදෙහිකං;
පිතුදානං තු නිවාපො, සද්ධං තු තංච සාත්ථනො.

424.

පුමෙ අතිථි ආගන්තු, පාහුනා වෙසිකා ප්‍යථ;
අඤ්ඤත්ථ ගන්තු මිච්ඡන්තො, ගමීකො ථා ග්ඝ මග්ඝියං.

425.

පජ්ජං පාදොදකාදො ථ, සත්තා'ගන්ත්වාදයො තිසු;
අපචිත්‍ය'ච්චනා පුජා, පහාරො බලී මානනා.

426.

නමස්සා තු නමක්කාරො, චන්දනා චාහිවාදනං;
පත්ථනා පණ්ඩානඤ්ච, පුරිසෙ පණ්ඩිරිතො.

427.

අජ්ඣෙසනා තු සක්කාර, පුබ්බච්චගමනියොජනං;

428.

පරියෙසනා න්වෙසනා, පරියෙට්ඨි ගවෙසනා;
උපාසනං තු සුස්සුසා, සා පාරිචරියා භවෙ.

429.

මොන මහාසනං තුණ්හී, භාවො ථ පටිපාටි සා;
අනුක්කමො පරියායො, අනුපුබ්බා'පුමෙ කමො.

430.

තපො ච සංයමො සීලං, නියමො තු චතඤ්ච වා;
වීතික්කමො' ජ්ඣවාරො ථ, විවෙකො පුචුගත්තතා.

431.

බුද්දානුබුද්දකං ආහී, සමාවාරික මුච්චතෙ;
ආදිබුහ්මචරියං තු, තදඤ්ඤං සීල මීරිතං.

432.

යො පාපෙහි උපාවත්තො, වාසො සද්ධිං ගුණෙහි සො;

අභිධානප්පදිපිකා

උපවාසොති විඤ්ඤෙයො, සබ්බභොගවිච්ඡේතො.

433.

තපස්සි භික්ඛු සමණො, පබ්බජිතො තපොධනො;
වාචංයමො තු මුනි ච, තාපසො තු ඉසී රිතො.

434.

යෙසංයනින්ද්‍රියගණා, යතයො වසිතො ච තෙ;
සාරිපුත්තො'පතිස්සො තු, ධම්මසෙනාපතී රිතො.

435.

කොලිතො මොග්ගල්ලානො ට,
අරියො ධිගතො සියා;
සොතාපන්නාදිකා සෙබ්බා, නරියො තු පුච්ඡජිතො.

436.

අඤ්ඤා තු අරහත්තඤ්ච, ටුපො තු වෙතියං භවෙ;
ධම්මභණ්ඩාගාරිකො ච, ආනන්දො ද්වෙ සමා ට ච.

437.

විසාබ්බා මිගාරමානා, සුදත්තො' නාඨපිණ්ඩිකො;

438.

භික්ඛුපි සාමණෙරො ච, සික්ඛමානා ච භික්ඛුනී;
සාමණෙරීති කථිතා, පඤ්චෙතෙ සභධම්මිකා.

439.

පත්තො තිච්චරං කාය, බන්ධනං වාසි සුචි ච;
පරිස්සාවන මිච්චෙතෙ, පරික්ඛාරා'ට්ඨ භාසිතා.

440.

සාමණෙරො ච සමණු, ද්දෙයො වාඨ දිගම්බරො;
අචෙළකො නිගණ්ඨො ච, ජට්ඨෙලො තු ජට්ඨරො.

441.

කුට්ඨකාදිකා චතු, ත්තිංස ද්වාසට්ඨි දිට්ඨියො;
ඉති ඡන්නචුති ඵතෙ, පාසණ්ඩා සම්පකාසිතා.

442.

පචිත්තො පයතො පුතො, වම්මං තු අජිනං පාඨ;
දන්තපොණො දන්තකට්ඨං, වක්කලො වා තිරිට්ඨං.

443.

පත්තො පාතිත්ථියංනිත්ථී, කමණ්ඩලු තු කුණ්ඩිකා;
අඵලම්බණදණ්ඩස්මිං, කත්තරයට්ඨී නාරියං.

444.

යං දෙහසාධනාපෙක්ඛං, නිච්චං කම්මමයං යමො;
ආගන්තුසාධනං කම්මං, අනිච්චං නියමො භවෙ.

ඉති බ්‍රාහ්මණවග්ගො.

445.

වෙස්සො ච වෙසියානො ට, ජීවනං චුත්ති ජීවිකා;
ආජීවො චත්තනං චාථ, කසිකම්මං කසිත්ථියං.

446.

වාණිජ්ජඤ්ච වණිජ්ජා ට, ගොරක්ඛා පසුපාලනං;
වෙස්සස්ස චුත්තියො තිස්සො, ගහට්ඨා'ගාරිකා ගිහි.

447.

බෙත්තාජීවො කස්සකො ට, බෙත්තං කෙදාර මුච්චතෙ;
ලෙඩ්චු'ත්තො මත්තිකාඛණ්ඩො, බණ්ණිත්ති'ත්ථා'වදාරණං.

448.

දාත්තං ලචිත්ත මසිතං [[“අසිත” සද්දො පුංඤ්ජාසකෙ-1005-ගාථා පස්සිතබ්බා](#)], පතොදො තුත්ත පාජනං;
යොත්තං තු රජ්ජු රස්මිත්ථී, ඵාලො තු කසකො භවෙ.

449.

නඬිගලඤ්ච භලං සීරො, ඊසා නඬිගලදණ්ඩකො;
සම්මා තු යුගකිලස්මිං, සිතා තු භලපද්ධති.

450.

මුග්ගාදිකෙ පරණ්ණඤ්ච, පුබ්බණ්ණං සාලිආදිකෙ;
සාලි වීහි ච කුදුසො, ගොධුමො වරකො යවො;
කඬිගුති සත්ත ධඤ්ඤානී, නීචාරාදී තු තබ්හිදා.

451.

චණකො ච කලායො ට,
සිද්ධත්ථො සාසපො භවෙ.

452.

අඵ කච්ඟු පියච්ඟු'ත්ථී, උම්මා තු අතසී භවෙ;
කිට්ඨඤ්ච සස්සං ධඤ්ඤඤ්ච [විඤ්ඤෙයාං (ටී.)], වීභි ටම්බකරී
[ටම්භකරී (ක.)] රිතො.

453.

කණ්ඨො තු නාළ මඵ සො, පලාලං නිත්ථී නිජ්ඵලො;
භුසං කලිච්ඟරො වාඵ, ටුසො ධඤ්ඤත්තවෙ ට ව.

454.

සෙනට්ටිකා සස්සරොගො,
කණො තු කුණ්ඨකො භවෙ;
බලො ව ධඤ්ඤකරණං, ටම්බො [ටම්භො (ක.)] ගුම්බො තිණාදිතං.

455.

අයොග්ගො මුසලො නිත්ථී, කුල්ලො සුජ්ජ මනිත්ථීයං;
අටො'ද්ධනඤ්ච චුල්ලි'ත්ථී, කිලඤ්ජො තු කටො භවෙ.

456.

කුම්භී'ත්ථී පියරො කුණ්ඨං, බලොප්පු'ක්ඛලි ටාල්පු'බා;
කොලම්බො වාඵ මණිකං, භාණකො ව අරඤ්ජරො.

457.

සටො ද්වීසු කුටො නිත්ථී, කුම්භො කලස, වාරකා;
කංසො භුඤ්ජනපත්තො ටා, මත්තං පත්තො ව භාජනං.

458.

අණ්ඩුපකං චුම්බටකං, සරාවො තු ව මල්ලකො;
පුමෙ කටච්ඡුදබ්බි'ත්ථී, කුසුලො කොට්ඨ මුච්චතෙ.

459.

සාකො අනිත්ථීයං ඩාකො, සිච්ඡීවෙරංතු අද්දකං;
මහොසධං තු තං සුක්ඛං, මරිචං තු ව කොලකං.

460.

සොචීරං කඤ්ජීයං චුත්තං, ආරනාළං ටුසොදකං;
ධඤ්ඤම්බිලං බිලච්ඟො ට, ලවණං ලොණ මුච්චතෙ.

461.

සාමුද්දං සින්ධවො නිත්ථී, කාළලොණං තු උබ්භිදං;

462.

ගුලො ව ඵාණිතං බණ්ඩො, මච්ඡණ්ඨි සක්ඛරා ඉති;
ඉමෙ උච්ඡුචිකාරා ඵ, ගුලස්මිං විසකණ්ටකං.

463.

ලාජා සියා'ක්ඛතං වාථ, ධානා හට්ඨයවෙ හවෙ;
අබද්ධසත්තු මන්ථො ව, පුපා' පුපා තු පිට්ඨකො.

464.

හත්තකාරො සුපකාරො, සුදො ආලාරිකො තථා;
ඔදනිකො ව රසකො, සුපො තු බ්‍යඤ්ජනං හවෙ.

465.

ඔදනො වා කුරං හත්තං, හික්ඛා වා'න්ත මථා සනං;
ආහාරො භොජනං සාසො,
තරලං යාගු නාරියං.

466.

බජ්ජං තු භොජ්ජ ලෙය්‍යානි, පෙය්‍යන්ති චතුධා'සනං;
නිස්සාවො ව තථා'වාමො,
ආලොපො කබලො හවෙ.

467.

මණ්ඩො නිත්ථිරසග්ගස්මිං, විසාසො භුත්තසෙසකෙ;
විසාසාදො ව දමකො, පිපාසා තු ව තස්සනං.

468.

බුද්දා ජ්ඣච්ඡා, මංසස්ස, පට්ච්ඡාදනියං රසො;
උද්දකො වෙච උග්ගාරො, සොහිච්චං තිත්ති තජ්ජනං.

469.

කාමං ත්විට්ඨං නිකාමඤ්ච, පරියත්තං යථච්ඡිතං;
කයවික්කයිකො සත්ථ,වාහා' පණික වාණිජා.

470.

වික්කයිකො තු වික්කෙතා,
කයිකො තු ව කායිකො;
උත්තමණ්ණො ව ධනිකො, ධමණ්ණො තු ඉණායිකො.

471.

උද්ධාරො තු ඉණං වුත්තං, මූලං තු පාහනං භවෙ;
සච්චාපනං සච්චංකාරො, වික්කෙය්‍යං පණ්ණියං තිසු.

472.

පට්ඨානං පරිචත්තො, න්‍යාසො තු'පනිධි රිතො;

473.

අට්ඨාරසන්තා සඬ්ඛොය්‍යො, සඬ්ඛ්‍යා එකාදයො තිසු;
සඬ්ඛ්‍යානො තු ච සඬ්ඛොය්‍යො, එකත්තෙ වීසතාදයො;
චග්ගහෙදෙ ඛහුත්තෙපි, තා ආනචුති නාරියං.

474.

සතං සහස්සං නියුතං [නහුතං-නියුතං (කත්ථවි)], ලක්ඛං කොට්ඨි
පකොට්ඨියො;
කොට්ඨිපකොට්ඨි නහුතං, තථා නිත්තහුතමිපි ච.

475.

අක්ඛොහනීත්ථියං [අක්ඛොහිණි (ක.)] ඛිත්ථු, අඛිඛුදඤ්ච නිරඛිඛුදං;
අහහං අඛඛං වෙචා, ටටං සොගන්ධි කුප්පලං.

476.

කුමුදං පුණ්ඩරීකඤ්ච, පදුමං කථානමිපි ච;
මහාකථානා'සඬ්ඛොය්‍යා, නි'ච්චෙතාසු සතාදී ච.

477.

කොට්ඨාදිකං දසගුණං, සතලක්ඛගුණං කමා;
චතුත්ථො'ඬ්චෙතන අඬ්චුඬ්චො, තතියො ඬ්චතියො තථා.

478.

අඬ්චිතෙය්‍යො දියඬ්චො තු,
දිච්චො දුතියො භවෙ;
තුලා, පත්ථ, ඬ්චුලී, වසා, තිධා මාන මථො සියා.

479.

චත්තාරො විහයො ගුඤ්ජා,
ද්වෙ ගුඤ්ජා මාසකො භවෙ;
ද්වෙ අක්ඛා මාසකා පඤ්ච, ක්ඛානං ධරණමට්ඨකං.

480.

අභිධානප්පදීපිකා

සුවණ්ණො පඤ්චධරණං, නික්ඛං ත්වනිත්ථි පඤ්ච තෙ;
පාදො භාගෙ චතුත්ථෙ ට, ධරණානි පලං දස.

481.

තුලා පලසතං වාථ, භාරො වීසති තා තුලා;
අථො කභාපණො නිත්ථි, කථානෙ කරිසාපණො.

482.

කුඩුවො පසතො ඵකො,
පත්ථො තෙ චතුරො සියුං;
ආල්භකො චතුරො පත්ථා, දොණං වාචතුරා'ල්භකං.

483.

මානිකා චතුරො දොණො, ඛාරිත්ථි චතුමානිකා;
ඛාරියො වීස වාහො ට,
සියා කුම්භො දසම්ඛණං.

484.

ආල්භකො නිත්ථියං තුම්භො, පත්ථොතු නාළි නාරියං;
වාහො තු සකථො චෙකා,
දස දොණො තු අම්ඛණං.

485.

පට්ඨියො ච කොට්ඨාසො,
අංසො භාගො ධනං තු සො;
දඛ්ඛං විත්තං සාපතෙය්‍යං, වස්ච'ත්ථො විභවො භවෙ.

486.

කොසො භිරඤ්ඤඤ්ච කතා, කතං කඤ්චන, රූපියං;
කුප්පං තදඤ්ඤං තම්ඛාදි, රූපියං ද්වය මාහතං.

487.

සුවණ්ණං කනකං ජාත, රූපං සොණ්ණඤ්ච කඤ්චනං;
සත්ථුවණ්ණො හරී කම්බු, වාරු හෙමඤ්ච භාටකං.

488.

තපනියං භිරඤ්ඤං ත, ඛිහෙදා වාමීකරම්පි ව;
සාතකුම්භං තථා ජම්බු, නදං සිඛිභී ව නාරියං.

489.

අභිධානප්පදිපිකා

රුපියං රජතං සජ්ඣු, රුපී සජ්ඣුං අපො වසු;
රතනඤ්ච මණි ද්වීසු, පුජ්ඵරාගාදී තඛිභිදා.

490.

සුවණ්ණං රජතං මුත්තා, මණි වෙඵරියානි ව;
වජිරඤ්ච පවාලන්ති, සත්තා'හු රතනානි' මෙ.

491.

ලොහිතඪකො ව පදුම, රාගො රත්තමණි පාඨ;
වංසවණ්ණො වෙඵරියං, පවාලං වා ව විද්දුමො.

492.

මසාරගල්ලං කඛරමණි, අථ මුත්තා ව මුත්තිකං;
රීති [88 (වි.)] ත්ථී ආරකුටො වා, අමලං ත්ඵ'ඛිභකං භවෙ.

493.

ලොහො නිත්ථී අයො කාලා,
යසඤ්ච පාරදො රසො;
කාලතිපු තු සීසඤ්ච, හරිතාලං තු පීතනං.

494.

චිනපිට්ඨඤ්ච සින්දුරං, අථ තුලො තථා පිචු;
බුද්දජං තු මධු බුද්දං, මධුවජ්චිට්ඨං තු සිත්ථකං.

495.

ගොපාලො ගොප ගොසඪ්ඨියා,
ගොමා තු ගොමීකො පාඨ;
උසහො ඛලීඛද්ධො [ඛලීඛද්ද (ක.)] ව, ගොණො ගොවසහො වුසො.

496.

වුද්ධො ජරග්ගවො සො ථ, දම්මො වච්ඡතරො සමා;
ධුරවාහී තු ධොරස්හො, ගොවින්දො ධිකතො ගවං.

497.

වහො ව ඛන්ධදෙසො ථ, කකුධො [කකුදො (ක.)] කකු වුච්චතෙ;
අපො විසාණං සිඪිගඤ්ච, රත්තගාවී තු රොහිණී.

498.

ගාවී ව සිඪිගිනී ගො ව, වඤ්ඣා තු කථාතෙ වසා;
නවජ්පසුතිකා ධෙනු, වච්ඡකාමා තු වච්ඡලා.

499.

ගඟ්ගරී මන්ථනීත්ථී ද්වෙ, සන්දානං දාමමුච්චනෙ;
ගොමිල්ලොහො ගොමයො නිත්ථී, අපො සප්පි සතං භවෙ.

500.

නචුද්ධටං තු නොනීතං, දමිමණ්ඩං තු මත්ථු ච,
බීරං දුද්ධං පයො ටඤ්ඤං, තක්කං තු මථීතං භාථ.

501.

බීරං දධි සතං තක්කං, නොනීතං පඤ්ච ගොරසා;
උරබ්භො මෙණ්ඩ මෙසා ච, උරණො අචි ඵලකො.

502.

චස්සො ත්චජො ඡගලකො,
ඔට්ඨො තු කරභො භවෙ;
ගදුභො තු බරො චුත්තො, උරණී තු අථී අජා.

ඉති වෙස්සවග්ගො.

503.

සුද්දො'න්තවණ්ණො වසලො, සංකිණ්ණො මාගධාදයො;
මාගධො සුද්දබත්තාජො, උග්ගො සුද්දාය බත්තජො.

504.

ද්විජාබත්තියජො සුතො, කාරුතු සිප්පිකොපුමෙ;
සඬ්ඝාතොතු සජාතීතං, තෙසං සෙණී ද්විසුච්චනෙ.

505.

තච්ඡකො තන්තවායො ච, රජකො ච නභාපිතො;
පඤ්චමො වම්මකාරොති, කාරවො පඤ්චිමෙ සියුං.

506.

තච්ඡකො වඩ්ඪකී මනො, පලගණ්ඨො ට්ඨතාසි;
රථකාරො ට්ඨ සුවණ්ණ, කාරො නාලීන්ධමො භවෙ.

507.

තන්තවායො පෙසකාරො,
මාලාකාරො තු මාලිකො;
කුම්භකාරො කුලාලො ට්ඨ,
තුන්තවායො ච සුචිකො.

508.

වම්මකාරො රථකාරො, කප්පකො තු නභාපිතො;
රඬිගාඡ්චො විත්තකාරො, පුක්කුසො පුප්ඵඡඩ්ඛකො.

509.

වෙනො විලීචකාරො ච, නලකාරො සමා තයො;
චුන්දකාරො භමකාරො,
කම්මාරො ලොභකාරකො.

510.

නින්තෙජකො ච රජකො, නෙත්තිකො උදහාරකො;
විණාවාදී වෙණිකො ට, උසුකාරො' සුවඬ්ඛකී.

511.

වෙණුධමො වෙණුවිකො,
පාණිවාදො තු පාණිසො [පාණියො (කත්ථවි)];
පුපියො පුපපණියො, සොණ්ඨිකො මජ්ජවික්කඨි.

512.

මායා තු සම්බරී මායා, කාරො තු ඉන්දජාලිකො;

513.

ඔරඬ්ඛිකා සුකරිකා, මාගචිකා තෙ ච සාකුණිකා;
භන්ත්වා ජීවන්තෙ'ලක, සුකර, මීග, පක්ඛිනො කමතො.

514.

වාගුරිකො ජාලිකො ට,
භාරවාහො තු භාරිකො;
වෙනනිකො තු භතකො, කම්මකරො ට කිං කරො;
දාසො ච වෙටකො පෙස්සො, භච්චො ච පරිචාරිකො.

515.

අන්තොජාතො ධනක්කිතො, දාසබ්බො'පගතො සයං;
දාසා කරමරානීතො, ච්චෙචං තෙ චතුධා සියුං.

516.

අදාසො තු භුජ්ජිසො ට,
නීචො ජම්මො නිහීනකො;
නික්කොසජ්ජො අකිලාසු,
මන්දො තු අලසො ප්‍යාථ.

517.

සපාකො වෙව චණ්ඩාලො, මාතඨගො සපවො භවෙ;
තඛ්භෙදා මිලක්ඛජාතී, කීරාත, සවරාදයො.

518.

නෙසාදො ලුද්දකො ඛ්‍යාධො,
මිගවො තු මිගඛ්‍යධො;
සාරමෙයො ච සුනඛො, සුනො සොණො ච කුක්කුරො.

519.

ස්වානො සුවානො සාථුරො,
සුනො සානො ච සා පුමෙ;
උම්මත්තාදිත මාපන්තො, අළක්කොති සුනො මනො.

520.

සාඛන්ධනං තු ගද්දුලො, දීපකො තු ච වෙතකො;
ඛන්ධනං ගණ්ඨී පාසො ට, වාගුරා [වාකරා (සී. ටී.)] මිගඛන්ධනී.

521.

ථීයං කුවෙණී කුමීනං, ආනයො ජාල මුච්චතෙ;
ආසාතනං වධට්ඨානං, සුනා තු අධිකොට්ඨනං.

522.

තක්කරො මොසකො වොරො,
ඵෙන'කාගාරිකො සමා;
ඵෙය්‍යඤ්ච වොරිකා මොසො,
වෙමො වායනදණ්ඨකො.

523.

සුත්තං තන්තු පුමෙ තන්තං, පොත්ථං ලෙප්‍යාදිකම්මනී;
පඤ්චාලිකා පොත්ථලිකා, වත්ථදන්තාදිනිම්මිතා.

524.

උග්ඝාටනං සට්ඨන්තං, කුපම්බුඛ්ඛාහනං භවෙ;
මඤ්ඡුසා පෙළා පිටකො, ත්විත්ථීයං පච්ඡි පෙටකො.

525.

ඛ්‍යාභඨී ත්විත්ථීයං කාජො, සික්කා ත්වත්‍රා'වලම්බනං;
උපාහනො වා පාදු'ත්ථී, තඛ්භෙදා පාදුකා ප්‍යථ.

526.

වරත්තා වද්ධිකා නද්ධි, හස්තා වම්මපසිඛිකං;
සොණණාද්ධාවත්තනී මුසා,
ඵ කුටං වා අයොසනො.

527.

කම්මාරහණ්ඩා සණ්ඩාසො, මුට්ඨායා'ධිකරණිත්ථියං;
තඛිහස්තා ගඟ්ගරී නාරී, සත්තං තු පිජ්ජලං භවෙ.

528.

සාණො තු නිකසො වුත්තො,
ආරා තු සුච්චිජ්ඣනං;
බරො ව කකවො නිත්ථී, සිජ්ජං කම්මං කලාදිකං.

529.

පට්ඨා පට්ඨිමිඛඤ්ච, බිම්බො පට්ඨිධිරිතො;
තීසු සමො පට්ඨාගො, සන්තිකාසො සරික්ඛකො.

530.

සමානො සදිසො තුලොයා,
සඬිකාසො සන්තිහො නිහො;
ඔපම්ම මුපමානං වු, පමා හති තු නාරියං.

531.

නිඛිබ්බෙසො වෙතනං මුලොයං, ජුතං ත්වනිත්ථී කෙතවං;
ධුත්තො'ක්ඛධුත්තො කිතවො, ජුතකාර, ක්ඛදෙවිතො.

532.

පාට්ඨොගොතු පට්ඨු, අක්ඛො තු පාසකො භවෙ;
පුමෙවා' ට්ඨපදං [අට්ඨාපදං (ටී. සී.)] සාරි, ඵලකෙ ඵ පණො, බිභුතො.

533.

කිණ්ණං තු මදිරාබිජෙ, මධු මධිවාසවෙ මනං;
මදිරා වාරුණී මජ්ජං, සුරා භවො තු මෙරයං.

534.

සරකො වසකො නිත්ථී, ආපානං පානමණ්ඩලං;

535.

යෙ'ත්‍ර භූරිජ්ජයොගත්තා, යොගිකෙකස්මි මිරිතා;
ලිඬිගත්තරෙපි තෙ ඤෙය්‍යා, තද්ධම්මත්තා'ඤ්ඤවුත්තියන්ති.

ඉති සුද්දවග්ගො.

චතුර්ඛණ්ණවග්ගො නිට්ඨිතො.

5. අරඤ්ඤවග්ග

536.

අරඤ්ඤං කානනං දායො, ගහනං විපිනං වනං;
අටථි'ත්ථි මහාරඤ්ඤං, ත්ව, රඤ්ඤානීත්ථියං භවෙ.

537.

නගරා නාතිදුරස්මිං, සන්තෙහි යො හිරොපිතො;
තරුසණ්ඛො ස ආරාමො, තථො පවන මුච්චතෙ.

538.

සබ්බසාධාරණා'රඤ්ඤං, රඤ්ඤ මුය්‍යාන මුච්චතෙ;
ඤ්ඤායං තදෙව පමද, වන මන්තෙපුරොචිතං.

539.

පන්ති වීථ්‍යා'වලි සෙණී, පාළි ලෙඛා තු රාජී ව;
පාදපො විට්ඨි රුක්ඛො, අගො සාලො මහීරුහො.

540.

දුමො තරු කුජො සාඛී, ගච්ඡො තු බුද්දපාදපො;
ඵලන්ති යෙ විනා පුජ්ඵං, තෙ වුච්චන්ති වනප්පතී.

541.

ඵලපාකාවසානෙ යො,
මරතොසා සධි සා භවෙ;
තීසු වඤ්ච්ඡා'ඵලා වාඵ, ඵලිතො ඵලවා ඵලී.

542.

සම්ඵුල්ලිතො තු විකචො, ඵුල්ලො විකසිතො තීසු;
සිරො'ග්ගං සිරො නිත්ථි, සාධා තු කථිතා ලතා.

543.

දලං පලාසං ඡදනං, පණ්ණං පත්තං ඡදො පාඵ;
පල්ලචො වා කිසලයං, නවුඛිනිනෙන තු අඬකුරො.

544.

අභිධානප්පදිපිකා

මකුලං වා කුටුමලො, බාරකො තු ව ජාලකං;
කලිකා කොරකො නිත්ථී, වණ්ඨං පුජ්චාදිබන්ධනං.

545.

පසවො කුසුමං පුජ්චං, පරාගො පුජ්චජො රජො;
මකරන්දො මධු මතං, ටවකො තු ව ගොච්ඡකො.

546.

එලෙ ත්වා'මෙ සලාටු'ත්තො,
එලං තු පක්ක මුච්චතෙ;
වම්පක'ම්බාදිකුසුම, එලනාමං නපුංසකෙ.

547.

මල්ලිකාදී තු කුසුමෙ, සලිඬිගා විභයො එලෙ;
ජම්බු'ත්ථී ජම්බවං ජම්බු, විටපො විටභී'ත්ථීයං.

548.

මූල මාරඛිභ සාබන්තො, බන්ධො භාගො තරුස්ස ට;
කොටරො නිත්ථීයං රුක්ඛ, විජ්ඣේදෙ කට්ඨං තු දාරු ව.

549.

ඛුන්දො මූලඤ්ච පාදො ට, සඬිකු'ත්තො බාණුනිත්ථීයං;
කරභාටං තු කන්දො ට, කලීරො මත්ථකො භවෙ.

550.

වල්ලරී මඤ්ජරී නාරී, වල්ලී තු කථිතා ලතා;
ටම්භො ගුම්බො ව අක්ඛන්ධෙ, ලතා වීරු පතානිතී.

551.

අස්සත්ථො බොධි ව ද්වීසු, නිග්‍රොධො තු වටො භවෙ;
කඬිට්ඨො ව කපිත්ථො ව, යඤ්ඤඬිගො තු උදුම්බරො.

552.

කොච්චාරො යුගපත්තො, උද්දාලො වාතසාතකො;
රාජරුක්ඛො කතමාලී, න්දීවරො බ්‍යාධිසාතකො.

553.

දන්තසඨො ව ජම්භීරො, වරණො තු කරෙරී ව;
කිං සුකො පාලිභද්දොට, වඤ්ජුලො තු ව වෙනසො.

554.

අම්බාටකොපිතනකො, මධුකො තු මධුද්දුමො;
අපො ගුලඵලො පිලු, සොහඤ්ජනො ච සිග්ගු ච.

555.

සත්තපණ්ණි ඡත්තපණ්ණො, තිනියො ත්ව තිමුත්තකො;
කිං සුකො තු පලාසො ට,
අරිට්ඨො චෙතියො භවෙ.

556.

මාලුර බෙලුචාබ්ලිලො, පුත්තාගො තු ච කෙසරො;
සාලවො තු ච ලොද්දො ට, පියාලො සත්තකද්දු ච.

557.

ලිකොචකො තථා'ඨකොලො,
අඵ ගුග්ගුලු කොසිකො;
අම්බො චුතො සහො ත්වෙසො,
සහකාරො සුගන්ධවා.

558.

පුණ්ඩරිකො ච සෙතම්බො, සෙලු තු බහුචාරකො;
සෙපණ්ණි කාස්මිරි වාට, කොලී ච බදරිත්ථියං.

559.

කොලං වානිත්ථි බදරො, පිලක්ඛො පිප්පලී'ත්ථියං;
පාටලී කණ්භවත්තා ච, සාදුකණ්ටො විකඨිකතො.

560.

තින්දුකො කාලක්ඛන්ධො ච, තිම්බරුසක තිම්බරු;
ඵරාවතො තු නාරඨගො, කුලකො කාකතින්දුකො.

561.

කදම්බො පියකො නීපො, හල්ලී හල්ලාතකො තිසු;
කුචුකො පිචුලො වාට, තිලකො ඛුරකො භවෙ.

562.

විඤ්චා ච තිත්තිණි වාට, ගද්දහණ්ධො කපිතනො;
සාලො'ස්සකණ්ණො සජ්ජො ට,
අජ්ජනො කකුඨො භවෙ.

563.

නිච්චලො මුචලින්දො ච, නීපො ට පියකො තථා;
අසනො පීතසාලො ට,
ගොලීසො ක්කාටලො භවෙ.

564.

බීරිකා රාජායතනං, කුම්භී කුමුදිකා භවෙ;
යුපො [පුගො (ක.)] තු කමුකො වාථ, පට්ටි ලාබාපසාදනො.

565.

ඉඬිගුදී තාපසතරු, භුජපත්තො තු ආභුජී;
පිච්ඡලා සිම්බලී ද්වීසු, රොචනො කොටසිම්බලී.

566.

පකිරියො පුතීකො ට, රොහී රොහීතකො භවෙ;
ඵරණ්ඩො තු ච ආමණ්ඩො, අථ සත්තුවලා සමී.

567.

නත්තමාලො කරඤ්ජො ට, බදිරො දන්තධාවනො;
සොමචක්කො තු කදරො, සල්ලොතු මදනො භවෙ.

568.

අථාපි ඉන්දසාලො ච, සල්ලකී බාරකො සියා;
දෙචදාරු භද්දදාරු, වම්පෙය්‍යො තු ච වම්පකො.

569.

පනසො කණ්ටකිඵලො, අභයා තු හරීතකී;
අක්ඛො විහීතකො තීසු, අමතා'මලකී තීසු.

570.

ලබුජො ලිකුවො වාථ, කණ්කාරො දුමුජ්ජලො;
නිම්බො'ර්ටියො පුච්චන්දො, කරකො තු ච දාලීමො.

571.

සරලො පුතීකට්ඨඤ්ච, කපිලා තු ච සිංසපා;
සාමා පියඬිගු කඬිගුපි, සිරිසො තු ච භණ්ඩිලො.

572.

සොණකො දීසවන්තො ච,
චකුලො තු ච කෙසරො;

කාකොදුම්බරිකා චේග්ගු, නාගො තු නාගමාලිකා.

573.

අසොකො වඤ්ඡුලො වාථ, තක්කාරී වෙජයන්තිකා;
තාපිඤ්ඤො ච තමාලො ථ, කුටචො ගිරිමල්ලිකා.

574.

ඉන්ද්‍රියවො එලෙ තස්සා, ග්ගිමන්ථො කණිකා භවෙ;
නිගුණධී'ත්ථි සින්දුවාරො, තිණසුඤ්ඤං [තිණසුලං (ටි.)] තු මල්ලිකා.

575.

සෙඵාලිකා නීලිකා ථ, අප්ඵොටා වනමල්ලිකා;
බන්ධුකො ජයසුමනං, භණ්ඩිකො බන්ධුජීවකො.

576.

සුමනා ජාතිසුමනා, මාලතී ජාති වස්සිකී;
යුථිකා මාගධී වාථ, සත්තලා නවමල්ලිකා.

577.

වාසන්තී,ත්ථි අතිමුත්තො, කරවීරො'ස්සමාරකො;
මාතුලුඬිගො ඛිජ්ජුරො, උම්මත්තො තු ච මාතුලො.

578.

කරමන්දො සුසෙතො ච, කුන්දං තු මාසා මුච්චතෙ;
දෙවතාසො [දෙවතාධො (සි. අමරකොස)] තු ජීමුතො,
ථා'මිලාතො මහාසභා.

579.

අඵො සෙරෙයාකො දාසී,
කිං කිරාතො කුරණ්ටකො;
අජ්ජුකො සිතපණ්ණාසො, සමීරණො එණිජ්ජකො.

580.

ජපා තු ජයසුමනං, කරීරො කකචො භවෙ;
රුක්ඛාදනී ච වන්දාකා, විත්තකො ත්ව'ග්ගිසඤ්ඤිතො.

581.

අක්කො විකීරණො තස්මිං,
ත්ව' ලුක්කො සෙතපුජ්ජකෙ;
පුතිලතා ගලොචී ච, මුඛිඛා මධුරසා පාථ.

582.

කපිකච්ඡු දුළස්සො ට, මඤ්ජීට්ඨා විකසා භවෙ;
අම්බට්ඨා ච තථා පාඨා, කටුකා කටුරොහිණී.

583.

අපාමග්ගො සෙබරිකො, පිප්පලී මාගධී මතා;
ගොකණ්ටකො ච සිඬ්ඝාටො, කොලවල්ලී'හපිප්පලී.

584.

ගොලොමී තු වචා වාථ, ගිරිකණ්ඤා'පරාජිතා;
සිහපුච්ඡි පඤ්ඤිපණ්ණී, සාලපණ්ණී තු ච'ත්ථිරා; (චථිරා).

585.

නිදිද්ධිකා තු ඛ්‍යග්ඝි ච, අථ නීලී ච නීලිනී;
ජිඤ්ජුකො [ජිඤ්ජුකා (ක.)] වෙච ගුඤ්ජා ට, සතමුලී සතාවරී.

586.

මහොසධං ත්ච'නිවිසා, බාකුච්චි සොමවල්ලිකා;
දාබ්බි දාරුහලිද්දා ට, බිලඬිගං විත්තණ්ඩුලා.

587.

නුභී වෙච මහානාමො, මුද්දිකා තු මධුරසා;
අථාපි මධුකං යට්ඨී, මධුකාමධුයට්ඨිකා [මධුලට්ඨිකා (සී. ටී.)].

588.

වානිඬිගණො ච භණ්ඩාකී, වාත්තාකී බ්‍රහතී ප්‍යථ;
නාගබලා වෙච කුසා, ලාඬිගලී තු ච සාරදී.

589.

රමහා ච කදලී මොචො, කප්පාසි බදරා භවෙ;
නාගලතා තු තම්බුලී, අග්ගිජාලා තු ධාතකී.

590.

නිවුතා නිපුටා වාථ, සාමා කාලා ච කථානෙ;
අථො සිඬ්ඨී ච උසහො, රෙණුකා කපිලා භවෙ.

591.

හිරිවෙරඤ්ච වාලඤ්ච, රත්තඵලා තු බිම්බිකා;
සෙලෙය්‍ය' මස්මපුප්ඵඤ්ච, ඵලා තු බහුලා භවෙ.

592.

අභිධානප්පදිපිකා

කුට්ඨඤ්ච ඛ්‍යාධි කථිතො, වානෙය්‍යං තු කුටන්තටං;
ඔසධි ජාතිමත්තමිහි, ඔසධං සබ්බ' මජානියං.

593.

මූලං පත්තං කළීර'ග්ගං, කන්දං මිඤ්ජා ඵලං තථා;
තචො පුප්ඵඤ්ච ඡත්තන්ති, සාකං දසවිධං මතං.

594.

පපුන්තාටො ඵලගලො,
තණ්ඩුලෙය්‍යො'ප්පමාරිසො;
ජීවන්ති ජීවනී වාථ, මධුරකො ච ජීවකො.

595.

මහාකන්දො ච ලසුණං, පලණ්ඩු තු සුකන්දකො;
පටොලො තිත්තකො වාථ, හිඬිගරාජො ච මක්කචො.

596.

පුනන්තවා සොඨසාතී, විතුන්තං සුනිසණ්ණකං;
කාරචෙල්ලො තු සුසථි, තුම්ඛ්‍යා'ලාඛු ච ලාඛු සා.

597.

ඵලාලුකඤ්ච කක්කාරී, කුමභණ්ඩො තු ච වල්ලිහො;
ඉන්දවාරුණී විසාලා, වත්ථුකං වත්ථුලෙය්‍යකො.

598.

මූලකො නිත්ථියං චුච්චු, තම්බකො ච කලම්බකො;
සාකභෙදා කාසමද්ද, කුජ්ඣරී ඵග්ගවා'දයො.

599.

සද්දලො චෙච දුබ්බා ච, ගොලොමී සා සිතා භචෙ;
ගුන්දා ච හද්දමුත්තඤ්ච, රසාලො තු'ච්ඡු චෙඵ තු.

600.

තචසාරො චෙණු වංසො, පබ්බං තු ඵලු ගණ්ඨිසො;
කීචකා තෙ සිපුං චෙණු, යෙ නදන්තයා'නිලද්ධුතා.

601.

නළො ච ධමනො පොට, ගලො තු කාස මිත්ථි න;
තෙජනො තු සරො, මූලං, තු' සීරං බීරණස්ස හි.

602.

කුසො වරහිසං දබ්බො, භුතීණකං තු භුතීණං;
සාසො තු යවසො වාථ,
පුගො තු කමුකො භවෙ.

603.

තාලො විහෙදිකා වාථ, බජ්ජුරී සින්දි වුච්චති;

604.

හින්තාල, තාල, බජ්ජුරී, නාලිකෙරා තථෙච ච;
තාලී ච කෙතකී නාරී, පුගො ච තීණපාදපාති.

ඉති අරඤ්ඤවග්ගො.

6. අරඤ්ඤාදිවග්ග

605.

පබ්බතො ගිරි සෙලො'ද්දි, නගා'වල, සිලුච්චයා;
සිබරී භුධරොථ බ්භ, පාසාණා'ස්මො'පලො සිලා.

606.

ගිජ්ඣකුටො ච වෙහාරො, වෙපුල්ලො'සිගිලී නගා;
විඤ්ඤො පණ්ඩව වඬිකාදී, පුබ්බසෙලො තු චො'දයො;
මන්දරො පරසෙලො'ත්ථො, හිමවා තු හිමාවලො.

607.

ගන්ධමාදන කෙලාස, විත්තකුට සුදස්සනා;
කාලකුටො තිකුටා'ස්ස, පත්ථො තු සානු නිත්ථියං.

608.

කුටො වා සිබරං සිඬිගං, පපාතො තු තටො භවෙ;
නිතම්බො කටකො නිත්ථී, නිජ්ඣරො පසචො'ම්බුනො.

609.

දරී'ත්ථී කන්දරො ද්වීසු, ලෙණං තු ගබ්භරං ගුහා;
සිලාපොක්ඛරණී සොණ්ඩී, කුඤ්ජං නිකුඤ්ජ මිත්ථී න.

610.

උද්ධ මධිච්චකා සෙල, ස්සාසන්නා භුමු පච්චකා;
පාදො තු'පන්තසෙලො ථ,
ධාතු'ත්තො ගෙරිකාදිකො.

ඉති සෙලවග්ගො.

611.

මිහින්දො කෙසරී සීහො, තරච්ඡො තු මිගාදනො;
බ්‍යග්ගො තු පුණ්ඩරීකො ට, සද්දුලො දීපිනී'රිතො.

612.

අච්ඡො ඉක්කො ච ඉස්සො තු,
කාලසීහො ඉසො ප්‍යථ;
රොහිසො රොහිතො චාථ,
ගොකණ්ණො ගණ් කණ්ටකා.

613.

බග්ග බග්ගවිසාණා තු, පලාසාදො ච ගණ්ඩකො;
බ්‍යග්ගාදිකෙ චාලමිගො, සාපදො ට ප්ලවච්ඡිගමො.

614.

මක්කටො වානරො සාබ්‍යා, මිගො කපි චලීමුබො;
පලවච්ඡිගො, කණ්භතුණ්ඩො,
ගොනච්ඡුලො [ගොනච්ඡුලො (ටී.)] ති සො මතො.

615.

සිච්ඡාලො [සිච්ඡාලො (සී.)] ජම්බුකො කොත්ථු, හෙරවො ච සිචා ප්‍යථ;
බ්‍යාලො බබ්බු මඤ්ජුරො, කොකො තු ච චකො භවෙ.

616.

මනිංසො [මනිංසො (සී.)] ච ලුලායො ට,
ගච්ඡො ගච්ඡො සමා;
සල්ලො තු සල්ලකො ටා'ස්ස,
ලොමමිහි සලලං සලං.

617.

හරිණො මිග සාරච්ඡා, මගො අජිනයොනි ච;
සුකරො තු චරොහො ට,
පෙලකො ච සසො භවෙ.

618.

ඵණ්ණො ඵණ්ණමිගො ච, පමිපටකො තු පමිපකො;
වාතමිගො තු චලනී, මුසිකො ත්වා'බ්බු උන්දුරො.

619.

වමරො පසදො වෙව, කුරුඬිගො මිගමාතුකා;
රුරු රඬිකු ව නීකො ව, සරභාදී මිගන්තරා.

620.

පියකො වමුරු කදලී, මිගාදී වම්මයොනයො;
මිගා තු පසවො සිභා, දයො සබ්බවතුප්පදා.

621.

ලුතා තු ලුතිකා උණ්ණ, නාහි මක්කටකො සියා;
විච්ඡිකො ත්වා'ලී කථිතො, සරඬු සරගොලීකා.

622.

ගොධා කුණ්ඩො පාපො කණ්ණ, ජලුකා සතපදාථ;
කලන්දකො කාලකා ථ, නකුලො මඬිගුසො භවෙ.

623.

කකණ්ටකො ව සරටො, කීටො තු පුලවො කිමි;
පාණකො වාපාපො උච්චා,
ලීඬිගො ලොමසපාණකො.

624.

විභඬිගො විභගො පක්ඛි, විභඬිගම බග'ණ්ඩපා;
සකුණො ව සකුන්තො වි, පතඬිගො සකුණී ද්විජො.

625.

වක්කඬිගො පත්තයානො ව, පතන්තො නීලජො භවෙ;
තබ්බෙදා වට්ටකා ජීව, ඤ්ඪීවො වකොර තිත්තිරා.

626.

සාලීකා කරවීකො ව, රවිභංසො කුකුන්ථකො;
කාරණ්ඩවො ව පිලවො [බිලවො (වී.)], පොක්ඛරසාතකා'දයො.

627.

පතත්තං පෙඬුණං පත්තං, පක්ඛො පිඤ්ජං ඡදො ගරු;
අණ්ඩං තු පක්ඛිබ්බිජෙ ථ, නීලො නිත්ථී කුලාවකං.

628.

සුපණ්ණමාතා විනතා, මිථුනං ථිපුමද්වයං;
යුගං තු යුගලං ද්වන්දං, යමකං යමලං යමං.

629.

සමුහො ගණ සඨසාතා, සමුදායො ච සඤ්චයො;
සන්දොහො නිවහො ඔසො, විසරො නිකරො චයො.

630.

කායො ඛන්ධො සමුදයො, සථා සමිති සංහති;
රාසි පුඤ්ජො සමචායො, පුගො ජාතං කදම්බකං.

631.

බ්‍රහ්මහො විතාන ගුම්බා ච, කලාපො ජාල මණ්ඩලං;
සමානානං ගණො චග්ගො,
සඨසො සත්ථො තු ජන්තුනං.

632.

සජාතිකානං තු කුලං, නිකායො තු සධම්මිනං;
යුථො නිත්ථි සජාතිය, තිරච්ඡානානමුච්චතෙ.

633.

සුපණ්ණො චෙනතෙයොසා ච, ගරුළො විහගාධිපො;
පරපුට්ඨො පරහතො, කුණාලො කොකිලො පිකො.

634.

මොරො මයුරො චරහී, නීලගීච සිඛණ්ඩිනො;
කලාපි ච සිඛි කෙකී, වූළා තු ච සිඛා භවෙ.

635.

සිඛණ්ඩො චරහඤ්චෙච, කලාපො පිඤ්ජ මප්‍යථ;
චන්දකො මෙචකො චාථ, ඡජපදො ච මධුබ්බතො.

636.

මධුලීහො මධුකරො, මධුපො භමරො අලී;
පාරාචතො කපොතො ච, කකුටො ච පාරෙචතො.

637.

ගීජ්ඣො ගද්ධොථ කුලලො, සෙනො බ්‍යග්ගිනසො ප්‍යථ;
තඛිහෙදා සකුණග්ගි'ත්ථි, ආටො දබ්බිමුඛද්විජො.

638.

උභුඨිකාරො උලුකො ච, කොසියො වායසාරි ච;
කාකො ත්ච'රිට්ඨො ධඨිකො ච, බලීපුට්ඨො ච වායසො.

639.

කාකොලො වනකාකො ට,
ලාපො ලටුකිකා පාඨ;
චාරණො හත්ථිලිචිගො ව, හත්ථියොණ්ඩවිහඬිගමො.

640.

උක්කුසො කුරරො කොල, ට්ඨිපක්ඛිමිහි ව කුක්කුහො;
සුචො තු කීරො ව සුකො, තම්බවුලො තු කුක්කුටො.

641.

වනකුක්කුටො ව නිජ්ජිවිහො, අථ කොඤ්චා ව කුන්තනී;
චක්කවාකො තු චක්කවිහො, සාරඬිගොතු ව වාතකො.

642.

තුලියො පක්ඛිඛිලාලො,
සතපත්තො තු සාරසො;
බකො තු සුක්කකාකොථ,
බලාකා විසකණ්ඨිකා.

643.

ලොහපිට්ඨො තථා කඬිකො, බඤ්ජරීටො තු බඤ්ජනො;
කලවිඬිකො තු වාටකො, දින්දිහො තු කිකී හවෙ.

644.

කාදම්බො කාලහංසොථ, සකුන්තො භාසපක්ඛිනී;
ධුමාටො තු කලිඬිගොථ,
දාතූහො කාලකණ්ඨකො.

645.

චුද්දාදී මක්ඛිකාහෙදා, ඩංසො පිඬිගලමක්ඛිකා;
ආසාටිකා මක්ඛිකාණ්ඩං, පතඬිගො සලහො හවෙ.

646.

සුවිමුඛො ව මකසො, වීරී තු කුල්ලිකා [කුල්ලිකා (ක.)] ට ව;
ජතුකා ජිනපත්තා ට, හංසො සෙතච්ඡදො හවෙ.

647.

තෙ රාජහංසා රත්තෙහි, පාදතුණ්ඨෙහි භාසිතා;
මල්ලිකා'ඛ්‍යා ධතරට්ඨා, මලීනෙහ්‍ය'සිතෙහි ව.

648. තිරවිෂො තු තිරවිෂානො, තිරවිෂානගතො සියාති.

ඉති අරඤ්ඤාදිවග්ගො.

7. පාතාලවග්ග

649.

අධොභුවනං පාතාලං, නාගලොකො රසාතලං;
රත්ඨං තු විවරං ඡිද්දං, කුහරං සුසිරං බ්ලං.

650.

සුසි'ත්ථි ඡිග්ගලං සොබ්භං, සච්ඡිද්දෙ සුසිරං තිසු;
ථියං තු කාසු ආවාටො, සජ්ජරාජා තු වාසුකී.

651.

අනන්තො නාගරාජා ට, වාහසො'ජගරො භවෙ;
ගොනසො තු තිලිවිෂො ට,
දෙඬ්ඬුහො රාජුලො භවෙ.

652.

කම්බලො'ස්සතරො මෙරු, පාදෙ නාගාථ ධම්මනී;
සිලුත්තො සරසජ්ජො ට, නීලසජ්ජො සිලාභු ව.

653.

ආසිවිසො භුජඬිගො'හි, භුජගො ව භුජඬිගමො;
සරිසජ්ජො එඤ්ඤි සජ්ජො, ලගද්දා හොගි පන්තගා.

654.

ද්විඡිවිහො උරගො වාලො, දීසො ව දීසපිට්ඨිකො;
පාදුදරො විසධරො, හොගො තු එඤ්ඤො තනු.

655.

ආසි'ත්ථි සජ්ජදායා ට, නිම්මොකො කඤ්චුකො සමා;
විසං ත්ව'නිත්ථි ගරලං, තබ්බෙදා වා හලාහලො.

656.

කාලකුටාදයො වාථ, වාලග්ගාත්තා'හිතුඤ්චිකො;

657.

නිරයො දුග්ගති'ත්ථි ව, නරකො, සො මහා'වධධා;
සඤ්ඡිවො කාලසුත්තො ව, මහාරොරුව රොරුවා;

658.

ථියං වෙනරණි ලොභ, කුම්භී තත්ථ ජලාසයා;
කාරණිකො නිරයපො,
නෙරසිකො තු නාරකො.

659.

අණ්ණවො සාගරො සින්ධු, සමුද්දො රතනාකරො;
ජලනිඤ්ඤි දධි, තස්ස, හෙදා බිරණ්ණවාදයො.

660.

වෙලාස්ස කුලදෙසො ථ,
ආවට්ටො සලිලබ්භමො;
ථෙවො තු බිත්ථු ඵ්ඨිතං, භමො තු ජලනිග්ගමො.

661.

ආපො පයො ජලං වාරි, පානියං සලිලං දකං;
අණ්ණො නිරං වනං වාලං, තොයං අම්බුදකඤ්ච කං.

662.

තරඬිගො ච තථා භඬිගො, උග්ඛි විචි පුම්භිත්ථියං;
උල්ලොලො තු ච කල්ලොලො, මහාවිචිසු කථායතෙ.

663.

ජම්බාලො කලලං පඬිකො, වික්ඛල්ලං කද්දමො පාඨ;
පුලිනං වාලුකා වණ්ණු, මරුරු සිකතා භවෙ.

664.

අන්තරිපඤ්ච දීපො වා, ජලමජ්ඣගතං ථලං;
තීරං තු කුලං රොධඤ්ච, පතීරඤ්ච තටං තිසු.

665.

පාරං පරමිහි තීරමිහි, ඔරං ත්ච'පාර මුච්චතෙ;
උඵම්පො [උඵම්පො (ක.)] තු ජලවො කුල්ලො, තරො ච පච්චරී'ත්ථියං.

666.

තරණී තරි නාවා ච, කුපකො තු ච කුම්භකං;
පච්ඡාඛන්ධො ගොට්ඨිසො, කණ්ණධාරො තු නාවිකො.

667.

අරිත්තං කෙනිපාතො ට,
පොතවාහො නියාමකො;
සංයත්තිකා තු නාවාය, වාණිජ්ජමාවරන්ති යෙ.

668.

නාවාය'ඛිගා' ලඛිකාරො ච, වටාකාරො ජියාදයො;
පොතො පවහනං චුත්තං, දොණි ත්චි'ත්ථි තථා'මබ්භං [අම්මභං
(සී.)].

669.

ගහීර නින්න ගම්හීරා, ටො ත්තානං තබ්බිපක්ඛකෙ;
අගාධං ත්ච'තලම්ඵස්සං, අනච්ඡො කලුසා'විලා.

670.

අච්ඡො පසන්තො විමලො, ගහීරජ්ජභුතී තිසු;
ධීවරො මච්ඡිකො මච්ඡ, බන්ධ කෙවට්ට ජාලිකා.

671.

මච්ඡො ථීනො ජලවරො, පුටුලොමො'ම්බුඡො කුසො;
රොහිතො මග්ගරො සිඛිථී, බලඡො මුඤ්ජ පාවුසා.

672.

සත්තචඛිකො සචඛිකො ච, නලථීනො ච ගණ්ඛකො;
සුසුකා සඵරී මච්ඡ, ජ්ජහෙදා මකරාදයො.

673.

මහාමච්ඡා තිම් තිම්, ඛිගලො තිම්රපිඛිගලො;
ආනන්දො තිම්නන්දො ච, අජ්ඣාරොහො මහාතිම්.

674.

පාසාණමච්ඡො පාඨීනො, වඛිකො තු බලීසො භවෙ;
සුසුමාරො [සංසුමාරො (ටී.), සුංසුමාරො (සී.)] තු කුම්භීලො,
නක්කො කුම්මො තු කච්ඡපො.

675.

කක්කටකො කුලීරො ච, ජලුකා තු ච රත්තපා;
මණ්ඩුකො දද්දරො හෙකො;
ගණ්ඩුජ්ජපාදො මහීලතා.

676.

අථ සිජ්ජි ච සුත්ති'ත්ථි, සඬ්ඛෙ තු කම්බු'නිත්ථියං;
බුද්දසඬ්ඛො සඬ්ඛනො, ජලසුත්ති ච සම්බුකො.

677.

ජලාසයො ජලාධාරො, ගම්භීරො රහදො ථ ච;
උදපානො පානකුපො, ඛාතං පොක්ඛරණි'ත්ථියං.

678.

තලාකො ච සරො'නිත්ථි, වාපි ච සරසි'ත්ථියං;
දහො'ම්බුජාකරො වාථ, පල්ලලං බුද්දකො සරො.

679.

අනොතත්තො තථා කණ්ණ, මුණ්ඛො ච රථකාරකො;
ජද්දන්තො ච කුණාලො ච, චුත්තා මන්දාකිනී'ත්ථියං.

680.

තථා සීහජපපාතොති, එතෙ සත්ත මහාසරා;
ආභාවො තු නිපානඤ්චා, ඛාතං තු දෙවඛාතකං.

681.

සවත්ති නිත්තගා සින්ධු, සරිතා ආපගා නදී;
භාගීරථි තු ගඬ්ඛා ථ, සම්භෙදො සින්ධුසඬ්ඛමො.

682.

ගඬ්ඛා'විරවතී වෙච, යමුනා සරභු (සරබු [සරයු (ක.)]) මහී;
ඉමා මහානදී පඤ්ච, චන්දනාගා සරස්සතී [සරස්වතී (සි. ටී.)].

683.

නෙරඤ්ජරා ච කාවෙරී, නම්මදාදී ච නිත්තගා;
වාරිමග්ගො පණාලී'ත්ථි [පනාලී (ටී.)], පුමෙ චන්දනිකා තු ච.

684.

ජම්බාලී ඔලිගල්ලො ච, ගාමද්වාරම්භි කාසුයං;
සරොරුහං සතපත්තං, අරචින්දඤ්ච වාරිජං.

685.

අනිත්ථි පදුමං පඬ්ඛක, රුහං නලින පොක්ඛරං;
මුලාලපුජ්ඵං කමලං, හිසපුජ්ඵං කුසෙසයං.

686.

පුණ්ඩරීකං සිතං, රත්තං, කොකනදං කොකාසකො;
කිඤ්ජක්ඛො කෙසරො නිත්ථී, දණ්ඨො තු නාල මුච්චතෙ.

687.

භිසං මුලාලො නිත්ථී ච, බීජකොසො තු කණ්ණිකා;
පදුමාදිසමුහෙ තු, භවෙ සණ්ඨමනිත්ථීයං.

688.

උප්පලං කුචලයඤ්ච, නීලං ත්ථි'න්දීවරං සියා;
සෙනෙතු කුමුදඤ්චස්ස, කන්දො සාලුක මුච්චතෙ.

689.

සොගන්ධිකං කල්ලභාරං, දකසීතලිකං පාඨ;
සෙවාලො නීලිකා වාථ, භිසිත්තා'ම්බුජ්ජී භවෙ.

690. සෙවාලා තිලබීජඤ්ච, සඬබෙ ච පණකාදයොති.

ඉති පාතාලවග්ගො.

භූකණ්ඨො දුතියො.

3. සාමඤ්ඤකණ්ඨ

1. විසෙසාධීනවග්ග

691.

විසෙසාධීන සංකිණ්ණා, නෙකත්ථෙභ්වා'ඛ්ඛයෙහි ච;
සා'ඬගො'පාඬගෙහි කථාන්තෙ, කණ්ඨෙ වග්ගා ඉභ ක්කමා.

692.

ගුණදබ්බක්‍රියාසද්දා, සියුං සබ්බෙ විසෙසනා;
විසෙසාධීනභාවෙන, විසෙසාසමලීඬගිනො.

693.

සොභනං රුචිරං සාධු, මනුඤ්ඤං වාරු සුන්දරං;
වග්ග මනොරමං කන්තං, භාරී මඤ්ජු ච පෙසලං.

694.

භද්දං වාමඤ්ච කල්‍යාණං, මනාපං ලද්ධකං සුභං;

අභිධානප්පදිපිකා

උත්තමො පවරො ජෙට්ඨො, පමුඛා'නුත්තරො වරො.

695.

මුඛො පධානං පාමොක්ඛො, පර මග්ගඤ්ඤ මුත්තරං;
පණීනං පරමං සෙයො, ගාමණී සෙට්ඨ සත්තමා.

696.

විසිට්ඨා'රිය නාගෙ'කො, සහග්ගා මොක්ඛ පුඬ්ඨවා;
සීහ කුඤ්ඤපර සද්දුලා, දී තු සමාසගා පුමෙ.

697.

විත්ත'ක්ඛි පීතිජනන, මඛොසෙක මසෙවනං;
ඉට්ඨං තු සුභගං හජ්ජං, දයිතං වල්ලභං පියං.

698.

තුච්ඡඤ්ච රිත්තකං සුඤ්ඤං, අථා'සාරඤ්ච චෙග්ගු ව;
මෙජ්ඣං පුතං පවිත්තො ට, අවිරද්ධො අපණ්ණකො.

699.

උක්ඛට්ඨො ව පකට්ඨො ට, නිහිනො හීන ලාමකා;
පතිකිට්ඨං නිකිට්ඨඤ්ච, ඉත්තරා'වජ්ජ කුච්ඡිතා.

700.

අධමො'මක ගාරය්හා,
මලීනො තු මලීමසො;
බ්‍රහා මහන්තං විපුලං, විසාලං පුපුලං පුපු.

701.

ගරු'රු විත්ථිණ්ණ මථො, පීනං පුලඤ්ච පීවරං;
පුල්ලඤ්ච වයිරඤ්චා ට, ආවිතං නිවිතං හවෙ.

702.

සඛ්ඛං සමත්ත මඛිලං, නිඛිලං සකලං තථා;
නිස්සෙසං කසිණා'සෙසං, සමග්ගඤ්ච අනුනකං,

703.

භූරි පහුතං පචුරං, හියොසා සම්බහුලං බහු;
යෙභුයාං බහුලං වාථ, බාහිරං පරිබාහිරං.

704.

පරොසතාදී තෙ, යෙසං, පරං මත්තං සතාදිතො;

අභිධානප්පදිපිකා

පරිත්තං සුබ්‍රමං බුද්දං, ටොක මජ්ජං කිසං තනු.

705.

චුල්ලං මත්තේත්ථියං ලෙස,
ලවා'ණ්හි කණො පුමෙ;
සමීපං නිකටා'සන්තො, පකට්ඨා'භ්‍යාස සන්තිකං.

706.

අවිදුරඤ්ච සාමන්තං, සන්තිකට්ඨ මුපන්තිකං;
සකාසං අන්තිකං ඤත්තං, දුරං තු විජ්ජකට්ඨකං.

707.

නිරන්තරං සනං සන්දං, විරළං පෙලවං තනු;
අථා යතං දීස මටො, නිත්තලං වට්ට වට්ටුලං.

708.

උච්චො තු උන්තතො තුඬිගො, උදග්ගො වෙච උච්ඡිතො;
නීචො රස්සො වාමනො ට, අජීම්භො පගුණො උජු.

709.

අළාරං වෙල්ලිතං වඬිකං, කුට්ඨං ජීම්භ කුඤ්චිතං;
ධුචො ච සස්සතො නිච්චො, සදාතන සනන්තනා.

710.

කුට්ඨොයො ත්චේ'කරුපෙන, කාලඛ්‍යාපී පකාසිතො;
ලහු සල්ලහුකං වාථ, සඬ්ඛ්‍යාතං ගණිතං මීතං.

711.

තිණ්හං තු තිඛිණං තිඛිඛං, චණ්ඩං උග්ගං ඛරං භවෙ;
ජඬිගමඤ්ච වරඤ්චෙච, තසං ඤෙය්‍යං වරාවරං.

712.

කම්පනං චලනං වාථ, අතිරිත්තො තථා'ධිකො;
ථාවරො ජඬිගමා අඤ්ඤො, ලොලං තු චඤ්චලං චලං.

713.

තරලඤ්ච පුරාණො තු, පුරාතන සනන්තනා;
වීරන්තතො ට පච්චග්ගො, නුතනො'භිතචො නචො.

714.

කුරුරං කඨිතං දල්භං, නිට්ඨුරං කක්ඛලං භවෙ;

අනිත්ථාස'න්තො පරියන්තො, පන්තො ච පච්ඡිම'න්තිමා.

715.

ඡීඝඤ්ඤං චරිමං පුඛ්ඛං, ත්ව'ග්ගං පයම මාදි සො;
පතිරූපො නුච්ඡවිකං, අඵ මොසං නිරත්ථකං.

716.

ඛාත්තං පුට [පුටං (සි.)] ඤ්ච මුදු තු, සුකුමාරඤ්ච කොමලං;
පච්චක්ඛං ඉන්ද්‍රියග්ගය්හං, අපච්චක්ඛං අනින්ද්‍රියං.

717.

ඉතරා'ඤ්ඤතරො ඵකො, අඤ්ඤො ඛහුවිධො තු ච;
නානාරූපො ච විවිධො, අඛාධං තු නිරග්ගලං.

718.

අඵඵ'කාකී ච ඵකච්චො, ඵකො ච ඵකකො සමා;
සාධාරණඤ්ච සාමඤ්ඤං, සම්ඛාධො තු ච සංකටං.

719.

වාමං කලෙචරං සඛ්ඛං; අපසඛ්ඛං තු දක්ඛිණං;
පටිකුලං ත්ව'පසඛ්ඛං, ගහනං කලිලං සමා.

720.

උච්චාවචං ඛහුහෙදං, සංකිණ්ණා' කිණ්ණ සංකුලා;
කතහත්ථො ච කුසලො, පච්චිණා'භිඤ්ඤ සික්ඛිතා.

721.

නිපුණො ච පටු ඡෙකො, වාතුරො දක්ඛ පෙසලා;
ඛාලො දත්තු ජලො මුල්ලො, මන්දො විඤ්ඤ ච ඛාලිසො.

722.

පුඤ්ඤවා සුකතී ධඤ්ඤො, මහුස්සාහො මහාධිතී;
මහාතණ්ණො මහිච්ඡො ඵ, හද්ධි හද්ධාලු ච.

723.

සුමනො හට්ඨචිත්තො ඵ, දුම්මනො විමනො පාඨ;
චදානියො චදඤ්ඤ ච, දානසොණ්ඨො ඛහුස්පදො.

724.

ඛ්ඛාතො පතීතො පඤ්ඤාතො,
භිඤ්ඤාතො පථීතො සුතො,

විස්සුතො විදිතො වෙව, පසිද්ධො පාකටො භවෙ.

725.

ඉස්සරො නායකො සාමී, පතී'සා'ධිපතී පභු;
අය්සා'ධිපා'ධිභු නොතා,
ඉඛිහො ත්ව'ච්චෙසා තථා ධනී.

726.

දානාරහො දක්ඛිණෙය්සො, සිනිද්ධො තු ව වච්ඡලො;
පරික්ඛකො කාරණිකො,
ආසත්තො තු ව තප්පරො.

727.

කාරුණිකො දයාලුපි, සුරතො උස්සුකො තු ව;
ඉට්ඨත්ථෙ උය්සුතො වාථ, දීසසුත්තො විරක්ඛියො.

728.

පරාධිතො පරායත්තො, ආයත්තො තු ව සන්තකො;
පරිග්ගහො අධිතො ව, සච්ඡන්දො තු ව සෙරිනී.

729.

අනිසම්මකාරී ජම්මො, අතිතණ්හො තු ලොලුපො;
ගිද්ධො තු ලුද්ධො ලොලො ථ,
කුණ්ඨො මන්දො ක්‍රියාසු හී.

730.

කාමයිතා තු කමිතා, කාමනො කාමී කාමුකො;
සොණ්ඨො මත්තො විධෙය්සො තු,
අස්සවො සුඛිඛවො සමා.

731.

පගඛිහො පටිභායුත්තො, හීසීලො හීරු හීරුකො;
අධිරො [අචිරො (ටී.)] කාතරො වාථ,
හීංසාසීලො ව සාතුකො.

732.

කොධනො රොසනො [දොසනො (සී.)] කොපී,
චණ්ඨො ත්වච්චන්තකොධනො;
සහනො ඛමනො ඛන්තා, තිතික්ඛවා ව ඛන්තිමා.

733.

සද්ධායුත්තො තු සද්ධාලු, ධජවා තු ධජාලු ච [ලජ්ජාලුතු ච ලජ්ජවා
(ක.)];
නිද්දාලු නිද්දාසීලො ට, හස්සරො භාසුරො භවෙ.

734.

නග්ගො දිගම්බරො'වත්ථො, සස්මරො තු ච හක්ඛකො;
ඵලමුගො තු වත්තුඤ්ච, සොතුං චා'කුසලො භවෙ.

735.

මුබරො දුම්මුබා'බද්ධ, මුබා චාජ්ජියවාදිනි;
වාචාලො බහුගාරය්හ, වචෙ වත්තා තු සො වදො.

736.

නිජො සකො අත්තනියො,
විම්භයො'විජරිය'බ්භුතො;
විහත්ථො බ්‍යාකුලො චාඨ,
ආතතාසී වධුද්‍යතො.

737.

සීසච්ඡෙජ්ජමහි වජ්ඣකො ට, නිකතො ච සයො'නුජු;
සුවකො පිසුණො කණ්ණො,
ජපො ධුත්තො තු වඤ්චකො.

738.

අනිසම්ම හි යො කිච්චං, පුරිසො වධබන්ධනාදි මාවරති;
අවිනිච්ඡිතකාරිත්තා, සොබලු වපලොති විඤ්ඤෙය්‍යා.

739.

බුද්දො කදරියො ටද්ධ, මච්ඡරී කපණො පාඨ;
අකිඤ්චනො දලිද්දො ච, දීනො නිද්ධන දුග්ගතා.

740.

අසම්භාවිතසම්පත්තං, කාකතාලිය මුච්චතෙ;
අඨ යාවනකො අත්ථී, යාවකො ච වනිබ්බකො.

741.

අණ්ඩජා පක්ඛිසජ්ජාදී, නරාදී තු ජලාබුජා;
සෙදජා කිම්බංසාදී, දෙවාදී ත්ථො' පපාතිකා.

742.

ජණ්ණුතග්ගො ජණ්ණුමත්තො, කප්පො තු කිඤ්චිද්දනකෙ;
අන්තග්ගතං භු පරියා, පන්ත මත්තොගධො'ගධා.

743.

රාධිතො සාධිතො වාච, නිප්පක්කං කුචීතං භවෙ;
ආපන්තො ත්වා'පදප්පත්තො, විචසො ත්චචසො භවෙ.

744.

නුණ්ණො නුත්තා'ත්ත, ඛිත්තා වෙ', රිතා විද්ධා ට කම්පිතො;
ධුතො ආධුත චලිතා, නිසිතං තු ච තෙජිතං.

745.

පත්තබ්බං ගම්ම මාපජ්ජං [ආසජ්ජං (ක.)], පක්කං පරිණතං සමා;
වෙධිතං තු චලයිතං, රුද්ධං සංචුත මාචුතං.

746.

පරික්ඛිත්තඤ්ච නිචුතං, විසටං විත්ථතං තතං;
ලිත්තො තු දිද්ධො ගුල්හො තු,
ගුත්තො පුට්ඨො තු පොසිතො.

747.

ලජ්ජිතො භීලිතො වාච, සනිතං ධනිතං පාථ;
සන්දානිතො සිතො බද්ධො,
කීලිතො සංයතො භවෙ.

748.

සිද්ධෙ නිප්ඵන්ත නිබ්බත්තා, දාරිතෙ භින්ත හෙදිතා;
ජන්තො තු ඡාදිතෙ වාච, විද්ධෙ ඡිද්දිත වෙධිතා.

749.

ආභටො ආභතා'නිතා,
දන්තො තු දම්තො සියා;
සන්තො තු සම්තො වෙච,
පුණ්ණො තු පුරිතො භවෙ.

750.

අපවායිතො මහිතො, පුජිතා'රහිතො'ච්චිතො;
මානිතො වා'පචිතො ච, තච්ඡිතං තුතනුකතෙ.

751.

සන්තත්තො ධුපිතො වොප,
චරිතො තු උපාසිතො;
හට්ඨං තු ගලිතං පන්තං, චුතඤ්ච ධංසිතං භවෙ.

752.

පීතො පමුදිතො හට්ඨො,
මත්තො තුට්ඨො ට කන්තිතො;
සඤ්ජන්තො ලුන දාතා ට,
පසත්ථො චණ්ණිතො ටුතො.

753.

තිත්තො'ල'ල'ද්ද කිලිත්තො'න්තා, මග්ගිතං පරියෙසිතං;
අන්වෙසිතං ගවෙසිතං, ලද්ධං තු පත්ත මුච්චතෙ.

754.

රක්ඛිතං ගොපිතං ගුත්තං, තාතං ගොපායිතා'විතා;
පාලිතං අථ ඔස්සට්ඨං, චත්තං භීතං සමුප්ප්ඤ්ඤිතං.

755.

භාසිතං ලපිතං චුත්තා, හිහිතා'ඛ්‍යාත ජප්පිතා;
උදිරිතඤ්ච කථිතං, ගදිතං භණිතො'දිතා.

756.

අචඤ්ඤාතා'වගණිතා, පරිභූතා'වමානිතා;
ජීසච්ඡිතො තු බුදිතො,
ජාතො වෙච බුභුක්ඛිතො.

757.

බුද්ධං ඤාතං පටිපන්තං, විදිතා'වගතං මතං;
ගිලිතො ඛාදිතො භුත්තො,
හක්ඛිතො'ජ්ඣොභටා'සිතා.

ඉති විසෙසායාධීනවග්ගො.

2. සංකිණ්ණවග්ග

758.

කෙඤ්ඤාං ලිඬිග මිහ ක්වාපි, පච්චයත්ථවසෙන ච;
ක්‍රියා තු කිරියං කම්මං,

අභිධානප්පදිපිකා

සන්ති තු සමථො සමො;
දමො ච දමථො දන්ති, චත්තං තු සුද්ධකම්මති;
අථො ආසඬ්භවචනං, තීසු වුත්තං පරායණං.

759.

හෙදො විදාරො ඵුට්ඨං, තප්පනං තු ච ජිණනං;
අක්කොසන මහිසඬ්භො,
හික්ඛා තු යාවනා'ත්ථනා.

760.

නින්තිමිත්තං යදිච්ඡා ටා', පුච්ඡනා නන්දනානි ච;
සභාජන මථො ඤායො,
නයො ථාති තු වුද්ධියං.

761.

කිලමථො කිලමනං, පසචො තු පසුතියං;
උක්කංසො ත්වතිසයො ට,
ජයො ච ජයනං ජිති.

762.

චසො කන්ති, ඛ්‍යධො චෙධො,
ගහො ගාහො චරො චුති;
පචා පාකො භචො හුති [හුහි (සි. අමරකොස)],
චෙදො චෙදන මිත්ථි චා.

763.

ජීරණං ජානි තාණං තු, රක්ඛණං පමිතිප්පමා;
සිලෙසො සන්ධි ච ඛයො,
ත්වපචයො රචො රණො.

764.

නිගාදො නිගදො මාදො, මදො පසිති ඛන්ධනං;
ආකරො ත්විඬ්භිතං ඉඬ්භො,
අථ'ත්ථාපගමො ඛ්‍යයො.

765.

අන්තරායො ච පච්චුහො,
විකාරො තු විකත්‍ය'පි;
පච්චිලෙසො විධුරං, උපචෙසනමාසනං.

766.

අප්ඤ්ඤාසයො අධිප්පායො, ආසයො වාභිසන්ධි ව;
භාවො ධිමුත්ති ඡන්දො ට,
දොසො ආදීනවො භවෙ.

767.

ආනිසංසො ගුණො වාට,
මජ්ඣං වෙමජ්ඣ මුච්චතෙ;
මජ්ඣන්තිකො [මජ්ඣන්තිකො (ටී. සී. පී.)] තු මජ්ඣන්තො,
වෙමත්තං තු ච නානතා.

768.

වා ජාගරො ජාගරියං [ජාගරියො (ටී.)], පවාහො තු පවත්ති ව;
ඛ්‍යාසො පපඤ්ඤො විත්ථාරො,
යාමො තු සංයමො යමො.

769.

සම්බාහනං මද්දනඤ්ච, පසරො තු විසප්පනං;
සන්ථවො තු පරිවයො,
මෙලකො සඬිග සඬිගමා.

770.

සන්තිධි සන්තිකට්ඨමිහි, විනාසො තු අදස්සනං;
ලවො හිලාවො ලවනං,
පත්ථාවො'වසරො සමා.

771.

ඕසානං පරියොසානං, උක්කංසො'තිසයො භවෙ [අවසානං සමාපනං
(?)];
සන්තිවෙසො ච සංඤ්ඤානං, අථා'බ්භන්තර මන්තරං.

772.

පාටිභීරං පාටිහෙරං, පාටිභාරිය මුච්චතෙ;
කිච්චං තු කරණියඤ්ච, සඬිබාරො වාසනා භවෙ.

773.

පවනං පව නිප්පාවා, තසරො සුත්තවෙදනං;
සඬිකමො දුග්ගසඤ්චාරො, පක්කමො තු උපක්කමො.

774.

අභිධානප්පදිපිකා

පායො නිපායො නිපයො, විවයො මග්ගනා පුමෙ;
ආලිඛිගනං පරිස්සඛිගො, සිලෙසො උපගුහනං.

775.

ආලොකනඤ්ච නිජ්ඣානං, ඉක්ඛණං දස්සනං පාඨ;
පච්චාදෙසො නිරසනං, පච්චක්ඛානං නිරාකති.

776.

විපල්ලාසො'ඤ්ඤාභාවො, ඛාත්තයො විපරියයො;
විපරියාසො'තික්කමො, ත්ව'තිපාතො උපච්චයො.

ඉති සංකිණ්ණවග්ගො.

3. අනෙකත්ථවග්ග

777.

අනෙකත්ථෙ පචක්ඛාමි, ගාථා'ද්ධපාදතො කමා;
එත්ථ ලිඛිගවිසෙසත්ථ, මෙකස්ස පුනරුත්තතා.

778.

සමයො සමවායෙ ච, සමුභෙ කාරණෙ ඛණෙ;
පටිච්චෙධෙ සියා කාලෙ, පභාතෙ ලාභ දිට්ඨිසු.

779.

චණ්ණො සණ්ඨාන රූපෙසු, ජාති,ච්ඡවිසු කාරණෙ;
පමාණෙ ච පසංසායං, අක්ඛරෙ ච යසෙ ගුණෙ.

780.

උද්දෙසෙ පාතිමොක්ඛස්ස, පණ්ණත්තිය මුපොසථො;
උපවාසෙ ච අට්ඨඛිගෙ, උපොසථදිනෙ සියා.

781.

රථඛිගෙ ලක්ඛණෙ ධම්මො, රචක්කෙ'ස්ථිරියාපථෙ;
චක්කං සම්පත්තියං චක්ක, රතනෙ මණ්ඩලෙ බලෙ.

782.

කුලාලභණ්ඨෙ ආණාය, මායුධෙ දාන රාසිසු;

783.

දානස්මිං බුභ්මචරිය, මජ්ජිමඤ්ඤාසු සාසනෙ;
මෙච්චනාරතියං වෙය්‍යා, චච්චෙ සදාරකුට්ඨියං;

784.

ධම්මො සභාවෙ පරියත්තිපඤ්ඤා,
ඤායෙසු සච්චජ්ජකතීසු පුඤ්ඤා;
ඤෙයො ගුණා'වාර සමාධිසුපි,
නිස්සත්තතා'පත්තිසු කාරණාදො.

785.

අත්ථො පයොජනෙ සද්දො, හිධෙයො වුද්ධියං ධනෙ;
වත්ථුම්භි කාරණෙ නාසෙ, හිතෙ පච්ඡිමපබ්බතෙ.

786.

යෙභුයාතා'ඛ්‍යාමීස්සෙසු, විසංයොගෙ ව කෙවලං;
දළ්භත්ථෙ'නතිරෙකෙ වා, නවසෙසම්භි තං තිසු.

787.

ගුණො පටල රාසීසු, ආනිසංසෙ ව බන්ධනෙ;
අප්පධානෙ ව සීලාදො, සුක්කාදිම්භි ජියාය ව.

788.

රුක්ඛාදො විජ්ජමානෙ වා, රහන්තෙ බන්ධපඤ්චකෙ;
භුතො සත්ත මහාභුතා, මනුස්සෙසු න නාරියං.

789.

වාච්චලීචිගො අතීතස්මිං, ජාතෙ පත්තෙ සමෙ මනො;

790.

සුන්දරෙ දළ්භිකම්මෙ වා, යාවනෙ සම්පට්චිජනෙ;
සජ්ජනෙ සම්පහංසායං, සාධිවා'හිධෙයාලීචිගිකං.

791.

අත්තො නිත්ථි සම්පෙ වා, වසානෙ පදපුරණෙ;
දෙභාවයවෙ කොට්ඨාසෙ, නාස සීමාසු ලාමකෙ.

792.

නිකායෙ සන්ධි සාමඤ්ඤා, ප්පසුතීසු කුලෙ භවෙ;
විසෙසෙ සුමනායඤ්ච, ජාති සච්චතලක්ඛණෙ.

793.

භවභෙදෙ පතිට්ඨායං, නිට්ඨා'ජ්ඣාසයඤ්චද්ධිසු;

794.

එලෙ විපස්සනා දිබ්බ, චක්ඛු සබ්බඤ්ඤතාසු ව;
පච්චවෙක්ඛණඤාණමහී, මග්ගෙ ව ඤාණදස්සනං.

795.

කම්මාරුද්ධන අභිගාර, කපල්ල දීපිකාසු ව;
සුවණ්ණකාරමුසායං, උක්කා වෙගෙ ව වායුනො.

796.

කෙසොභාරණ, ජීවිත, චුත්තිසු වපනෙ ව වාපසමකරණෙ;
කථනෙ පමුත්තභාව, ජ්ඣෙකුනාදො [ජ්ඣෙකුසනාදො (සී.)] චුත්ත මපි
තීසු.

797.

ගමනෙ විස්සුතෙ වා'ව, ධාරිතො'පචිතෙසු ව;
අනුයොගෙ කිලින්තෙ ව, සුතො' භිධෙයාලිඨිගිකො.

798.

සොතවිඤ්ඤෙයා සත්ථෙසු, සුතං පුත්තෙ සුතො සියා;

799.

කප්පො කාලෙ යුගෙ ලෙසෙ, පඤ්ඤත්ති පරමායුසු;
සදිසෙ තීසු සමණ, වොභාර කප්පඤ්ඤසු;
සමන්තත්ථෙ'න්තරකප්පා, දිකෙ තක්කෙ විධිමහී ව.

800.

නිබ්බාන මග්ග විරති, සපථෙ සච්චභාසිතෙ;
තච්ඡෙ වා'රියසච්චමහී, දිට්ඨියං සච්ච මීරිතං.

801.

සඤ්ජාතිදෙසෙ හෙතුමහී, වාසට්ඨානා'කරෙසු ව;
සමොසරණට්ඨානෙ වා, යතනං පදපුරණෙ.

802.

අන්තරං මජ්ඣ වත්ථ'ඤ්ඤ, බණො'කාසො'ධි හෙතුසු;
බ්‍යවධානෙ විනට්ඨෙ ව, හෙදෙ ඡ්ද්දෙ මනසා'පි.

803.

ආරොග්‍ය කුසලං ඉට්ඨ, විපාකෙ කුසලො තථා;

අභිධානපදපිකා

අනවජ්ජමිහි ඡෙකෙ ව, කථිතො වාවචලිච්චිකො.

804.

ද්‍රවා'වාරෙසු වීරියෙ, මධුරාදීසු පාරදෙ;
සිච්චාරාදො ධාතුහෙදෙ, කිච්චෙ සම්පත්තියං රසො.

805.

බොධි සබ්බඤ්ඤාඤ්ඤාණෙ, රියමග්ගෙ ච නාරියං;
පඤ්ඤත්තියං පුමෙ' ස්සත්ථ, රුක්ඛමිහි පුරිසිත්ථියං.

806.

සෙවිතො යෙන යො නිච්චං, තත්ථාපි විසයො සියා;
රූපාදිකෙ ජනපදෙ, තථා දෙසෙ ච ගොචරෙ.

807.

භාවො පදත්ථෙ සත්තාය, මධිජ්ජාය ක්‍රියාසු ව;
සභාවස්මිඤ්ච ලීලායං, පුරිසි'ත්ථිත්ථියෙසු ව.

808.

සො ඛන්ධවෙ'ත්තනි ච සං, සො ධනස්මි මනිත්ථියං;
සා පුමෙ සුනබ්බෙ වුත්තො, ත්තනියෙ සො තිලිච්චිකො.

809.

සුවණ්ණං කනකෙ වුත්තං, සුවණ්ණො ගරුලෙ තථා;
පඤ්චධරණමත්තෙ ව, ඡවි සම්පත්තියමපි ව.

810.

චරො දෙවාදිකා [දෙවාදිතො (සි.)] ඉට්ඨෙ, ජාමාතරි පතිමිහි ව,
උත්තමෙ වාවචලිච්චිගො සො, වරං මන්දජ්ජියෙ ඛායං.

811.

මකුලෙ ධනරාසිමිහි, සියා කොස මනිත්ථියං;
නෙත්තිංසාදි පිධානෙ ව, ධනුපඤ්චසතෙපි ව.

812.

පිනාමහෙ ජිනෙ සෙට්ඨෙ, බ්‍රාහ්මණෙ ච පිතුස්චපි;
බ්‍රහ්මා වුත්තො තථා බ්‍රහ්මං, වෙදෙ තපසි වුච්චතෙ.

813.

හත්ථිනං මජ්ඣබන්ධෙ ව, පකොට්ඨෙ කච්ඡබන්ධනෙ;

අභිධානප්පදිපිකා

මෙබලායං මතා කච්ඡා, කච්ඡො චූත්තො ලතාය ව.

814.

තට්ඨෙව බාහුමුලමිහි, අනුපමිහි තිණෙපි ව;

815.

පමාණං හෙතු සත්ථෙසු, මානෙ ව සච්චවාදිනි;
පමාතරි ව නිච්චමිහි, මරියාදාය මුච්චතෙ.

816.

සත්තං දබ්බ'ත්තභාවෙසු, පාණෙසු ව බලෙ, සියා [බලෙ සක්කා (ටී.)];
සත්තායඤ්ච, ජනෙසත්තො, ආසත්තෙ සො තිලිච්චිකො.

817.

සෙමිභාදො රසරත්තාදො, මහාභූතෙ පභාදිකෙ;
ධාතු ද්විස්ච'ට්ඨිච්චක්ඛා'දි, භ්වා'දිසු ගෙරිකාදිසු.

818.

අමච්චාදො සභාවෙ ව, යොනියං පකතී'රතා;
සත්වාදිසාමා'වත්ථායං, පච්චයා පයමෙපි ව.

819.

පදං යානෙ පරිත්තාණෙ, නිබ්බානමිහි ව කාරණෙ;
සද්දෙ වත්ථුමිහි කොට්ඨාසෙ, පාදෙ තල්ලඤ්ඡතෙ මතං.

820.

ලොහමුග්ගර මෙසෙසු, සනො, තාලාදිකෙ සනං,;
නිරන්තරෙ ව කඨිනෙ, වාච්චලිච්චික මුච්චතෙ.

821.

බුද්දා ව මක්ඛිකාහෙදෙ, මධුමිහි බුද්ද, මජ්ජකෙ;
අධමෙ කපණෙ වාපි, බහුමිහි වතුසු ත්තිසු.

822.

තක්කෙ මරණලිච්චිගෙ ව, අරිට්ඨං අසුහෙ සුහෙ,;
අරිට්ඨො ආසවෙ කාකෙ, නිමිබ්බෙ ව ඵෙතිලද්දුමෙ.

823.

මානභණ්ඨෙව පලසතෙ, සදිසත්තෙ තුලා තථා;
ගෙහානං දාරුබන්ධත්ථ, පිට්ඨිකායඤ්ච දිස්සති.

824.

මිත්තකාරෙ ලඤ්ජදානෙ, බලෙ රාසි විපත්තිසු [බලරාසි විපත්තිසු (ක.)];
යුද්ධෙ වෙව පටිඤ්ඤායං, සචිගරො සම්පකාසිතො.

825.

බන්ධෙ භවෙ නිමිත්තමහි, රූපං වණ්ණෙ ච පච්චයෙ;
සභාව සද්ද සණ්ඨාන, රූපජ්ඣාන වජුසු ව.

826.

වත්ථු කිලෙස කාමෙසු, ඉච්ඡායං මදනෙ රතෙ;
කාමො, කාමං නිකාමෙ, වා, නුඤ්ඤායං කාම මඛ්ඛයං.

827.

පොක්ඛරං පදුමෙ දෙහෙ, වජ්ජහණ්ඩමුඛෙපි ව;
සුන්දරත්තෙ ච සලිලෙ, මාතච්ඡකරකොට්ඨයං.

828.

රාසිනිච්චල මායාසු, දම්භා'සච්චෙස්ච'යොසනෙ;
ගිරිසිඬගමහි සිරඬගෙ, යන්තෙ කුට මනිත්ථීයං.

829.

වුද්ධියං ජනනෙ කාම, ධාත්වාදීමහි ච පත්තියං;
සත්තායඤ්ඤෙව සංසාරෙ, භවො සස්සතදිට්ඨියං.

830.

පටිචාකොයා'ත්තරාසඬගෙ, සු'ත්තරං උත්තරො තිසු;
සෙට්ඨෙ දිසාදිහෙදෙ ව, පරස්මි මුපරි'රිතො.

831.

නොක්ඛම්මං පඨමජ්ඣානෙ, පඬ්ඛජ්ජායං විමුත්තියං;
විපස්සනාය නිස්සෙස, කුසලමහි ච දිස්සති.

832.

සඬ්ඛාරො සඬ්ඛනෙ පුඤ්ඤා, හිසඬ්ඛාරාදිකෙපි ව;
පයොගෙ කායසඬ්ඛාරා, ද්‍යා'හිසඬ්ඛරණෙසු ව.

833.

ආරම්මණෙ ච සංසට්ඨෙ, වොකිණ්ණෙ නිස්සයෙ තථා;
තඬ්ඛාවෙ වාප්‍යහිට්ඨියා, ලිඬ්ඛගො සභගතො භවෙ.

834.

තීසු ජන්තං පතිරූපෙ, ඡාදිතෙ ච නිගුහිතෙ;
නිවාසන පාරුපතෙ, රහො පඤ්ඤත්තියං පුමෙ.

835.

බුද්ධසමන්තවක්ඛුසු, චක්ඛු පඤ්ඤාය මීරිතං;
ධම්මචක්ඛුමහි ච මංස, දිබ්බචක්ඛුද්වයෙසු ච.

836.

වාච්චලීඨිගො අභික්කන්තො, සුන්දරමහි අභික්කමෙ;
අභිරූපෙ බයෙ චුත්තො, තපෙච'බ්හනුමොදතෙ.

837.

කාරණෙ දෙසනායඤ්ච, වාරෙ වෙච්චනෙපි ච;
පාකාරස්මිං [පකාරස්මිං (ක.)] අචසරෙ, පරියායො කථීයති.

838.

විඤ්ඤාණෙ විත්තකම්මෙ ච, විචිත්තෙ විත්ත මුච්චතෙ;
පඤ්ඤත්ති විත්තමාසෙසු, විත්තො, තාරන්තරෙ ථීයං.

839.

සාමං වෙදන්තරෙ සාන්ත්වෙ, තං පීතෙ සාමලෙ තීසු;
සයමත්ථෙ ඛායං සාමං, සාමා ච සාරිවායපි.

840.

පුමෙ ආචරියාදිමහි, ගරු [ගුරු (ක. ථී.)] මාතාපිතුස්චපි;
ගරු තීසු මහන්තෙ ච, දුජ්ජරා'ලහුකෙසු ච.

841.

අච්චිතෙ විජ්ජමානෙ ච, පසත්ථෙ සච්ච සාධුසු;
බිත්තෙ ච සමිතෙ වෙච, සන්තොහිධෙයාලීඨිගිකොති.

ඉති ගාථාඅනෙකත්ථවග්ගො.

842.

දෙවො විසුද්ධිදෙවා'දො, මෙස මච්චු නහෙසු ච;
අථොපි තරුණෙ සත්තෙ, වොරෙපි මාණවො භවෙ.

843.

ආදි කොට්ඨාස කොටීසු, පුරතො'ග්ගංවරෙ තීසු;

පච්චතීකො'ත්තමෙස්ව'ඤ්ඤෙ, පච්ඡාභාගෙ පරො තිසු.

844.

යොනි කාම සිරි'ස්සරෙ, ධම්මු'යාම යසෙ භගං;
උළාරො තීසු විපුලෙ, සෙට්ඨෙ ව මධුරෙ සියා.

845.

සම්පන්නො තීසු සම්පුණ්ණෙ, මධුරෙ ව සමච්ඡිනි;
සඬ්ඛා තු ඤාණෙ කොට්ඨාස, පඤ්ඤත්ති ගණනෙසු ව.

846.

යානං ඉස්සරියො'කාස, හෙතුසු ධීතියම්පි ව;
අථො මානෙ පකාරෙව, කොට්ඨාසෙව විධො ද්විසු.

847.

පඤ්ඤා'පවාස ඛන්තීසු, දමො ඉන්ද්‍රියසංවරෙ;
ඤාණෙ ව සොමනස්සෙව, වෙදො ඡන්දසි චො'ච්චතෙ.

848.

ඛන්ධකොට්ඨාස, පස්සාව, මග්ග, හෙතුසු යොනි සා [යොනි සො
(3.)];
කාලෙ තු කුලෙ සීමායං, වෙලා රාසිම්භි භාසිතා.

849.

චොභාරො සද්ද පණ්ණත්ති, චණ්ඡ්ඡා චෙතනාසු ව;
නාගො තු'රග භත්ථීසු, නාගරුක්ඛෙ තපු'ත්තමෙ.

850.

සෙට්ඨා'සභාය සඬ්ඛා'ඤ්ඤ,
තුලොස්චෙ'කොතිලීච්ඡිකො;
රාගෙ තු මානසො විත්තා, රහත්තෙසු ව මානසං.

851.

මූලං හෙ සන්තිකෙ මූල, මූලෙ හෙතුම්භි පාහතෙ;
රුපාදායං'ස පකණ්ඨෙසු, ඛන්ධො රාසි ගුණෙසු ව.

852.

ආරම්භො වීරියෙ කම්මෙ, ආදිකම්මෙ විකොපනෙ;
අථො හදයවත්ථුම්භි, විත්තෙ ව හදයං උරෙ.

853.

පච්ඡානාපා'නුබන්ධෙසු, රාගාදො'නුසයො භවෙ;
මාතඨගමුද්ධපිණ්ණෙව තු, සටෙ කුම්භො දසම්බණ.

854.

පරිචාරො පරිජනෙ, බග්ගකොසෙ පරිච්ඡදෙ;
ආලම්බරො තු සාරම්භෙ, හෙරිහෙදෙ ච දිස්සති.

855.

බණො කාලවිසෙසෙ ච, නිබ්බාපාරට්ඨිතිමිහි ච;
කුලෙ ත්ව'භිජනො චුත්තො, උජ්ජත්තිභූමියමිපි ච.

856.

ආභාරො කබලිකාරා, භාරාදීසු ච කාරණෙ;
විස්සාසෙ යාවනායඤ්ච, පෙමෙ ච පණයො මනො.

857.

ණාදො සද්ධා, වීචරාදි, හෙත්වා'ධාරෙසු පච්චයො;
කීළා දිබ්බවිහාරාදො, විහාරො සුගතාලයෙ.

858.

සමත්ථනෙ මනො විත්තෙ, කග්ගතායං සමාධි ච;
යොගො සඨගති [සඨගෙ ච (ටී.)] කාමාදො,
කුමාරො'පායෙසු යුත්තියං.

859.

හොගො සජ්ජචණ'ඨගෙසු, කොට්ඨ්ථෙ භුඤ්ජනෙ ධනෙ;
භූමිභාගෙ කිලෙසෙ ච, මලෙ චා'ඨගණ මුච්චනෙ.

860.

ධනාදිදජ්ජෙ පඤ්ඤාය, අභිමානො මනො ථ ච;
අපදෙසො නිමිත්තෙ ච, ඡලෙ ච කථනෙ මනො.

861.

විත්තෙ කායෙ සභාවෙ ච, සො අත්තා පරම'ත්තති;
අථ ගුම්භො ච ථම්බස්මිං [ථම්බස්මිං (ටී.)], සමුහෙ බලසජ්ජනෙ.

862.

අත්තොසරෙ කුසුලෙ ච, කොට්ඨො ත්තොකුච්ඡියං පාඨ;
සොපානඨගමිහි උණ්ඨිසො, මකුටෙ සිසවෙයනෙ.

863.

නියාසාසෙ සෙබරෙ ද්වාරෙ, නියසුභො නාගදන්තකෙ;
අපො සිබණ්චෙ තුණ්භරෙ, කලාපො නිකරෙ මනො.

864.

චූළා සංයතකෙසෙසු, මකුටෙ මොළී ච ද්විසු;
සඬ්ඛො ත්ව'නිත්ථියං කමබු, නලාට'ට්ඨිසු [ලලාට්ට්ඨිසු (සි.)]
ගොජ්ඵකෙ.

865.

පක්ඛො කාලෙ බලෙ සාධො, සඬි වාපෙසු පඬිගුලෙ;
දෙසෙ'ණ්ණචෙ පුමෙ සින්ඬු, සරිතායං ස නාරියං.

866.

ගජෙ කරණු පුරිසෙ, සො හත්ථිනිය මිත්ථියං;
රතනෙ වජ්ඣො නිත්ථි, මණ්චෙධි'න්දහෙනිසු.

867.

විසාණං තීසු මාතඬිග, දන්තෙ ච පසුසිඬිගකෙ;
කොටියං තු මනො කොණො, තථා වාදිත්තවාදනො.

868.

වණ්ඪප්පෙ ච නගරෙ, වෙදෙ ච නිගමො ට ච;
විවාදාදො' ධිකරණං, සියා'ධාරෙ ච කාරණො.

869.

පසුමිහි වසුධායඤ්ච, වාචාදො ගො පුමිත්ථියං;
හරිතෙ තු සුවණ්ණෙ ච, වාසුදෙචෙ හරී'රිතො.

870.

ආයත්තෙ පරිවාරෙ ච, හරියායං පරිග්ගහො;
උත්තංසො ත්ව' වතංසො ච, කණ්ණපුරෙ ච සෙබරෙ.

871.

විජ්ජුයං වජ්ඣරෙ වෙවා, සනි'ත්ථිපුරිසෙ පාඨ;
කොණෙ සඬ්ඛාචිසෙසස්මිං, උත්තංසෙ කොටි නාරියං.

872.

චූළා ජාලා පධාන'ග්ග, මොරචූළාසු සා සිඛා;
සජ්ජදායා මාසී'ත්ථි, ඉට්ඨස්සා'සිසනායපි.

873.

වසා විලීන තෙලස්මිං, වසගා වඤ්ඤාභවිසු;
අභිලාසෙ තු කිරණෙ, අභිසඬගෙ රුචි'ත්ථියං.

874.

සඤ්ඤා සඤ්ඡානනෙ නාමෙ, චෙතනායඤ්ච දිස්සති;
අංසෙ සිජ්පෙ කලා කාලෙ, භාගෙ චන්දස්ස සොළසෙ.

875.

බීජකොසෙ සරකුටෙ, කණ්ණභුසාය කණ්ණිකා;
ආගාමිකාලෙ දීසත්තෙ, පභාවෙ ච මතා'යති.

876.

උණ්ණා මෙසාදිලොමෙ, ච, භූමජ්ඣෙ රොමධාතුයං;
චාරුණි ත්ථිත්ථියං චුත්තා, නට්ටකී මදිරාදිසු.

877.

ක්‍රියවිත්තෙ ච කරණෙ, කිරියං කම්මනි ක්‍රියා;
සුනිසායං තු කඤ්ඤාය, ඡායාය ච වඩු මතා.

878.

පමාණ'ස්සරියෙ මත්තා, අක්ඛරාවයචෙ'ජ්ජකෙ;
සුත්තං පාවචනෙ රිටියෙ [සිද්ධෙ (ටී.)], තත්තෙ තං සුපිතෙ තිසු.

879.

රාජලිඬගො'සභඬගෙසු, රුක්ඛෙ ච කකුදො [කකුධො (ටී. සී.)] ප්‍යථ;
නිමිත්ත'ක්ඛර සුපෙසු, ඛ්‍යඤ්ඡනං විභනෙ පදෙ.

880.

චොභාතෙ ජෙතු මිච්ඡායං, කිලාදො චාපි දෙවනං;
භරියායං තු කෙදාතෙ, සරිතෙ ඛෙත්ත මිරිතං.

881.

සුස්සසායඤ්ච විඤ්ඤායාං, ඉස්සාභායාසෙ ප්‍රා'පාසනං;
සුලං තු නිත්ථියං හෙති, හෙදෙ සංකු රුජාසු ච.

882.

තත්ති විණාගුණෙ, තත්තං, මුඛ්‍යසිද්ධන්ත තත්තුසු;
රථාදායඬගෙ තු ච යුගො, කජ්ජමිහි යුගලෙ යුගං.

883.

ඉත්ථිපුජ්චෙච ච රෙණුමිහි, රජො පකතිජෙ ගුණෙ;
නායාසජ්ජණෙ තු දානමිහි, නියායාතන මුදිරිතං.

884.

ගරු'පායා'වතාරෙසු, තිත්ථං පුතමිබු දිට්ඨිසු;
පණ්ඩකෙ ජොති නක්ඛත්ත, රංසිස්ව'ග්ගිමිහි ජොති සො.

885.

කණ්ඩො නිත්ථි සරෙ දණ්ඩෙ, වග්ගෙ වාවසරෙ පාඨ;
උද්ධංඛාහුද්වයමානෙ [ඛාහුද්වයුමිමානෙ (සි. ක.)], සුරත්තෙපි ච
පොරිසං.

886.

උට්ඨානං පොරිසෙ'හාසු, නිසිත්තාදුයු'ග්ගමෙ පාඨ;
අනිස්සයමහිභාගෙ, ත්වි'රිණං උපසරෙ සියා.

887.

ආරාධනං සාධනෙ ච, පත්තියං පරිතොසනෙ;
පධානෙ තු ච සානුමිහි, විසාණෙ සිඛිග මුච්චතෙ.

888.

දිට්ඨා'දිමග්ගෙ ඤාණ'කඛි, ක්ඛණ උද්ධිසු දස්සනං;
හෙමෙ පඤ්චසුවණ්ණෙ ච, නික්ඛො නිත්ථි පසාධනෙ.

889.

තිථිහෙදෙ ච සාඛාදි, එළමිහි පබ්බ මුච්චතෙ;
නාගලොකෙ තු පාතාලං, හාසිතං බලවාමුඛෙ.

890.

කාමජෙ කොපජෙ දොසෙ, බ්‍යසනඤ්ච විපත්තියං;
අථො'පකරණෙ සිද්ධි, කාරකෙසු ච සාධනං.

891.

තීස්විරිතො [තීස්විතො (ටී.)] දානසීලෙ, වදඤ්ඤා වග්ගුවාදිනි;
පුරක්ඛතො හිසිත්තෙ ච, පුජිතෙ පුරතොකතෙ.

892.

මන්දො භාග්‍යවිහිතෙ වා, ජ්ජකෙ මුල්භා'පඬුස්වපි;
චුද්ධිසුත්තෙ සමුත්තද්ධෙ, උජ්ජන්තෙ උස්සිතං භවෙ.

893.

රථඛිගෙ'ක්කො සුවණ්ණස්මිං, පාසකෙ, අක්ඛ මිත්ථියෙ;
සස්සතෙ ච ධුවො තීසු, ධුවං තක්කෙ ච නිච්ඡතෙ.

894.

හරෙ සිවො, සිවං හද්ද, මොක්ඛෙසු, ජම්බුකෙ සිවා;
සෙනායං සත්තියඤ්චෙව, ථුලත්තෙ ච බලං හවෙ.

895.

සඛිඛ්‍යා නරකහෙදෙසු, පදුමං වාරිපෙ පාඨ;
දෙවහෙදෙ වසු පුමෙ, පණ්ඩකං රතනෙ ධනෙ.

896.

නිබ්බානං අත්ථගමනෙ, අපචග්ගෙ සියා ථ ච;
සෙනම්බුපෙ පුණ්ඩරීකං, ඛාග්ගෙ රුක්ඛන්තරෙ පුමෙ.

897.

උපහාරෙ බලී පුමෙ, කරස්මිංවා'සුරන්තරෙ;
සුක්කං තු සම්භවෙ, සුක්කො, ධවලෙ, කුසලෙ තිසු.

898.

දායො දානෙ විහත්තබ්බ, ධනෙ ච පිතුනං වනෙ [ධනෙ (ටී.)];
පභුත්තා'යත්තතා'යත්තා', හිලාසෙසු වසො හවෙ.

899.

පරිභාසන මක්කොසෙ, නියමෙ භාසනෙ ථ ච,
ධනම්හි සෙලනං යොධ, සිහනාදම්හි දිස්සති.

900.

පභවො ජාතිහෙතුම්හි, ධානෙ වාද්‍යුපලද්ධියං;
අථො'තු නාරිපුප්පස්මිං, හෙමන්තාදිම්හි ච ද්විසු.

901.

කරණං සාධකතමෙ, ක්‍රියා ගත්තෙසු ඉන්ථියෙ;
තාතො [තාලො (සී.)] තු කුඤ්චිකායඤ්ච, තූරියඛිගෙ දුමන්තරෙ.

902.

පුප්ඵෙ ඵලෙ ච පසවො, උප්පාදෙ ගබ්භමොචනෙ;
ගායනෙ ගායකෙ අස්සෙ, ගන්ධබ්බො දෙවතාන්තරෙ.

903.

විනා පුප්ඵං ඵලග්ගාහි, රුක්ඛෙ වනප්පති;
ආහතෙ හෙමරජතෙ, රුපියං රජතෙපි ව.

904.

බගාදිබන්ධනෙ පාසො, කෙසපුබ්බො වයෙ ප්‍යථ;
තාරා'ක්ඛිමජ්ඣෙ නක්ඛන්තෙ, තාරො උච්චතරස්සරෙ.

905.

පත්තෙ ව ලොහහෙදස්මිං, කංසො චතුකභාපණෙ;
මජ්ඣමො දෙහමජ්ඣස්මිං, මජ්ඣහවෙ ව සො තිසු.

906.

ආවෙසනංභූතාවෙසෙ, සිප්පසාලා සරෙසු ව;
සොහා සම්පත්තිසු සිරි, ලක්ඛිත්ථි දෙවතාය ව.

907.

කුමාරො යුවරාජෙ ව, බන්දෙ චුත්තො සුසුම්භි ව;
අපා'නිත්ථි පවාලො ව, මණිහෙදෙ තපා'ඨිකුරෙ.

908.

පණො වෙතන මූලෙසු, වොහාරෙ ව ධනෙ මනො;
පටිග්ගහො තු ගහණෙ, කථිතො භාජනන්තරෙ.

909.

අසුහෙ ව සුහෙ කම්මෙ, භාග්‍යං චුත්තං ද්වයෙ ප්‍යථ;
පිප්ඵලං තරුහෙදෙ ව, වත්ථච්ඡෙදනසත්ථකෙ.

910.

අපවග්ගො පරිච්චාගා', වසානෙසු විමුත්තියං;
ලිඨිගං තු අඨිගජාතස්මිං, පුමත්තාදිම්භි ලක්ඛණෙ.

911.

වාගෙ සභාවෙ නිම්මානෙ, සග්ගො ජ්ඣායෙ දිවෙප්‍යථ;
රොහිතො ලොහිතෙ මච්ඡ, හෙදෙ වෙච මීගන්තරෙ.

912.

නිට්ඨා නිප්ඵත්තියං වෙචා, වසානම්භි අදස්සනෙ;
කණ්ටකො තු සපත්තස්මිං, රුක්ඛඨිගෙ ලොමභංසනෙ.

913.

මුඛොසා'පායෙසු වදනො, ආදිස්මිං මුඛ මීරිතං;
දඛිඛං හඛිඛෙ ගුණාධාරෙ, විත්තෙ ච බුධ ආරුසු.

914.

මානං පමාණෙ පත්ථාදො, මානො චුත්තො විධාය ච;
අපො පරිස්සමෙ චුත්තො, වායාමො වීරියෙපි ච.

915.

සරොරුහෙ සතපත්තං, සතපත්තො ඛගන්තරෙ;
ඡිද්දෙ තු ඡිද්දවන්තෙ ච, සුසිරං තූරියන්තරෙ.

916.

එකස්මිං සදිසෙ සන්තෙ, සමානං වාවචලිඬිගිකං;
අපො ගාරච භීතීසු, සංවෙගෙ සම්භමො මනො.

917.

ජුණ්භා වන්දප්පභායඤ්ච, තදුපෙනනිසාය ච;
විමානං දෙවතාවාසෙ, සත්තභූමිසරම්භි ච.

918.

මාසෙ ඡෙට්ඨො, තිචුද්ධා'ති, ප්පසත්ථෙසු ච තීසු සො;
ධම්මෙ ච මඬිගලෙ සෙයොසා, සො පසත්ථතරෙ තිසු.

919.

ආදිච්චාදිම්භි ගහණො, නිබන්ධෙ ච සරෙ ගහො;
කාවො තු මත්තිකාහෙදෙ, සික්කායං නයනාමයෙ.

920.

තීසු ගාමණි සෙට්ඨස්මිං, අධිපෙ ගාමඡෙට්ඨකෙ;
ඛිම්ඛං තු පටිඛිම්ඛෙ ච, මණ්ඩලෙ ඛිම්ඛිකාථලෙ.

921.

භාජනාදි පරික්ඛාරෙ, හණ්ඩං මුලධනෙපි ච;
මග්ගො ත්වරියමග්ගෙ ච, සම්මාදිට්ඨාදිකෙ, පථෙ.

922.

සමා වස්සෙ, සමො ඛෙද, සන්තීසු, සො නිහෙ තිසු;
වාපෙත්ථිස්සාස, මුසුනො, ඉස්සාසො ඛෙපකම්භි ච.

923.

බාලො තීස්වා'දිවයසා, සමච්චිනි අපණ්ඨිතෙ;
රත්තං තු සොණිතෙ, තම්බා, නුරත්ත, රඤ්ජිතෙ තිසු.

924.

තචෙ කායෙ ච තන්චිත්ථී, තීස්ව'ජ්ජෙ විරලෙ කිසෙ;
උතුහෙදෙ තු සීසිරො, හිමෙ සො සිතලෙ තිසු.

925.

සක්ඛරා ගුලහෙදෙ ච, කථලෙපි ච දිස්සති;
අනුග්ගහෙ තු සච්චෙපෙ, ගහණෙ සච්චහො මතො.

926.

දක්ඛෙ ච තිබ්බිණෙ බ්බත්තෙ, රොගමුත්තෙ පචුත්තිසු;
රාජා තු බත්තියෙ චුත්තො, නරනාථෙ පභුම්හි ච.

927.

බලඤ්ච ධඤ්ඤකරණෙ, කක්කෙ නීචෙ බලො භචෙ;
අචු'ජ්ජාදෙ සමුදයො, සමුහෙ පච්චයෙපි ච.

928.

බුභ්මචාරී ගහට්ඨාදො, අස්සමො ච තපොචනෙ;
භයච්චකරෙ තු කඨිනෙ, කුරුරො තීසු නිද්දයෙ.

929.

කනිට්ඨො කනියො තීසු, අත්තාජ්ජෙ'නියුචෙ ප්‍යථ;
සීසම්හි ලහු තං, ඉට්ඨ, නිස්සාරා'ගරුසුත්තිසු.

930.

අධරො තීස්වධො හීනෙ, පුමෙ දන්තච්ඡදෙ ප්‍යථ;
සුස්සුසා සොතු මිච්ඡාය, සා පාරිචරියාය ච.

931.

භත්ථො පාණිම්හි රතනෙ, ගණෙ සොණ්ඨාය භන්තරෙ;
ආචාටෙ උදපානෙ ච, කුපො කුම්හෙ ච දිස්සති.

932.

ආදො පධානෙ පඨමං, පමුබඤ්ච තිලිච්චිකං;
චජ්ජහෙදෙ ච චිත තං, තං චිත්ථාරෙ තිලිච්චිකං.

933.

සාරො බලෙ ටීරංසෙ ව, උත්තමෙ සො තිලිඬිගිකො;
භාරො තු ඛන්ධභාරාදො, ද්විසභස්සපලෙපි ව.

934.

මන්දිරෙ රොගභෙදෙ ව, බයො අපචයම්භි ව;
වාලො තු සාපදෙ සප්පෙ, කුරුරෙ සො තිලිඬිගිකො.

935.

සාලො සප්පද්දුමෙ රුක්ඛෙ, සාලාගෙභෙ ව දිස්සති;
සොතෙ තු සචනං චුත්තං, යජනෙ සුතියම්පි ව.

936.

තීසු පතො පරෙතො ව, මතෙ ව පෙතයොනිජෙ;
බ්‍යාතෙ තු හට්ඨෙ විඤ්ඤාතෙ, පතීතං වාවචලිඬිගිකං.

937.

අධිජ්ජායෙ ව ආධාරෙ, ආසයො කථිතො ථ ව;
පත්තං පක්ඛෙ දලෙ, පත්තො, භාජනෙ සො ගතෙ තීසු.

938.

කුසලෙ සුකතං, සුට්ඨු, කතෙ ව සුකතො තීසු;
තපස්සී ත්ව'නුකම්පායා, රභෙ චුත්තො තපොධතෙ.

939.

තීසු සුරාදිලොලස්මිං, සොණ්ඨො භත්ථිකරෙ ද්විසු;
අස්සාදනෙ තු රසනං, ජිව්භායඤ්ච ධනිම්භි ව.

940.

පණිතො තීසු මධුරෙ, උත්තමෙ විහිතෙ පාඨ;
අඤ්ජසෙ විසිබායඤ්ච, පත්තියං වීථී නාරියං.

941.

පාපස්මිං ගගනෙ දුක්ඛෙ, බ්‍යාසනෙ වා'ස මුච්චතෙ;
සමුභෙ පටලං නෙත්ත, රොගෙ චුත්තං ඡදිම්භි ව.

942.

සන්ධි සඬ්ඝට්ඨනෙ චුත්තො, සන්ධි'ත්ථි පටිසන්ධියං;
සත්තන්තං පුරණෙ සෙට්ඨෙ, තිසන්තෙ සත්තමො තීසු.

943.

ඔජා තු යාපනායඤ්ච, ඔජො දිත්ති බලෙසු ව;
අථො නිසාමනං වුත්තං, දස්සනෙ සවනෙපි ව.

944.

ගබ්භො කුච්ඡට්ඨසත්තෙ ව, කුච්ඡ ඔවරකෙසු ව;
බණ්ඩනෙ ත්ව'පදානඤ්ච, ඉතිවුත්තෙ ව කම්මති.

945.

චිත්තකෙ රුක්ඛහෙදෙ ව, තිලකො තිලකාලකෙ;
සීලාදො පටිපත්ති'ත්ථී, බොධෙ පත්ති පවත්තිසු.

946.

අසුම්භි [ආයුම්භි (ටී.), 407-ගාථා පස්සිතබ්බා] ව බලෙ පාණො,
සත්තෙ හදයගා'නිලෙ;
ජන්දො වසෙ අධිජ්ජායෙ, වෙදෙ'ච්ඡා'නුට්ඨහාදිසු.

947.

කාමොසාදො, සමුහස්මිං, ඔසොවෙගෙ ජලස්ස ව;
කපාලං සිරසට්ඨිමිහි, සටාදි සකලෙපි ව.

948.

වෙණ්වාදිසාබාජාලස්මිං, ලග්ගකෙසෙ ජටා'ලයෙ;
සරණං තු වධෙ ගෙහෙ, රක්ඛිතස්මිඤ්ච රක්ඛණෙ.

949.

ථීයං කන්තා පියෙ, කන්තො, මනුඤ්ඤෙ, සො තිලිච්ඡිගිකො;
ගවක්ඛෙ තු සමුහෙ ව, ජාලං මච්ඡාදිබන්ධනෙ.

950.

පුච්ඡායං ගරභායඤ්චා, නියමෙ කිං තිලිච්ඡිගිකං;
සසද්ධෙ තීසු නිවාපෙ, සද්ධං, සද්ධා ව පච්චයෙ.

951.

බීජං හෙතුමිහි අට්ඨස්මිං, අභිගජාතෙ ව දිස්සති;
පුබ්බො පුයෙ'ග්ගතො [අග්ගතෙ (ටී.)] ආදො,
සො දිසාදො තිලිච්ඡිගිකො.

952.

ඵලචිත්තෙ හෙතුකතෙ, ලාභෙ ධඤ්ඤාදිකෙ ඵලං;

ආගමනෙ තු දීසාදි, නිකායෙසු ච ආගමො.

953.

සන්තානො දෙවරුක්ඛෙ ච, වුත්තො සන්තනියං පාඨ;
උත්තරවිපරීතෙ ච, සෙට්ඨෙ චා'නුත්තරං තිසු.

954.

සත්තිසම්පත්තියං වුත්තො, කන්තිමත්තෙ ච වික්කමො;
ඡායා තු ආතපාභාවෙ, පටිබ්බිමිඛෙ පභාය ච.

955.

ගිම්හෙ සම්මො නිදාසො ච, උණ්හෙ සෙදජලෙ පාඨ;
කප්පනං කන්තනෙ වුත්තං, විකප්පෙ සප්පනෙ'ත්ථියං.

956.

අඛිගා දෙසෙ බහුමිහ'ඛිගං, අඛිගො දෙසෙ වජුමිහ' [ඛිග (ටී.)]
තථා'වයවහෙතුසු;
දෙවාලයෙ ච ථුපස්මිං, චෙතියං චෙතිය'ද්දුමෙ.

957.

සප්පනො සාධුපුරිසෙ, සප්පනං කප්පනෙ පාඨ;
සුපිනං සුපිනෙ සුත්ත, විඤ්ඤාණෙ ත මනිත්ථියං.

958.

පච්චක්ඛෙ සන්තිධානෙ ච, සන්තිධි පරිකිත්තිතො;
භීයොසා බහුතරත්ථෙ සො, පුනරත්ථෙ'බ්බයං භවෙ.

959.

විසලිත්තසරෙ දිද්ධො, දිද්ධො ලිත්තෙ තිලිඛිගිකො;
වාසෙ ධුමාදිසඛිබාරෙ, ධිවාසො සම්පට්ච්ඡනෙ.

960.

වුත්තො විසාරදො තීසු, සුප්පගබ්බෙ ච පණ්ඨිතෙ;
අථ සිත්ථං මධුච්ඡට්ඨෙ, වුත්තං ඔදනසම්භවෙ.

961.

දුච්චෙ වණ්ණෙ රසහෙදෙ, කසායො සුරහිමිහි ච;
අථො උග්ගමනං වුත්තං, උප්පත්තු'ද්ධගතීසු ච.

962.

අභිධානප්පදිපිකා

ලූබ්‍හ නිවිදුරවාචායං, එරුසං වාච්චලිච්චිකං;
පවාහො ත්ව'ම්බුවෙගෙ ච, සන්දිස්සති පචත්තියං.

963.

නිස්සයෙ තප්පරෙ ඉට්ඨෙ, පරායණපදං තිසු;
කච්චෙ වාරවාණෙ ච, නිම්මොකෙපි ච කඤ්චුකො.

964.

ලොභහෙදෙ මතං තම්බං, තම්බො රත්තෙ තිලිච්චිකො;
තිසු ත්ව'වසිතං ඤාතෙ, අවසානගතෙ මතං.

965.

බොධනෙ ච පදානෙ ච, විඤ්ඤයාං පටිපාදනං;
සෙලෙ නිජ්ජලදෙසෙ ච, දෙවතාසු මරු'රිතො.

966.

සත්ථං ආයුධ ගන්ථෙසු, ලොභෙ, සත්ථො ච සඤ්චයෙ;
ජීවිකායං විචරණෙ, චත්තනෙ චුත්ති නාරියං.

967.

වීරියෙ සුරභාවෙ ච, කථියති පරක්කමො;
අථ කම්බු මනො සඬ්ඛෙ, සුවණ්ණෙ චලයෙපි ච.

968.

සරො කණ්ඨෙ අකාරාදො, සද්දෙ වාපිම්භි'නිත්ථියං;
දුජ්ඵස්සෙ තිබ්බෙණ තිසු, ගදුහෙ කකචෙ බරො.

969.

සුරායු'පද්දවෙ කාමා, සවාදිම්භි ච ආසවො;
දෙහෙ චුත්තො රථඬ්ඛෙ ච, චතුරො'පධිසු'පධි.

970.

චන්ද්‍ර'ත්තං කාරණෙ දබ්බෙ, භූහෙදෙ රත්තත්තයෙ;
යක්ඛො දෙවෙ මහාරාජෙ, කුචෙරා'නුවරෙ නරෙ.

971.

දාරුක්ඛන්ඨෙ පීඨිකායං, ආපණෙ පීඨ මාසනෙ;
පරිචාරෙ පරික්ඛාරො, සම්භාරෙ ච විභූසනෙ.

972.

අභිධානප්පදිපිකා

වොහාරස්මිඤ්ච යපනෙ, පඤ්ඤත්ති'ත්ථි පකාසනෙ;
පටිභානං තු පඤ්ඤායං, උපට්ඨිත ගිරාය ව.

973.

වචනාවයවෙ මුලෙ, කථිතො හෙතු කාරණෙ;
උදරෙ තු තථා පාවා, නලස්මිං ගහණි'ත්ථියං.

974.

පියො භත්තරි, ජායායං, පියා, ඉට්ඨෙ පියො තිසු;
යමරාජෙ තු යුගලෙ, සංයමෙ ච යමො භවෙ.

975.

මුද්දිකස්ස ච පුජ්ඵස්ස, රසෙ බුද්දෙ මධු'රිතං;
උල්ලොවෙ තු ච විත්ථාරෙ, විතානං පුන්නපුංසකෙ.

976.

අපවග්ගෙ ච සලිලෙ, සුධායං අමතං මතං;
මොහෙ තු තිමිතෙ සඬ්ඛ්ඤා, ගුණෙ තම මනිත්ථියං.

977.

බරෙ වා'කාරියෙ තිසු, රසමිහි පුරිසෙ කටු;
පණ්ඩකෙ සුකතෙ, පුඤ්ඤං, මනුඤ්ඤෙ පවනෙ තිසු.

978.

රුක්ඛො දුමමිහි, ඵරුසා, සිනිද්ධෙසු ච සො තිසු;
උජ්ජත්තියං තු හෙතුමිහි, සඬ්ගෙ සුක්කෙ ච සම්භවො.

979.

නිමිත්තං කාරණෙ වුත්තං, අඬ්ගජාතෙ ච ලඤ්ජනෙ;
ආදි සීමාපකාරෙසු, සමීපෙ'වයවෙ මනො.

980.

වෙදෙ ච මන්තනෙ මන්තො, මන්තා පඤ්ඤාය මුච්චතෙ;
අනායො ඛ්‍යාසනෙ වෙච, සන්දිස්සති විපත්තියං.

981.

අරුණො රංසිහෙදෙ වා, ඛ්‍යාත්තරාගෙ ච ලොහිතෙ;
අනුබන්ධො තු පකතා, නිවත්තෙ නස්සනක්ඛරෙ.

982.

අභිධානප්පදිපිකා

අවතාරෝචතරණෙ, තිත්ථමිහි විචරෙ පාඨ;
ආකාරො කාරණෙ චුත්තො, සණ්ඨානෙ ඉඨිගිතෙපි ච.

983.

සුද්දිත්ථි තනෙය ඛත්තා, උග්ගො, තිබ්බමහි සො තිසු;
පධානං තු මහාමත්තෙ, පකත්තා'ග්ග'ධිකීසු ච.

984.

කල්ලං පහානෙ, නිරොග, සජ්ජදක්ඛෙසු [යුත්තදක්ඛෙසු (ක.)] තිසු තං;
කුහනා කුටචරියායං, කුහනො කුහකෙ තිසු.

985.

කපොතො පක්ඛිහෙදෙ ච, දිට්ඨො පාරාවතෙ ථ ච;
සාරදො සාරදඛිභුතෙ, අපගඛිහෙ මතො තිසු.

986.

තිසු ඛරෙ ච කඨිනෙ, කක්කසො සාහසජ්ජියෙ
[සාහසජ්ජියෙ=සාහස+අජ්ජියෙ (ටී.)];
අකාරියෙ තු ගුය්භඨිගෙ, වීරෙ කොපීන මුච්චතෙ.

987.

මීගහෙදෙ පටාකායං, මොචෙ ච කදලී'ත්ථියං;
දක්ඛිණො දානාහෙදස්මිං, වාමතො'ඤ්ඤමිහි දක්ඛිණො.

988.

දුතියා හරියායඤ්ච, ද්විත්තං පුරණියං මතා;
අචුජ්ජාදෙ සියා ධුම, කෙතු චෙස්සානරෙපි ච.

989.

භවනිග්ගමනෙ යානෙ, ද්වාරෙ නිස්සරණං සියා;
නියාමකො පොතවාහෙ, තිලිඨිගො සො නියන්තරි.

990.

අපචග්ගෙ විනාසෙ ච, නිරොධො රොධනෙ පාඨ;
භයෙ පටිභයං චුත්තං, තිලිඨිගං තං භයංකරෙ.

991.

පිටකං භාජනෙ චුත්තං, තචෙච පරියත්තියං;
ජරාසිථිලචම්මස්මිං, උදරඨිගෙ මතා චලි.

992.

භින්නං විදාරිතෙ'ඤ්ඤස්මිං, නිස්සිතෙ වාවචලිච්චිකං;
උපජාපෙ මනො හෙදො, විසෙසෙ ච විදාරණෙ.

993.

මණ්ඩලං ගාමසන්දොහෙ, බිම්බෙ පරිධිරාසිසු;
ආණාය මාගමෙ ලෙබ්බෙ; සාසනං අනුසාසනෙ.

994.

අග්ගෙ තු සිබරං වා'යො, මයවිජ්ඣනකණ්ටකෙ;
ගුණුක්කංසෙ ච විභවෙ, සම්පත්ති වෙච සම්පදා.

995.

භුබන්තිසු බමා, යොගො, භිතෙ සක්කෙ [යුත්තෙ (වි.) 1001-ගාථා
පස්සිතබ්බා] බමො තිසු;
අද්ධො භාගෙ පථෙ කාලෙ, එකංසෙ'ද්ධො'ඛ්ඛයං භවෙ;
අථො කර්සං වච්චස්මිං, වුච්චතෙ චතුරම්බණෙ.

996.

උසභො'සධ ගො [උසභො උසභෙ (වි.)] සෙච්චෙ, සු'සභං
විසයච්චියං;
සෙතුස්මිං තන්ති පන්තිසු, නාරියං පාළි කථායතෙ.

997.

කථො ජයෙ'ත්ථිනිමිත්තෙ, කිලඤ්ඤෙ සො කතෙ තිසු;
මහියං ජගති වුත්තා, මන්දිරාලින්දවත්ථුම්හි.

998.

විතක්කෙ මථිතෙ තක්කො, තථා සුවිච්චලෙ මනො;
සුදස්සනං සක්කපුරෙ, තිසු තං දුද්දසෙ'තරෙ.

999.

දීපො'න්තරීප පජ්ජොත, පතිට්ඨා නිබ්බුතීසු ච;
බද්ධනිස්සිත සෙතෙසු, තිසු තං මිහිතෙ සිතං.

1000.

ථියං පජාපති දාතෙ, බුහ්මෙ මාතෙ සුරෙ පුමෙ;
වාසුදෙවෙ'න්තකෙ කණ්භො, සො පාපෙ අසිතෙ තිසු.

1001.

අභිධානප්පදිපිකා

උපචාරො උපට්ඨානෙ, ආසන්නෙ අඤ්ඤරොපනෙ;
සක්කො ඉන්දෙ ජනපදෙ, සාකියෙ, සො ඛමෙ තිසු.

1002.

වජ්ජනෙ පරිභාරො ව, සක්කාරෙ වෙච රක්ඛණෙ;
සොතාපන්නාදිකෙ අග්ගෙ, අරියො තිසු, ද්විපෙ පුමෙ.

1003.

සුසුකො සුසුමාරෙ ව, බාලකෙ ව උලුපිනි;
ඉන්දීවරං මතං නීලු, ජපලෙ උද්දාලපාදපෙ.

1004.

අසනො පියකෙ කණ්ඨෙ, හක්ඛණෙ ඛිපනෙ' සනං;
යුගෙ'ධිකාරෙ [විකාරෙ (ටී.)] වීරියෙ, පධානෙ චා'න්තිකෙ ධුරො.

1005.

කාලෙ ව හක්ඛිතෙ තිසු, ලචිත්තෙ අසිනො පුමෙ;
පචාරණා පටික්ඛෙපෙ, කථිතා'ජ්ඣෙසනාය ව.

1006.

උම්මාරෙ එසිකත්ථම්භෙ, ඉන්දබ්බිලො මනො ථ ව;
පොත්ථකං මකච්චත්ථෙ, ගත්ථෙ ලෙප්පාදි කම්මනි.

1007.

ධඤ්ඤං සාල්පාදිකෙ වුත්තං, ධඤ්ඤො පුඤ්ඤවති ත්තිසු;
පාණි හත්ථෙ ව සත්තෙ භු, සණ්භකරණියං මනො.

1008.

තිසු ජිතං හලිද්දාහෙ, හට්ඨෙ ව පායිතෙ සියා;
බ්බුහො නිබ්බිද්ධරච්ඡායං, බලන්තාසෙ ගණෙ මනො.

1009.

ලොහිතාදිම්භි ලොහෙ ව, රාගො ව රඤ්ජනෙ මනො;
පදරො ඵලකෙ හඬිගෙ, පචුද්ධ දරියං පිච.

1010.

සිඬ්ඝාටකං කසෙරුස්ස, ඵලෙ, මග්ගසමාගමෙ;
බ්බුලායඤ්ච බෙළම්භි, ඵලා, දොසෙ'ළ මීරිතං.

1011.

අභිධානප්පදිපිකා

ආධාරො වා'ධිකරණෙ, පත්තාධාරො' ලවාලකෙ;
කාරො' ගහෙදෙ සක්කාරො, කාරා තු බන්ධනාලයෙ.

1012.

කරකා මෙසපාසාණෙ, කරකො කුණ්ඨිකාය ව;
පාපනෙ ව පදාතිස්මිං, ගමනෙ පත්ති නාරියං.

1013.

ඡිද්දං රත්ඨඤ්ච විවරං, සුසිරෙ දුසනෙපි ව;
මුත්තා තු මුත්තිකෙ, මුත්තං, පස්සාවෙ, මුච්චිනෙ තිසු.

1014.

නිසෙධෙ වාරණං, හත්ථි, ලිඬිග හත්ථිසු වාරණො;
දානං වාගෙ මදෙ සුද්ධෙ, ඛණ්ඩනෙ ලවනෙ ඛයෙ.

1015.

මනොතොසෙ ව නිබ්බානෙ, ත්ථඬිගමෙ නිබ්බුති'ත්ථියං;
නෙගමො නිගමුඛිභුනෙ, තථා'පණොපජීවිති.

1016.

හරිතස්මිඤ්ච පණ්ණෙ ව, පලාසො කිං සුකද්දුමෙ;
පකාසො පාකටෙතීසු, ආලොකස්මිං පුමෙ මනො.

1017.

පක්කං ඵලමිහි, තං නාසු, මිමුඛෙ [නාසමුඛෙ (ක.)] පරිණතෙ තිසු;
පිණ්ඩො ආජීවනෙ දෙහෙ, පිණ්ඩනෙ ගොළකෙ මනො.

1018.

වට්ඨො පරිබ්බයෙ කම්මා, දිකෙ, සො වට්ඨුලෙ තිසු;
පච්චාහාරෙ පට්ඨාරො, ද්වාරෙ ව ද්වාරපාලකෙ.

1019.

නාරියං භීරු කථිතා, භීරුකෙ සො තිලිඬිගිකො;
විකටං ගුප්මුත්තාදො, විකටො විකතෙ තිසු.

1020.

වාමං සඛ්ඛාමිහි, තං වාරු, විපරිතෙසු තිස්ච'ථ;
සඬ්ඛ්ඛාහෙදෙ සරඛ්ඛා ව, විහණෙ ලක්ඛ මුච්චිනෙ.

1021.

අභිධානප්පදිපිකා

සෙණි'ත්ථි සමසිප්පිනං, ගණෙ වා'වලියං පිච;
සුධායං ධුලියං වුණ්ණො, වුණ්ණඤ්ච වාසවුණ්ණකෙ.

1022.

ජෙතඛිඛෙ'තිප්පසත්ථෙ'ති, වුද්ධෙ ජෙය්‍යං තිසු'රිතං;
තක්කෙ තු මථිතං භොතායා,
ලොලිතෙ මථිතො තිසු.

1023.

අඛිභුතො'ච්ඡරියෙ තිසු, පණෙ වෙචා'ඛිභුතො පුමෙ;
මෙචකො පුච්ඡමුලමිහි, කණ්හෙපි මෙචකො තිසු.

1024.

වසවත්ති පුමෙ මාරෙ, වසවත්තාපකෙ තිසු;
සම්භවෙ වා'සුචි පුමෙ, අමෙජ්ඣෙ තිසු දිස්සති.

1025.

අච්ඡො ඉක්කෙ පුමෙ වුත්තො, පසන්තමිහි තිලිඛිගිකො;
ඛලිසෙ සෙලහෙදෙ ච, වඛිකො, සො කුට්ඨෙ තිසු.

1026.

කුණපමිහි ජවො ඤෙය්‍යො,
ලාමකෙ සො තිලිඛිගිකො;
සඛ්ඛස්මිං සකලො තිසු, අද්ධමිහි පුරිසෙ සියා.

1027.

චන්දග්ගාභාදිකෙ වෙචු, ජපාදො උප්පත්තියං පිච;
පදුස්සනෙ පදොසො ච, කථිතො සංචරිමුඛෙ.

1028.

රුධිරෙ ලොහිතං වුත්තං, රත්තමිහි ලොහිතො තිසු;
උත්තමඛිගෙ පුමෙ මුද්ධා, මුද්ධො මුල්ලෙ තිලිඛිගිකො.

1029.

රට්ඨමිහි විජ්තං වුත්තං, ජිතෙ ච විජිතො තිසු;
පරිත්තං තු පරිත්තාණෙ, පරිත්තො තිසු අප්පකෙ.

1030.

කුම්භණ්ඩො දෙවහෙදෙ ච, දිස්සති වල්ලිජාතියං;
චතුත්ථංසෙ පදෙ පාදො, පච්චන්තසෙලරංසිසු.

1031.

වඩිගො ලොහන්තරෙ වඩිගා, දෙසෙ පුමෙ බහුමිහි ව;
කම්මාරහණ්ඨිහෙදෙ ව, බටකෙ මුට්ඨි ව ද්විසු.

1032.

අම්බණං දොණියං චෙ'කා, දසදොණප්පමාණකෙ;
අධිට්ඨිනිය මාධාරෙ, යානෙ'ධිට්ඨාන මුච්චතෙ.

1033.

පුමෙ මහෙසී සුගතෙ, දෙවියං නාරියං මතා;
උපද්දෙවෙ උපසග්ගො, දිස්සති පාදිකෙපි ව.

1034.

වක්කං කොට්ඨාසහෙදස්මිං, වක්කො වඩිකෙ තිසු'ච්චතෙ;
විජ්ජා වෙදෙ ව සිජ්ජෙ ව, තිවිජ්ජාදො ව බුද්ධියං.

1035.

සමාධිමිහි පුමෙ'කග්ගො, නාකුලෙ වාවචලිඨිහිකො;
පජ්ජං සිලොකෙ, පජ්ජො'ද්ධෙ, පජ්ජො පාදහිතෙ තිසු.

1036.

කතකො රුක්ඛහෙදස්මිං, කතකො කිත්තිමෙ තිසු;
විධෙයො අස්සවො තිසු, පුබ්බමිහි පුරිසෙ සියා.

1037.

කල්යාණෙ කථිතං බෙමං, තිසු ලද්ධත්ථරක්ඛණෙ;
අථො නියොජනෙ චුත්තං, කාරියෙපි පයොජනං.

1038.

අස්සත්ථො තිසු අස්සාස, ජ්ජත්තෙ, බොධිද්දුමෙ පුමෙ;
තිසු ලුද්දො කුරුරෙ ව, නෙසාදමිහි පුමෙ සියා.

1039.

විලග්ගො තිසු ලග්ගස්මිං, පුමෙ මජ්ඣමිහි දිස්සති;
අධිඝො ත්වනිත්ථියං භාගෙ, ධනිමිහි වාවචලිඨිහිකො.

1040.

කට්ඨං දාරුමිහි, තං කිච්ඡෙ, ගහනෙ කසිතෙ තිසු;
සසන්තානෙ ව විසයෙ, ගොචරෙ' ජ්ඣක්ත මුච්චතෙති.

ඉති අද්ධානෙකත්ථවග්ගො.

1041.

භුවනෙ ච ජනෙ ලොකො, මොරෙත්ථග්ගිමිහි සො සිඛී;
සිලොකො තු යසෙ පජ්ජෙ,
රුක්ඛෙ තු සාමිකෙ ධවො.

1042.

වට්ඨාමෙසු නිග්‍රොධො, ධච්චකො තු වායසෙ ඛකෙ;
වාරො ත්ථ'වසරා'හෙසු, කුචෙත්ථබ්බෙහෙ පයොධරො.

1043.

උච්ඡඛිගෙ ලක්ඛණෙ වා'ච්චකො, රස්මි'ත්ථි ජුති රජ්ජුසු;
දිට්ඨො'භාසෙසු ආලොකො,
බුද්ධො තු පණ්ඩිතෙ ජිනෙ.

1044.

සුරං'සුසු පුමෙ භානු, දණ්ඩො තු මුග්ගරෙ දමෙ;
දෙවමච්ඡෙස්ථ'නිමිසො, පත්ථො තු මානසානුසු.

1045.

ආතච්චකො රොග තාපෙසු,
මාතච්චගො සපචෙ ගජෙ;
මිගො පසු කරුච්චගෙසු, උලුකි'න්දෙසු කොසියො.

1046.

විග්ගහො කලහෙ කායෙ, පුරිසො මාණව'ත්තසු;
දායාදො ඛන්ධචෙ පුත්තෙ, සිරෙ සීසං තිපුමිහි ච.

1047.

බලිහත්ථං'සුසු කරො, දන්තෙ විජ්ජෙ'ණ්ඩජෙ ද්විජො;
චත්තං පජ්ජා'නනා'වාරෙ, ධඤ්ඤචිගෙ සුබ්බමෙ කණො.

1048.

ථම්මො උණ ජලත්තෙසු, සුපො කුම්මාස ඛාඤ්ජනෙ;
ගණ්ඩො ථොටෙ කපොලමිහි, අග්ගො මූලො ච සුජනෙ.

1049.

පකාරො තුලා හෙදෙසු, සකුන්තො භාසපක්ඛිසු;
භාගො විධි විධානෙ ච, සරෙ බග්ගෙ ච සායකො.

1050.

සාරච්චො වාතකෙ එණෙ, පත්තී තු සරපක්ඛිසු;
සෙදෙ පාකො විපාකෙ ට,
භික්ඛුහෙදෙ වයෙ ගණො.

1051.

රාසි පුඤ්ජෙ ව මෙසා'දො,
අස්සෙ ලොණෙ ව සින්ධවො;
සංවට්ටෙ පලයො නාසෙ, පුගො කමුකරාසිසු.

1052.

අමතෙ තු සුධා ලෙපෙ, අභිධ්‍යා නාම රංසිසු;
සත්ති සාමත්ථියෙ සත්ථෙ, මභී නජ්ජන්තරෙ භුවි;
ලීලා ක්‍රියා විලාසෙසු,
සත්තෙ තු අත්‍රජෙ පජා.

1053.

ඤාණෙ ලාභෙ උපලද්ධි, පචෙණී කුඨචෙණිසු;
පචත්ති වුත්ති වත්තාසු, චෙතනෙ භරණෙ භති.

1054.

ආචාරෙපි මරියාදා, භූති සත්තා සමිද්ධිසු;
සොජ්ජෙ පමාදෙ තන්දී ව, යාත්‍රා ගමන වුත්තිසු.

1055.

නින්දා කුච්ඡා'පවාදෙසු, කච්චු ධඤ්ඤ පියච්චුසු;
මොක්ඛෙසිවෙ සමෙසත්ති, විභාගෙ භත්ති සෙවනෙ.

1056.

ඉච්ඡායං ජුතියං කන්ති, රඤ්ජනෙ සුරතෙ රති;
ගෙහෙ වසති වාසෙ ට, නදී සෙනාසු වාහිනී.

1057.

පත්ථෙ නාලෙ ව නාළි'ත්ථී, ගණෙ සමිති සච්චගමෙ;
තණ්හා ලොභෙ පිපාසායං, මග්ග වුත්තිසු වත්තනී.

1058.

පාණාච්චගෙ නාභි චක්කන්තෙ, යාවෙ විඤ්ඤත්ති ඤාපනෙ;
විත්ති තොසෙ චෙදනායං, යානෙ තු ජීවිතෙ ඨිති.

1059.

තරඬිගෙ වා'න්තරෙ වීචී, ධීරත්තෙ ධාරණෙ ධිති;
භූ භූමියඤ්ච භමුකෙ, සද්දෙ වෙදෙ සවෙ සුති.

1060.

ගොත්තං නාමෙ ච වංසෙ ට, නගරෙ ච සරෙ පුරං;
ඔකං තු නිස්සයෙ ගෙහෙ, කුලං තු ගොත්තරාසිසු.

1061.

හෙමෙ විත්තෙ හිරඤ්ඤඤ්ච, පඤ්ඤාණං ත්ව'ඬික වුද්ධිසු;
අථා'ම්බරඤ්ච ඛෙ වත්ථෙ, ගුය්හං ලිඬිගෙ රහසා'පි.

1062.

තපො ධම්මෙ වතෙ වෙච, පාපෙ ත්වා'ගුම්හි කිඛිඛිසං;
රතනං මණි සෙට්ඨෙසු, වස්සං භායන වුට්ඨිසු.

1063.

වනං අරඤ්ඤ වාරීසු, ඛීරම්හි තු ජලෙ පයො;
අක්ඛරං ලිපි මොක්ඛෙසු, මෙචුනං සඬිගමෙ රතෙ.

1064.

සොතං කණ්ණෙ පයොවෙගෙ, රිට්ඨං පාපා'සුහෙසු ච;
ආගු පාපා'පරාධෙසු, කෙතුම්හි විහතෙ ධජො.

1065.

ගොපුරං ද්වාරමත්තෙපි, මන්දිරං නගරෙ සරෙ;
වාච්චලිඬිගා පරම්තො, ඛ්‍යත්තො තු පණ්ඨිතෙ චුථෙ.

1066.

වල්ලභො දගිතෙ'ජ්ඣක්ඛෙ, ජලෙ චුලො මහත්‍යපි;
කුරුරෙ හෙරවෙ හීමො,
ලොලො තු ලොලුපෙ චලෙ.

1067.

ඛිභච්ඡො විකතෙ හීමෙ, කොමලෙ තිඛිණෙ මුදු;
ඉට්ඨෙ ච මධුරෙ සාදු, සාදුම්හි මධුරො පියෙ.

1068.

සිතෙ තු සුද්ධෙ ඔදාතො, ද්විජ්චිභො සුවකා'හිසු;
සක්කෙ සමත්ථො සම්බන්ධෙ, සමත්තං නිට්ඨිතා'බ්ලෙ.

1069.

සුද්ධො කෙවල පුනෙසු, ජීසඤ්ඤා'න්තා'ධමෙසු ව;
පොණො'පනත නිත්තෙසු, අඤ්ඤ නීවෙසු වේ'තරො.

1070.

සුවී සුද්ධෙ සිතෙ පුනෙ, පෙසලො දක්ඛවාරුසු;
අධමො කුච්ඡිතෙ උනෙ, අප්පියෙ ප්‍ය'ලිකො භවෙ.

1071.

ඛ්‍යාපෙ අසුද්ධෙ සංකිණ්ණො, භබ්බං යොග්‍යෙ ව භාවිති;
සුඛමො අප්පකා'ණුසු, වුද්ධො ටෙරෙ ව පණ්ඩිතෙ.

1072.

සුභෙ සාධුම්භි භද්දො ට, ත්‍යා'දො ව විපුලෙ බහු;
ධීරො ඛුධෙ ධිතිමන්තෙ, වෙල්ලිතං කුටිලෙ ධුතෙ.

1073.

විසදො ඛ්‍යත්ත සෙනෙසු, තරුණො තු යුවෙ නවෙ;
යොග්ගං යානෙ, බමෙ යොග්ගො,
පිණ්ඩිතං ගණිතෙ සනෙ.

1074.

ඛුධෙ'භිජාතො කුලපෙ, වුද්ධො'රුසු මහල්ලකො;
කල්‍යාණං සුන්දරෙ වාපි, භිමො තු සීතලෙපි ව.

1075.

ලොලෙ තු සීසෙ වපලො, වුත්තෙ උදිත මුග්ගතෙ;
ආදිත්තෙ ගබ්බිතෙ දිත්තො, පිට්ඨං තු වුණ්ණිතෙපි ව.

1076.

විගතෙ වාසිතෙ [වායනෙ (ක.)] වීතං, භාවිතං වඩ්ඪිතෙපි ව;
භජ්ජිතෙ පතිතෙ භට්ඨො, පුට්ඨො පුච්ඡිත පොසිතෙ.

1077.

ජාතො භූතෙ වයෙ ජාතං,
පටිභාගො සමා'රිසු;
සුරො වීරෙ රවිසුරෙ, දුට්ඨො කුද්ධෙ ව දුසිතෙ.

1078.

දිට්ඨො'රිම්භි'ක්ඛිතෙ දිට්ඨො [දිට්ඨං (ක.)],

මුල්ලෙහි පොතෙ ව බාලියො;
නිත්දායං බෙපනෙ බෙපො, නියමො නිච්ඡයෙ වතෙ.

1079.

සලාකායං කුසො දබ්බෙහ,
බාලයාදො තු බියෙ වයො;
ලෙප ගබ්බෙස්ව'වලෙපො, අණ්ඩපො මීනපක්ඛිසු.

1080.

බිලාලෙ නකුලෙ බබ්බු, මන්ථො මන්ථනසත්තුසු;
වාලො කෙසෙ'ස්සාදිලොමෙ,
සඬ්ඝාතො සාතරාසිසු.

1081.

ගොපගාමෙ රවෙ සොසො, සුතො සාරථිවන්දිසු;
මාලයං තු පුජ්චෙ තද්දාමෙ, වාහො තු සකථෙ භයෙ.

1082.

බියෙ'ච්චනෙ වා'පවයො, කාලො සමය මච්චුසු;
හෙ තාරකා නෙත්තමජ්ඣෙ, සිමා' වධි, ටඨිතිසු ව.

1083.

ආහොගො පුණ්ණතා'වජ්ජෙ-
ස්වා'ලී'ත්ථි සබ්බෙසතුසු;
සත්තෙ පුලෙ තිසු දල්ලො, ලතා සාධාය වල්ලියං.

1084.

මුත්ති'ත්ථි මොවනෙ මොක්ඛෙ,
කායො තු දෙහ රාසිසු;
නීවෙ පුච්ච්ඡනො මුල්ලෙහ, හත්තා සාමීනි ධාරකෙ.

1085.

සිඛා, පිඤ්ඤසු සිඛණ්ඩො, සත්තෙ ත්ථ'ත්තනි පුග්ගලො;
සම්බාධො සංකථෙ ගුය්හෙ,
නාසෙ බෙපෙ පරාභවො.

1086.

වච්චො රූපෙ කරීසෙ ට, පුත්ති'ත්ථි කන්තිරංසිසු;

1087.

අභිධානප්පදිපිකා

ලබ්භං යුත්තෙ ච ලද්ධබ්බෙ, බණ්ඩෙ පණ්ණෙ දලං මතං;
සල්ලං කණ්ඩෙ සලාකායං, සුචිත්තෙ ධාවනං ගතෙ;
හත්තත්ථෙ වීඛිභමො භාවෙ, මොහො'විජ්ජාය මුච්ඡතෙ.

1088.

සෙදො සම්මජලෙ පාකෙ,
ගොලෙ උච්ඡුමයෙ ගුලො;
මිත්තෙ සභායෙ ච සබ්බා, විභූ නිච්චජ්ජභුසු සො.

1089.

බග්ගෙ කුරුරෙ නෙත්තිංසො, පරස්මිං අත්ත නිස්ච'මු;
කලඬකො'ඬකා'පවාදෙසු,
දෙසෙ ජනපදො ජතෙ.

1090.

පජ්ජෙ ගාථා වච්චෙදෙ, වංසො ත්ච'ත්චයවෙණුසු;
යානං රථාදො ගමනෙ, සරුපස්මිං අධො තලං.

1091.

මජ්ඣො විලග්ගෙ වෙමජ්ඣෙ, පුජ්චං තු කුසුමො'තුසු;
සීලං සභාවෙ සුඛිඛතෙ, පුඬිගවො උසහෙ වරෙ.

1092.

කොසෙ බගාදිඛිජ්ජ'ණ්ඩං, කුහරං ගබ්භරෙ බිලෙ;
නෙත්තිංසෙ ගණ්ඩකෙ බග්ගො, කදම්බො තු දුමෙ වයෙ.

1093.

භෙ'ධෙත්තයං රොහිණි'ත්ථී, වරඬිගං යොනියං සිරෙ;
අක්කොසෙ සපථෙ සාපො, පඬිකං පාපෙ ච කද්දමෙ.

1094.

භොගචත්තූ'රගෙ භොගී, ස්සරො තු සිචසාමිසු;
බලෙ පභාවෙ වීරියං, තෙජො තෙසු ච දිත්තියං.

1095.

ධාරා සත්තති බග්ගඬිගෙ, වානං තණ්භාය සිඛිඛතෙ;
බත්තා සුතෙ පටිභාරෙ, විත්ති පිලාසු වෙදනා.

1096.

අභිධානප්පදිපිකා

ථියං මති'ච්ඡාපඤ්ඤාසු, පාපෙ යුද්ධෙ රචෙ රණො;
ලචොතු ඛිත්ඤ්ච්ඡෙදෙසු, පලාලෙ' [පලාසෙ (ථී.), පලාපෙ-ථී (453-
1124) ගාථා පස්සිතඛිඛා] තිසයෙ භුසං.

1097.

බාධා දුක්ඛෙ නිසෙධෙ ච, මූලපදෙපි මාතිකා;
ස්නෙහො තෙලෙ'ධිකප්පෙමෙ,
සරා'පෙක්ඛාසු ආලයො.

1098.

කෙතුස්මිං කෙතනං ගෙහෙ, යානෙ භුමි'ත්ථියං භුවි;
ලෙඛොය ලෙඛො රාජී ලෙඛා, පුජිතෙ භගවා ජිනෙ.

1099.

ගදා සත්ථෙ ගදො රොගෙ, නිසජ්ජා පීඨෙස්වා'සනං;
තථාගතො ජිනෙ සත්තෙ,
චයෙ දෙහෙ සමුස්සයො.

1100.

බිලං කොට්ඨාස ඡිද්දෙසු, චජ්ජං දොසෙ ච හෙරියං;
කාලෙ දීඝඤ්ඤප්පෙ'ද්ධානං, ආලියං සෙතු කාරණෙ.

1101.

ඕකාසො කාරණෙ දෙසෙ,
සභා ගෙහෙ ච සංසදෙ;
යුපො ථම්මෙහෙ ච පාසාදෙ, අයනං ගමනෙ පථෙ.

1102.

අක්කො රුක්ඛන්තරෙ සුරෙ,
අස්සො කොණෙ භයෙපි ච;
අංසො ඛන්ධෙ ච කොට්ඨාසෙ,
ජාලං සුස්ච'ච්චි නො පුමෙ.

1103.

නාසා'සත්තෙස්ච' භාවො ථ,
අන්ත මොදන භුත්තිසු;
ජීවං පානෙ ජනෙ ජීවො,
සාසො ත්ච'න්තෙ ච භක්ඛණෙ.

1104.

ජදනෙ'ව්ජාදනං වත්ථෙ, නිකායො ගෙහරාසිසු;
අන්තාදො ආමීසං මංසෙ; දික්ඛා තු යජනෙ'ව්චනෙ.

1105.

ක්‍රියායං කාරිකා පජ්ජෙ,
කෙතු තු විහනෙ ධජෙ;
කුසුමං ඊරජෙ පුජ්ජෙ, වානරෙ තු බුධෙ කචි.

1106.

අධරෙ බරහෙ ඔට්ඨො, ලුද්දො තු ලුද්දකෙපි ව;
කලුසං ත්වා'විලෙ පාපෙ, පාපෙ කලී පරාජයෙ.

1107.

කන්තාරො වන, දුග්ගෙසු, වරො වාරම්හි වඤ්චලෙ;
ජනාවාසෙ ගණෙ ගාමො, වම්මං තු ඵලකෙ තචෙ.

1108.

ආමොදො භාස ගන්ධෙසු,
වාරු තු කනකෙපි ව;
සත්තායං භවනං ගෙහෙ, ලෙසෙ තු බලිතෙ ජලං.

1109.

වෙරං පාපෙ ව පටිසෙ, තචො වම්මනි වක්කලෙ;
උච්චෙ'ධිරොහෙ ආරොහො, නෙත්තං වත්ථන්තර'ක්ඛිසු.

1110.

පටිභාරෙ මුඛෙ ද්වාරං, පෙතෙ ඤාතෙ මතො තිසු;
මාසො පරණ්ණ කාලෙසු, නග්ගො ත්ව'චෙලකෙපි ව.

1111.

දොසෙ සාතෙ ව පටිසො, මිගාදො ජගලෙ පසු;
අරුපෙ වා'විහයෙ නාමං, දරො දරථ භීතිසු.

1112.

යාවනෙ හොජනෙ භික්ඛා,
භාරෙ ත්ව'තිසයෙ භරො;
දබ්බි'න්දජායාසු සුජා, මෙසෙ ත්ව'බ්භං විභායසෙ.

1113.

අභිධානප්පදිපිකා

මොදකො ඛජ්ජහෙදෙපි, මණිකෙ රතනෙ මණි;
සෙලා'රාමෙසු මලයො,
සභාව'ඨකෙසු ලක්ඛණං.

1114.

භවී සජ්ජිමිහී භොතඛිබ්බෙ, සිරො සෙට්ඨෙ ච මුද්ධනි;
විචාරෙපි විවෙකො ට්ඨ, සිඛරී පඛිඛතෙ දුමෙ.

1115.

වෙගො ජවෙ පවාහෙ ච, සඬකු තු ඛිලහෙතිසු;
නිග්ගහීතෙ කණෙ ඛිත්ථු, වරාභො සුකරෙ ගජෙ.

1116.

නෙත්තන්තෙ විත්තකෙ'පාඬිගං, සිද්ධත්ථො සාසපෙ ජිනෙ;
භාරො මුත්තාගුණෙ ගාහෙ,
ඛාරකො මකුලෙ රසෙ.

1117.

අච්චයො' තික්කමෙ දොසෙ,
සෙලරුක්ඛෙස්ච'ගො නගො;
ස්චජ්ජෙ'වධාරණෙ මත්තං, අපච්ච්චනෙ ඛයෙ.

1118.

ජිද්දො'තරණෙස්චො'තාරො,
බුග්ගමෙ ච ජනකෙ පිතා;
පිතාමභො'ය්‍යකෙ බුග්ගමෙ,
පොතො නාවාය ඛාලකෙ.

1119.

රුක්ඛෙ චණ්ණෙ සුතෙ සොණො,
සග්ගෙ තු ගගනෙ දිවො;
චත්ථෙ ගන්ඨෙ සරෙ වාසො, චුල්ලො බුද්දෙ ච උද්ධතෙ.

1120.

කණ්ණො කොණෙ ච සචණෙ,
මාලා පුජ්ජෙ ච පන්තියං;
භාගො භාග්‍ය'කදෙසෙසු,
කුට්ඨං රොගෙ' ජපාලකෙ.

1121.

සෙය්‍යා සෙනාසනෙ සෙනෙ, චුන්දහණ්ඩම්භි ව'බ්භමො;
වත්ථාදිලොමං'සු කරෙ, නිපාතො පතනෙ'බ්‍යයෙ.

1122.

සාධායං විටපො උම්භෙ, සත්තු බජ්ජන්තරෙ දිසෙ;
සාම්කො පති'ගිරෙසු, පට්ඨානං ගති හෙතුසු.

1123.

රාගෙ රඬිගො නච්චට්ඨානෙ, පානං පෙය්‍යෙ ව පීතියං;
ඉණු'ක්ඛෙපෙසු උද්ධාරො, උම්මාරෙ එළකො අපෙ.

1124.

පහාරො පොථනෙ යාමෙ,
සරදො භායනො'තුසු;
කුණ්ඩිකායා'ල්භකෙ තුම්බො,
පලාලො [පලාපො (ක.) 453-ගාථා පස්සිතබ්බා] තු භුසම්භි ව.

1125.

මතා'වාටෙ වයෙ කාසු, පනිසා කාරණෙ රහො;
කාසො පොටගලෙ රොගෙ,
දොසො කොධෙ ගුණෙ'තරෙ.

1126.

යුත්‍ය'ට්ඨාල'ට්ඨිතෙස්ච'ට්ඨො, කීළායං කානනෙ දචො;
උප්පත්තියං චො'ප්පතනං, උය්‍යානං ගමනෙ වනෙ.

1127.

චොකාරො ලාමකෙ බන්ධෙ, මුලො'පදාසු පාහතං;
දසා' වත්ථා පටන්තෙසු, කාරණං සාත, හෙතුසු.

1128.

හත්ථීදානෙ මදො ගබ්බෙ, සටා සටන රාසිසු;
උපහාරො'හිභාරෙපි, වයො බන්ධන රාසිසු.

1129.

ගන්ධො චොකෙ සායනීයෙ,
වාගො තු දානභානිසු;
පානෙ පමොදෙ පීති'ත්ථී, ඉණෙ ගිවා ගලෙපි ව.

1130.

පතිට්ඨා නිස්සයෙ යානෙ, බලක්කාරෙපි සාහසං;
හඬිගො හෙදෙ පටෙ හඬිගං, ජත්තං තු ඡවකෙපි ව.

1131.

ඤාණෙ භුවි ව භූරි'ත්තී, අනඬිගෙ මදනො දුමෙ;
පමාතරිපි මාතා ට, වෙඤ්ඤි'ණිසෙසු වෙයනං.

1132.

මාරිසො තණ්ඩුලෙයො'යො,
මොක්ඛො නිබ්බාන මුත්තිසු;
ඉන්දෝධිපති සක්කෙස්වා, රම්මණං හෙතු ගොචරෙ.

1133.

අඬිකෙ සණ්ඨාන මාකාරෙ,
බෙත්තෙ [වජ්ජෙ (පාකාරමුලෙ තෙත්තජලෙ උසුමෙ ව වජ්ජො-ටී)]
වජ්ජො තටෙපි ව;
සම්මුත්තා'නුඤ්ඤා වොභාරෙ, ස්ව'ථ ලාජාසු වා'ක්ඛතං.

1134.

සත්‍රං යාගෙ සදාදානෙ,
සොමො තු ඔසධි'න්දුසු;
සඬිසාතො යුගගෙහඬිගෙ, බාරො උාසෙ ව හස්මනි.

1135.

ආතාපො වීරියෙ තාපෙ,
හාගෙ සීමාය ඔධි වාති.

ඉති පාදානෙකත්ථවග්ගො.

අනෙකත්ථවග්ගො නිට්ඨිතො.

3. සාමඤ්ඤකණ්ඩ

4. අබ්‍යයවග්ග

1136.

අබ්‍යයං වුව්චනෙ දානි, විරස්සං තු විරං තථා;
විරෙන විරරත්තාය, සහ සද්ධිං සමං අමා.

1137.

පුනස්පුනං අභිඤ්ඤාද්වා, සකිං වා'භික්ඛණං මුහුං;
වජ්ජනෙ තු විනා නානා, අන්තරෙන රිතෙ පුඤ්ඤා.

1138.

බලවං සුච්ඤ්ඤා වා'නිවා, තිසයෙ කිමුත ස්ව'ති;
අහො තු කිං කිමු' දාහු, විකප්පෙ කිමුතො'ද ව.

1139.

අවිභානෙ හො අරෙ අම්හො,
හම්හො රෙ ජෙ'ඨග ආවුසො;
හෙ හරෙ ඵ කඵං කිංසු, නනු කච්චි නු කිං සමා.

1140.

අධුනො'තරහී'දානි, සම්පති අඤ්ඤදන්ඤා තු;
තග්ගෙස්' කංසෙ සසක්කඤ්ඤා, ද්ධා කාමං ජාතු වෙ භවෙ.

1141.

යාවතා තාවතා යාව, තාව කිත්තාවතා තවා;
එත්තාවතා ව කීවෙ'ති, පරිච්ඡේදන්ඵවාචකා.

1142.

යථා තථා යථෙවෙ'වං, යථානාම යථාහි ව;
සෙය්‍යථාපෙය'වමෙවං, වා, තථෙව ව යථාපි ව.

1143.

එවම්පි ව සෙය්‍යථාපි, නාම යථරිවා'පි ව;
පටිභාගත්ථෙ යථාව, විය තථරිවා'පි ව.

1144.

සං සාමඤ්ඤා සයං වාඵ, ආම සාහු ලහු'පි ව;
ඔපායිකං පතිරුපං, සාධිවෙ'වං සම්පට්ච්ඡනෙ.

1145.

යං තං යතො තතො යෙන,
තෙනෙ'ති කාරණෙ සිද්ධං;
අසාකලො තු වන වී, නිජ්ඵලෙ තු මුධා භවෙ.

1146.

කදාපී ජාතු තුලායා'ඵ, සබ්බතො ව සමන්තතො;

පරිතො ව සමන්තාපි, අථ මිච්ඡා මුසා භවෙ.

1147.

නිසෙධෙ න අනොමා'ලං, නහි චෙතු සචෙ යදි;
අනුකුලොය තු සද්ධඤ්ච,
නත්තං [රත්තං (ටි.)] දොසො දිවා ත්ව'හෙ.

1148.

ඊසං කිඤ්චි මනං අජ්පෙ, සහසා තු අතක්කිතෙ;
පුරෙ ග්ගතො තු පුරතො, පෙච්චා'මුත්තචන්තරෙ.

1149.

අහො හී විමිහයෙ තුණ්හී,
තු මොනෙ ටා'වි පාතු ව;
තඬ්ඛණෙ සජ්ජු සපදි, බලක්කාරෙ පසය්භ ව.

1150.

සුදං මො [චො (ක.)] අස්සු යග්ගෙ චෙ,භා'දයො පදපුරණෙ;
අත්තරෙත'ත්තරා අත්තො, චස්සං නුන ව නිච්ඡයෙ.

1151.

ආනන්දෙ සඤ්ච දිට්ඨා ට, විරොධකථනෙ නනු;
කාමජ්ජවෙදනෙ කච්චි, උසුයොපගමෙ'ත්ථු ව.

1152.

ඵචා'වධාරණෙ ඤෙය්සං, යථාත්තං තු යථාතථං;
නීචං අජ්පෙ, මහත්ථු'ච්චං, අථ පාතො පගෙ සමා.

1153.

නිච්චෙ සදා සනං [සනා (ක.)] පායො,
බාහුලොය බාහිරං බහි;
බහිද්ධා බාහිරා බාහො, සීසෙතු සණ්කං භවෙ.

1154.

අත්ථං අදස්සනෙ දුට්ඨු, නිත්ථායං, චන්දනෙ නමො;
සම්මා සුට්ඨු පසංසායං, අථො සත්තාය මත්ථී ව.

1155.

සායං සායෙ'ජ්ජ අත්තා'හෙ,
සුචෙ තු ස්චෙ අනාගතෙ;

තතො පරෙ පරසුචෙ, භියොයාතු දිවසෙ ගතෙ.

1156.

යත්ථ යත්‍ර යනිංවාථ, තත්ථ තත්‍ර තනිංතහං;
අචො උද්ධඤ්ච උපරි, හෙට්ඨා තු ච අධො සමා.

1157.

චොදනෙ ඉඨිස හන්දා'ථ, ආරාදුරා ච ආරකා;
පරමිමුඛා තු ච රහො, සම්මුඛා ත්වා'වි පාතු ච.

1158.

සංසයත්ථම්භි අප්පෙච, අප්පෙචනාම නු'ති ච;
නිදස්සනෙ ඉති'ත්ථඤ්ච, එවං, කිච්ඡෙ කථඤ්චි ච.

1159.

හා ඛෙදෙ සච්ඡ් පච්චක්ඛෙ,
ධුචං ටීරෙ'වධාරණෙ;
තිරො තු තිරියං වාථ, කුච්ඡායං දුට්ඨු කු'ච්චතෙ.

1160.

සුචත්ථී ආසිට්ඨත්ථම්භි, නින්දායං තු ධී [ධී (ක.)] කථානෙ;
කුභිඤ්චනං කුභිං කුත්‍ර, කුත්ථ කත්ථ කහං ක්ච ථ.

1161.

ඉහෙ'ධා'ත්‍ර තු එත්ථා'ත්ථ,
අථ සඛිඛත්‍ර සඛිඛධි;
කදා කදාවනං වාථ, තදානි ච තදා සමා.

1162.

ආදිකම්මෙ භුසත්ථෙ ච, සම්භචො'තිණ්ණ තිත්තිසු;
නියොගි'ස්සරිය'ප්පිති, දාන පුජා'ග්ග, සන්තිසු.

1163.

දස්සනෙ තප්පරෙ සඬිගෙ, පසංසා, ගති, සුද්ධිසු;
භිංසා, පකාරන්තො'භාව, වියොගා'වයචෙසු ච;
පො'පසග්ගො දිසායොගෙ, පත්ථනා, ධිතිආදිසු.

1164.

පරාසද්දො පරිහානි, පරාජය ගතීසු ච;
භුසත්ථෙ පටිලොමත්ථෙ, වික්කමා'මසනාදිසු.

1165.

නිස්සෙසා'භාව සන්ධාස, භුසත්ථ මොක්ඛ රාසිසු;
ගෙහා'දෙසො'පමාහීන, පසාදනිග්ගතා'ච්චයෙ.

1166.

දස්සනො'සානනික්ඛන්තා, ධොභාගෙස්ව'වධාරණෙ;
සාමීපෙය ඛන්ධනෙ ඡෙක, න්තොභාගො'පරතීසු ව.

1167.

පාතුභාවෙ වියොගෙ ච, නිසෙධාදො නි දිස්සති;
අපො නීහරණෙ වෙවා, වරණාදො ච නී සියා.

1168.

උද්ධකම්ම වියොග ත්ත, ලාභ තිත්ති සමිද්ධිසු;
පාතුභාව'ච්චයාභාව, පබ්බතේනෙ පකාසනෙ;
දක්ඛ'ග්ගතාසු කථනෙ, සත්තිමොක්ඛාදිකෙ උ ව.

1169.

දු කුච්ඡිතෙ'සදත්ථෙසු, විරූපත්තෙ ප්‍ය'සොහනෙ;
සියා'භාවා'සමිද්ධිසු, කිච්ඡෙ චා'නන්දනාදිකෙ.

1170.

සං සමොධාන සඬබෙප, සමන්තත්ත සමිද්ධිසු;
සම්මා භුස සහ ජපත්ථා, හිමුඛත්ථෙසු සඬගනෙ;
විධානෙ පහවෙ පුජා, පුනප්පුනක්‍රියාදිසු.

1171.

විවිධා'නිසයා'භාව, භුසත්ති'ස්සරියා'ච්චයෙ;
වියොගෙ කලභෙ පාතු, භාවෙ භාසෙ ච කුච්ඡනෙ.

1172.

දුරා'නහිමුඛත්තෙසු, මොභා'නවට්ඨිතීසු ව;
පධාන දක්ඛතා බෙද, සහත්ථාදො වි දිස්සති.

1173.

වියොගෙ ජානනෙ චා'ධො,භාග නිච්ඡය [භාග'නිච්ඡය
(භාග+අනිච්ඡය-ට්)] සුද්ධිසු;
ඊසදත්ථෙ පරිභවෙ, දෙස ඛ්‍යාපන භානිසු;
වචොක්‍රියාය ථෙයොය ච, ඤාණජපත්තාදිකෙ අච.

1174.

පච්ඡා භුසත්ත සාදිසා, නුපච්ඡන්තා'නුවත්තිසු;
භීතෙ ච තතියත්ථා'ධො, භාගෙස්ව'නුගතෙ භිතෙ;
දෙසෙ ලක්ඛණ විච්ඡේ'ත්ථ, මිභූත භාගාදිකෙ අනු.

1175.

සමන්තත්ථෙ පරිච්ඡේදෙ, පූජා'ලිඛිගන වජ්ජනෙ;
දොසක්ඛානෙ නිවාසනා, වඤ්ඤා'ධාරෙසු භොජනෙ;
සොක ඛ්‍යාපන තත්වෙසු, ලක්ඛණාදො සියා පරි.

1176.

ආභිමුඛ්‍ය විසිට්ඨු'ද්ධ, කම්මසාරුප්පවුද්ධිසු;
පූජා'ධික කුලා'සච්ච, ලක්ඛණාදිමිහි වාප්‍ය'හි.

1177.

අධිකි'ස්සර, පායා'ධි, ටිඨාන, පාපුණනෙස්ව'ධි;
නිච්ඡයෙ වොපරිත්තා'ධි, භවනෙ ච විසෙසනෙ.

1178.

පටිදානනිසෙධෙසු, වාමා'දානනිවත්තිසු;
සාදිසෙ පටිනිධිමිහි, ආභිමුඛ්‍යගතිසු ච.

1179.

පතිබොධෙ පතිගතෙ, තථා පුනක්‍රියාය ච;
සම්භාවනෙ පටිච්චත්ථෙ, පතීති ලක්ඛණාදිකෙ;
සු සොහනෙ සුබෙ සම්මා, භුස සුට්ඨු සම්ද්ධිසු.

1180.

ආභිමුඛ්‍ය, සම්පා'දි, කම්මා'ලිඛිගන පත්තිසු;
මරියාදු'ද්ධකම්ම'ච්ඡා, බන්ධනා'හිවිධිසු ආ.

1181.

නිවාසා'විහාන ගහණ, කිච්ඡේ'සත්ථ නිවත්තිසු;
අප්පසාදා'සි සරණ, පතිට්ඨා'විමිහයාදිසු.

1182.

අන්තොභාව භුසත්තා'ති, සය පූජාස්ව'තික්කමෙ;
භූතභාවෙ පසංසායං, දළ්භත්ථාදො සියා අති.

1183.

සම්භාවනෙ ච ගරහා, පෙක්ඛාසු ච සමුච්චයෙ;

1184.

නිද්දෙසෙ වජ්ජනෙ පුජා, පගනෙ වාරණෙපි ව;
පදුස්සනෙ ව ගරභා, වොරිකා'දො සියා අප.

1185.

සම්පපුජා සාදිස්ස, දොසක්ඛානො'පපත්තිසු;
භුසත්තො'පගමා'ධිකා, පුබ්බකම්මනිවත්තිසු;
ගය්භාකාරො'පරිත්තෙසු,
[උපෙත්තා=උප+ඉති]'නසනා'දිකෙ.

උපෙ'ත්තා

1186.

එවං නිදස්සනා'කාරො, පමාසු සම්පභංසනෙ;
උපදෙසෙ ව වචන, පටිග්ගාහෙ'වධාරණෙ;
ගරභායෙ'දමත්ථෙ ව, පරිමානෙ ව පුච්ඡනෙ.

1187.

සමුච්චයෙ සමාහාරෙ, න්වාචයෙ චෙ'තරීතරෙ;
පදපුරණමත්තෙ ව, වසද්දො අවධාරණෙ.

1188.

ඉති හෙතුපකාරෙසු, ආදිමිහි වා'වධාරණෙ;
නිදස්සනෙ පදත්ථස්ස, විපල්ලාසෙ සමාපනෙ.

1189.

සමුච්චයෙ චො'පමායං, සංසයෙ පදපුරණෙ;
වචත්ථිතවිභාසායං, වා'වස්සග්ගෙ විකප්පනෙ.

1190.

භුසනෙ වාරණෙ වා'ලං, වුච්චනෙ පරියත්තියං;
අථො'ථා'නන්තරා'රම්භ, පඤ්ඤෙසු පදපුරණෙ.

1191.

පසංසාගරභාසඤ්ඤා, සිකාරාදො [ස්විකාර (ටී.)] පි නාම ට;
නිච්ඡයෙ වා'නුමානස්මිං, සියා නුන විතක්කනෙ.

1192.

පුච්ඡා'වධාරණා'නුඤ්ඤා, සාන්ත්වනා'ලපනෙ [සන්තනාලපන
(ක.)] නනු;

අභිධානප්පදිපිකා

වතේකංස, දයා, භාස, බෙදා'ලපන, විම්භයෙ.

1193.

වාක්‍යාරම්භ, විසාදෙසු, හන්ද භාසේ'නුකම්පනෙ;
යාව තු තාව සාකලය, මානා'වධ්‍ය'වධාරණෙ.

1194.

පාවී, පුර, ඩිගතොත්'ලෙසු, පුරත්'පා පයමෙ පාඨ;
පබන්'ධෙ ව විරාතී'නෙ, නිකටාගාමී'කෙ පුරා.

1195.

නිසෙධවාක්‍යාලඞ්කාරා, වධාරණපසිද්ධිසු;
බල්වා'සන්'නෙ තු අභි'කො-
හිමු'බො'භයතොදි'කෙ.

1196.

කාමං යද්‍යපිසද්දත්'ලෙ, එකංසත්'ලෙ ව දිස්සති;
අලො පන විසෙසස්මිං, තලෙව පදපුරණෙ.

1197.

හී කාරණෙ විසෙසා'ව, ධාරණෙ පදපුරණෙ;
තු හෙතුවජ්ජෙ තත්'පා'ඨ, කු පාපෙ'සත්'ප'කුච්ඡනෙ.

1198.

නු සංසයෙ ව පඤ්ඤෙ ට, නානා' නෙකත්'ප වජ්ජනෙ;
කිං තු පුච්ඡාජ්ඣුච්ඡාසු, කං තු වාරිමිහි මුද්ධනි.

1199.

අමා සහසමී'පෙ ට, හෙදෙ අප්පයමෙ පුන;
කීරා'නුස්සවා'රුචිසු, උදා'පාත්'ලෙ විකප්පනෙ.

1200.

පනීචි වරිමෙ පච්ඡා, සාමී ත්වද්ධෙ ජ්ඣුච්ඡනෙ;
පකාසෙ සම්භවෙ පාතු,
අඤ්ඤාඤ්ඤාඤ්ඤා තු රහො මී'ලො.

1201.

හා බෙදසොකදුක්'බෙසු, බෙදෙ ත්ව'භහ විම්භයෙ;
හිංසාපනෙ [හිංසාපනෙ (ටී.)] ඩි [ධි (ක.)] නින්දායං, පිධානෙ තිරියං
තිරො.

අභිධානප්පදීපිකා

1202.

තුන ත්වාන තවෙ ත්වා තුං, ධා සො ටා ක්ඛත්තු, මෙව ච;
තො ට තු භිඤ්චනං භිංභං, ධි භ භි ධ ධුනා රභි.

1203.

දානි වොදාවනං දාජ්ජ, ටං තත්තං ජ්ඤ ජ්ජු ආදයො;
සමාසො වා'ඛ්ඤාභාවො,
යාදෙසො වා'ඛ්ඤායං භවෙති.

ඉති අඛ්ඤායවග්ගො.

සාමඤ්ඤකණ්ඨො තතියො.

අභිධානප්පදීපිකා සමත්තා.

නිගමන

1.

සග්ගකණ්ඨො ච භූකණ්ඨො, තථා සාමඤ්ඤකණ්ඨිති;
කණ්ඨත්තයාන්චිතා එසා, අභිධානප්පදීපිකා.

2.

තිදිවෙ මහියං භුජගාවසථෙ,
සකලත්ථසමච්චගයදීපනි'යං;
ඉභ යො කුසලො මනිමා ස නරො,
පටු හොති මහාමුනිනො වචනෙ.

3.

පරක්කමභුජො නාම, භූපාලො ගුණභූසනො;
ලඬිකාය මාසි තෙජස්සි, ජසි කෙසරිවික්කමො.

4.

විහින්නං චිරං භික්ඛුසඬ්ඝං නිකාය-
ත්තයස්මිඤ්ච කාරෙසි සම්මා සමග්ගෙ;
සදෙහං'ව නිච්චාදරො දීසකාලං,
මහග්ගෙහි රක්ඛෙසි යො පච්චයෙහි.

5.

යෙන ලඬිකා විහාරෙහි, ගාමා'රාමපුරීහි ච;
කිත්තියා විය සම්බාධී, කතා ඛෙත්තෙහි වාසිහි.

අභිධානප්පදීපිකා

6.

යස්සා'සාධාරණං පත්වා, නුග්ගහං සබ්බකාමදං;
අහමිපි ගන්ථකාරත්තං, පත්තො විබුධගොවරං.

7.

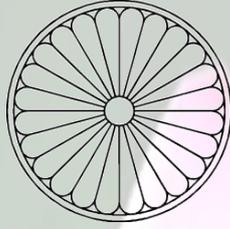
කාරිතෙ තෙන පාසාද, ගොපුරාදිවිභූසිතෙ;
සග්ගඛණ්ඨෙ'ව තත්තොයා, සයස්මිං පතිබ්බිතෙ.

8.

මහාජෙතවනා'බ්බමිහි, විහාරෙ සාධුසම්මතෙ;
සරොගාමසමුහමිහි, වසතා සන්තවුත්තිතා.

9.

සද්ධම්මට්ඨිතිකාමෙන, මොග්ගල්ලානෙන ධිමතා;
ඵලෙන රචිතා එසා, අභිධානප්පදීපිකානි.

සබ්බදානං ධම්ම දානං ජිනානී,
 සබ්බරසං ධම්ම රසං ජිනානී;
 සබ්බරතීං ධම්ම රතීං ජිනානී
 තණ්හාක්ඛයො සබ්බදුක්ඛං ජිනානී

(ධම්මපදය තණ්හා වග්ගො)

ධම්මාරාමො ධම්මරතො - ධම්මං ධුතුවිච්ඡන්තයං;
 ධම්මං ධුතුවස්සරං නික්ඛු - සද්ධම්මා භ පර්නායනී.

(ධම්මපදය නික්ඛු වග්ගො)

ධම්මො පනෙසො සුගතඡපසන්ථො,
 නරණීච සංසාර මහණ්ණචස්ස;
 බුන්මාසුරාදීනී භමස්සනීයෙතා,
 රසො රසානං පරමො නිලොකෙ.

මහාගදො මච්චුජරා පනානො,
 සබ්බිනීනාසාය විසෙසමන්තො;
 සබ්බන්ථි දානෙත ච කඡ්පරඡක්ඛො,
 වින්තාමනී හද්දසටොච ධම්මො.

ධම්මං විනා නන්ථි ජිනාච මානා,
 නමෙච නාණං සරණං පනිට්ඨා;
 තස්මා හී තො කීච්චමඤ්ඤඡ්පනාය,
 සුණාච ධාරෙච චරාච ධම්මෙ.

(භස්වාහිනී)

චිරං නිට්ඨන්තු ලොකස්මිං - සම්මා සම්බුද්ධ සාසානං!

ධර්ම උනග පිණිසයි.....